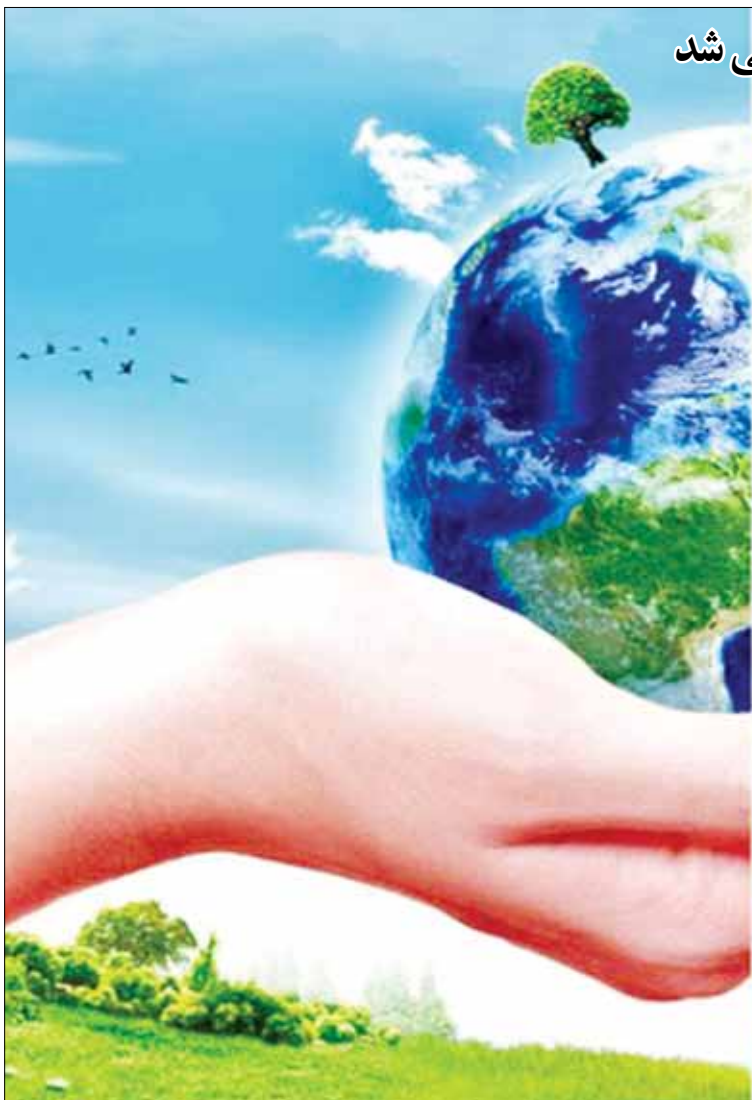

در آستانه روز جهانی محیط زیست دلایل و ابعاد یک ابربحران بررسی شد

داغ بی تفاوتی بر تن زمین

۱۶-۱۵-۱۴-۱۱-۷-۵-۴

سرمقاله

تغییر مدیریت
همای پر شکسته
از توده بهمین کم نخواهد کرد

یادداشت‌های امروز

زندگی محیط زیست
را دریابیم

ذات صنایع با محیط زیست
سازگار نیست

چه بر سر «ایران»
آورده ایم؟

گفت و گو

نفس آب
به شماره افتاد

تحلیل روز

آب رفتن سالانه

بودجه عمرانی در کشور

بودجه عمرانی در طول دهه ۹۰ از قربانیان اصلی ناترازی و کسری بودجه دولت بوده است. این طرح‌ها که اغلب به توسعه زیرساخت‌های کشور می‌پردازند در حالی قربانی بحران‌های مالی متعدد شده که سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت‌ها علاوه بر کمکی که به توسعه می‌کنند، اشتغالی وسیع هم ایجاد می‌کنند. آخرین تحلیل‌های بازوی پژوهشی مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد در فاصله سال‌های ۹۹ تا ۸۴ سال به سال هم از میزان تحقق بودجه این بخش و هم از سهم این بخش نسبت به کل بودجه کشور کاسته شده است.

انالله وانا الیه راجعون

جناب آقای حسین مدرس خیابانی

مدیر عامل محترم گروه مدیریت سرمایه گذاری امید

جناب آقای محمدرضا مدرس خیابانی

مدیر عامل محترم کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت پدر گرامی تان را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، از درگاه خداوند متعال برای بازماندگان ارجمند صبر جمیل و برای آن مرحوم اجر جزیل مسألت می‌نمایم.

علی محمدی، مدیر عامل شرکت آهن و فولاد ارفع

فراخوان مناقصه عمومی (نوبت اول)
اجرای پروژه
آماده‌سازی معابر سایت خدماتی شهرک صنعتی عطار
شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی
شماره ۱۱۴۳۸۲۱
شرح در صفحه ۵

روایت مهری
از ۱۳۰ ساعت تلاش بی وقفه تیم امداد
برای نجات دو معدنچی
شرح در صفحه ۱۲

آگهی فراخوان شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت دریافت اسناد	مهلت ارائه پیشنهاد
۱	مناقصه	۹۹۰۴۳۹۳	پروانه چپ گرد	۱۴۰۰/۰۳/۱۸	۱۴۰۰/۰۳/۱۸
۲	مناقصه	۹۸۰۴۱۱۵	خرید هفت ردیف قطعات مکانیکی	۱۴۰۰/۰۳/۱۸	۱۴۰۰/۰۳/۱۸
۳	مناقصه	۳۶۴۵۴	خرید ۲۷۰۰ دست لباس دو تکه نسوز آشکاری	۱۴۰۰/۰۳/۳۰	۱۴۰۰/۰۳/۳۰
۴	مناقصه بین‌المللی	۳۶۳۷۸	دیسک ماشین شماره زن (استمپینگ) خط ریل	۱۴۰۰/۰۳/۲۷	۱۴۰۰/۰۳/۲۷
۵	مناقصه	۱۴۰۰۰۰۶۹۱	خرید ۱۵ عدد شافت نورد ۳۰۰	۱۴۰۰/۰۳/۲۹	۱۴۰۰/۰۳/۲۹
۶	مناقصه	۹۹۰۲۳۱۳	خرید ۴ ردیف سرمته کوره بلند	۱۴۰۰/۰۳/۲۹	۱۴۰۰/۰۳/۲۹
۷	مناقصه	۹۸۰۲۹۶۷	خرید دو ردیف بیج و مهره نورد	۱۴۰۰/۰۳/۲۹	۱۴۰۰/۰۳/۲۹
۸	مناقصه	۹۹۰۵۸۶۸	خرید ۲۲۴۰۰ جفت تیم بوتین ایمی سرینجه فولادی	۱۴۰۰/۰۳/۲۴	۱۴۰۰/۰۳/۲۴
۹	مناقصه	۹۹۰۶۳۱۲	خرید ۴۲۰۰۰ دست لباس کار دو تکه تراشکاری	۱۴۰۰/۰۳/۲۴	۱۴۰۰/۰۳/۲۴
۱۰	مناقصه	۹۹۰۶۲۶۹	خرید ۳۴۴۲ جفت بوتین آشکاری	۱۴۰۰/۰۳/۲۴	۱۴۰۰/۰۳/۲۴

ضمناً لیست استعلام‌های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس ذیل درج می‌گردد.

سایر موارد:

- زمان دریافت اسناد: از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)
- جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس www.esfahansteel.ir مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ روابط عمومی ذوب آهن اصفهان

آگهی فراخوان شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک	مدیریت مرتبط
۱	مزایده عمومی	۱۴۰۰۴۰۰۰۵۸	فروش شایعات ذوبی (نه ناندیش و خرسک) شرکت فولاد مبارکه	۱۴۰۰/۰۳/۲۳	قراردادهای خرید
۲	فراخوان شناسایی	-	تأمین کابل‌های فیبر نوری شرکت فولاد مبارکه از طریق تولیدکنندگان داخلی	۱۴۰۰/۰۴/۱۰	خرید مواد مصرفی
۳	فراخوان عمومی	۴۸۵۲۱۳۰۰	تأمین و به‌کارگیری انواع مکانیزم‌های لیفتراک دائمی و موردی شرکت فولاد مبارکه	۱۴۰۰/۰۳/۲۱	قراردادهای خرید
۴	فراخوان عمومی	۴۸۵۲۷۵۱۵	انجام عملیات تعمیر و سرویس مبدل‌های حرارتی لوله‌ای و رادیاتورهای نواحی مختلف فولاد مبارکه و فولاد سبا	۱۴۰۰/۰۳/۲۷	قراردادهای خرید

مناقصات و مزایده‌ها: جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir لینک مناقصات و مزایده‌ها بخش خرید و تأمین‌کنندگان مراجعه و طبق راهنمای موجود، نسبت به انتخاب مناقصه مورد نظر از طریق سیستم ارتباط با تأمین‌کنندگان (SRM) اقدام نمایند. سایر فراخوان‌ها: جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir بخش اطلاعیه‌ها، فراخوان مربوطه مراجعه فرمایید.

کد آگهی: ۱۰-۱۴۰۰

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

تغییر مدیریت همای پرشکسته

ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه خواهد همان می شود

از توده بهمن کم نخواهد کرد

در خبرهای چند روز اخیر از استعفا و تغییر مدیر عامل بزرگ ترین شرکت هواپیمایی کشور، ایران ایر و جایگزینی آن گفته شده است. از ۱۳۱۸ که دستور تاسیس نخستین باشگاه هوانوردی در ایران داده شد تا با پولی که مستقیماً از مردم جمع آوری شد، ۲۵ فرزند هواپیمای امریکا به میهای مجموعاً ۱۲۸۱۵۱ دلار خرید شد تا روز ۵ اسفند سال ۱۳۴۰ که دو شرکت ایرانیان ایرویز و پرشین ایر سرویس در یکدیگر ادغام شدند و شرکت هواپیمایی ملی ایران (هما)، با نام بین المللی ایران ایر (IRAN AIR) تاسیس شد و فروردین سال ۱۳۴۱ فعالیت های خود را آغاز کرد و با شروع دهه ۱۳۵۰ عصر طلایی همان آغاز شد و با پول نفت و خرید هواپیماهای بوئینگ ۷۳۷ و ۷۲۷ و ۷۴۷ در میانه دهه ۷۰ میلادی، این شرکت پروازهای بدون توقف بسیاری را به طور روزانه به قاره اروپا انجام می داد.

در این دوره، هواپیمایی ملی ایران تنها در مسیر تهران-لندن بیش از ۳۰ پرواز هفتگی انجام می داد. خط هوایی تهران به فرودگاه جان اف کندی نیویورک در سال ۱۳۵۴ با بهره گیری از بوئینگ ۷۰۷ و با یک توقف در فرودگاه هیثرو لندن آغاز به کار کرد. با خرید بوئینگ های ۷۴۷ ای بی، هما این هواپیماهای دوربرد را در مسیر تهران-نیویورک به کار گرفت و به این ترتیب طولانی ترین خط هوایی بدون توقف جهان را راه اندازی کرد و تا سال ۱۳۵۷، مرغ هماد جهان بی رقیب شد و یکی از چند شرکت بزرگ هوایی دنیا به شمار می رفت.

ایران ایر در سال های بعد از انقلاب هم بیشتر به خاطر تعصب همایی ها خدمات منحصر به فردی در حوزه هوایی، به ویژه در سال های جنگ و حمل و نقل حجاج و هم اکنون با توجه به تحریم ها ارائه داده و می دهد، جابه جایی بیش از ۶ میلیون مسافر در سال تلاش بسیار ارزشمندی است. من در این سال ها نقدهای متعددی بر نحوه مدیریت، روابط عمومی، انحصار گری در توزیع مطبوعات، خدمات ضعیف دفاتر فروش به ویژه در خارج از کشور و نبود پاسخگویی مناسب و مهمانداری دلخواهی و CIP و امثالهم داشته ام، اما بخش پر لیوان هم باید دیده شود.

متأسفانه از سال ۱۳۵۷ و با انقلاب و جنگ تحمیلی و تحریم ها و سوء مدیریت ها، مشکلات شرکت بزرگ ایران ایر آغاز شد و با تغییرات بی در پی مدیریتی، تا امروز ادامه یافت و این توده برف کوچک آغازین به بهمن بزرگ مشکلات تبدیل شده است.

بخش عظیمی از گرفتاری های امروز هما، در از دید نیروی انسانی است که با توسعه و چشم فرو بستن در استخدام ها و استفاده از نیروی غیر تخصصی، تعداد باز نشستگان از شاغلین آن بیشتر شده و در یک آمار غیر رسمی از حدود ۱۰ هزار شاغل و ۱۲ هزار باز نشسته سخن گفته می شود.

فروش املاک، هتل ها، آپارتمان ها و سایر امکانات هما از دیگر مشکلاتی است که یک شرکت بزرگ را از بین برده است. نکته مهم دیگر در حوزه تصمیم گیری و مدیریت است. یک مدیر سال ها طول می کشد تا با مجموعه ای به بزرگی هما آشنا و به زیربوم های آن مسلط شود. نتیجه همین تغییرات سلیقه ای و بی توجهی به نقد صدها کارشناس و رسانه ها دوری از افکار عمومی، نابودی سرمایه ملی است.

همان سال تاسیس تا انقلاب یعنی به مدت ۱۷ سال فقط یک مدیر عامل داشته که به کمک دولت وقت توانسته به رکورد های مهمی در همه حوزه های پروازی دست پیدا کند؛ در حالی که در این ۴۳ سال ۱۸،۱۷ مدیر عامل برای هما یک شرکت مادر تخصصی است، منصوب شده است. البته آمار دقیقی در سایت هما و ویکی پدیا وجود نداشت و بعضی حافظه ها اسم های دیگری مثل آقای معین و... را هم ذکر می کردند که بعضی از آنها با القاب اولیه حوزه هواپیمایی و پرواز آشنایی نداشته اند.

- علی محمد خادمی ۱۳۵۷-۱۳۴۰
- امیر افضلی ۱۳۵۷
- هوشنگ تجدد ۱۳۵۷
- سیروس چایچیان ۱۳۵۸
- قاسم شکیب نیا ۱۳۵۸
- تقی فراچی ۱۳۵۸
- میرمهدی اصفهانی ۱۳۵۹
- محمد باقریان ۱۳۵۹
- محمد سپهری راد ۱۳۶۱
- حسن شفتی ۱۳۶۵-۱۳۶۱
- محمد رضا مجید ۱۳۶۸-۱۳۶۵
- حسن شفتی ۱۳۷۶-۱۳۶۸
- احمد رضا کاظمی ۱۳۷۹-۱۳۷۶
- داود کشاورزبان ۱۳۸۴-۱۳۷۹
- سعید حسامی ۱۳۸۸-۱۳۸۴
- فرهاد پرورش ۱۳۹۶-۱۳۸۸
- فرزانه شرفیافی ۱۳۹۸-۱۳۹۶
- دهقانی زنگنه ۱۳۹۹-۱۳۹۸
- علیرضا پرخور ۱۳۹۹

با چنین شرایطی یک مدیر در وضعیت کنونی تحریم و کرونا و بی پولی دولت که وارث گذشتگان هم هست، چه اهدافی را می تواند در کوتاه مدت به سرانجام برساند.

در شرایط موجود و با توجه به انتخابات پیش رو و تغییر دولت، تغییر مدیر عامل ایران ایر، آن هم برای یکی دو ماه که حتماً دولت بعدی هم او را تغییر خواهد داد و با ۲۰۰ هواپیمای آماده پرواز که ۸ تا آن ای ATR یا صندلی های محدود هستند، هیچ کمکی به حل مشکلات کارکنان بازنشسته و این شرکت نخواهد کرد و همای پرشکسته، ورشکسته بر زمین خواهد نشست.

بدون شک، ما که بارها موضوع هواپیمایی و مدیریت های ما را مورد نقد قرار داده ایم، با این تغییرات بی در پی موافق نبوده و اطمینان داریم نتیجه ای نخواهد داشت. شعار های ناگهانه و تغییر مدیر، از توده بهمن مشکلات نخواهد کاست.

خبر

کالاهای مانده در گمرکات تعیین تکلیف شوند

کالاهای اساسی در انبارها و گمرکات و اقدامات انجام شده برای ترخیص سریع این کالاها و توزیع آن در بازار مصرف ارائه شد.

رئیس جمهوری تسهیل ورود و خروج کالا در گمرکات کشور را از اولویت های مهم دولت در حوزه تجارت عنوان کرد و افزود: ترخیص کالاهای اساسی از گمرکات کشور، باید بدون تعلل و در کوتاه ترین زمان همراه

با شفافیت از سوی دستگاه های مرتبط انجام و مصوبه ستاد اقتصادی دولت در این زمینه، به طور کامل اجرایی شود.

رئیس دولت تدبیر و امید همچنین وزارت صنعت، معدن و تجارت را موظف کرد برای تامین کالاهای اساسی و نیازهای بخش تولید کشور در هماهنگی با وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت جهاد کشاورزی

صندوق رأی میانجی حکومت و شهروندان است

جمهوری اسلامی ایران که یک رهبر دینی است و پرتو ایشان به اقصی نقاط جهان از جمله جهان اسلام رسید، است. بدون شک ۱۴ خرداد نمادی از احترام یک ملت به رهبری فداکار، صادق، متوکل به خدا و مومن به مردم است. به یاد دارم در آن روز، یک نگرانی عمیق جامعه را فرا گرفته بود و بدخواهان ایران، چشم انتظار بن بست بی بحران زا بودند، اما سرمایه عظیم

اجتماعی به جا مانده از امام راحل و اعتماد عمیق مردم به حاکمیت، اجازه نداد رویای آنان تعبیر شود. این سرمایه ها در کنار شخصیت روشن، آگاه و اجماع ساز رهبر معظم انقلاب که مورد اعتماد امام خمینی و جامعه بود، باعث شد انتقال رهبری و دوره گذار در نهایت آرامش و با امید به آینده، انجام شود. دستیار ارتباطات اجتماعی رئیس جمهوری صندوق های

و بانک مرکزی بر اساس دستورالعمل ابلاغی برای تسریع در ترخیص کالاهای اولویت دار اقدام و گزارش هفتگی از اقدامات انجام شده در این زمینه را به ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ارائه کند.

در این جلسه تاکید شد که با توجه به ابلاغ مصوبات مربوط به رفع مشکل رسوب کالاهای اساسی در گمرک و بنادر و تسهیلات فراهم شده صاحبان کالا باید فوراً نسبت به تعیین تکلیف کالاهای خود اقدام کنند.

رأی را دستاورد بزرگی دانست که کوران دو انقلاب مشروطه و اسلامی به دست آمد و گفت: صندوق های رأی میراث انقلاب و امام و دستاورد مشروطه است.

وی ادامه داد: صندوق رأی چیزی جز میانجی و داور میان حکومت و شهروندان نیست و خوشبختانه با دفاع و حمایت رهبر معظم انقلاب از صندوق ها و حضور مردم پای صندوق های رأی این مسئله مورد توجه مستمر ایشان قرار دارد.

انتخابات ۱۴۰۰

بر نامه نامزدهای انتخابات سیزدهم

تنها چند روز تا برگزاری سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری باقی مانده و این روزها مردم گوش های خود را به وعده های انتخاباتی ۷ نامزد تایید صلاحیت شده سپرده اند. برخی از نامزدها با برگزاری نشست های رسانه ای به بیان برنامه های خود می پردازند و برخی دیگر از ظرفیت های فضای مجازی استفاده می کنند. آنچه در ادامه می خوانید بخشی از سخنان اخیر نامزدهای انتخاباتی است.

راهکارهای تقویت پول ملی

محسن رضایی، نامزد انتخابات سیزدهمین دوره ریاست جمهوری در صفحه اینستاگرامی خود با بیان اینکه می خواهد پول ملی ایران را در شمار قدرتمندترین پول های منطقه در بیاورد، «ارزش پول» و «قدرت پول» را به زبان ساده تشریح کرد. او نوشت: در مصاحبه با خبرنگاران گفتم که می خواهم پول ملی ایران را در شمار قدرتمندترین پول های منطقه در بیاورم. این موضوع نیاز به درک مفهوم «ارزش پول» و «قدرت پول» دارد که به زبان ساده آن را شرح می دهم. در علم اقتصاد، قدرت پول ملی با ارزش پول ملی متفاوت است. قدرت پول ملی به این معناست که واحد پول ملی یک کشور، نزد کشورهای دیگر و همسایگان

دولت ائتلاف با تولید کنندگان و کارگران

سید ابراهیم رئیسی، نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در بازدید از یکی از شهرک های صنعتی گفت: دولت من ائتلافی خواهد بود؛ ائتلاف با مردم، تولید کنندگان و کارگران. به سمت همه نیروهای مولد و ضد فساد دست استمداد دراز می کنم. بر خورد های پلیسی و قضایی با واردات بی رویه و قاچاق کالا کافی نیست، ریشه مافیای باید از طریق دولت خشکاند، ما نیازمند یک خیزش عمومی و اجتماعی برای برپایی ایران قوی هستیم. این خیزش عمومی حتماً نیاز به هم پیمانی یک دولت مردمی با نیروهای مولد کشور دارد. متأسفانه سال هاست این نیروها و پیشرانان حقیقی کشور توسط ساختارهای فسادزا و معیوب، روز به روز در حال ضعیف تر شدن هستند. فقط قدرت نظامی امنیت آور نیست، بلکه تولید برتر و با کیفیت و قابل رقابت با نوع خارجی نیز تولید قدرت می کند و امروز قدرت کشور در گرو اقتدار در تولید است. اصلاح نظام بانکی کشور یکی از اولویت های دولت مردمی است.

نظام گزینشی کنونی ضد توسعه است

نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، نظام گزینشی کنونی را ضد توسعه دانست و نوشت: برای تقویت فرآیندهای شایسته گزینی شفاف و بدون تبعیض اولویت قائلم. عبدالناصر همتی در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: تاراندن سرمایه های انسانی از عرصه مدیریتی کشور، مانعی بزرگ در مسیر توسعه است و تنگ نظری ها و گزینش های تبعیض آمیز راه رابر تنفس ساختار تصمیم سازی کشور بسته است. این نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در توئیتر دیگری نوشت: کرونا به اقتصاد فرهنگ به ویژه سینمای ایران آسیب جدی وارد کرد؛ هر چند با VOD ها جلوی خسارت بیشتر گرفته شد؛ بنابراین بسته جامعی برای رونق اقتصاد سینما در دوره بعد از واکنش های عمومی با کمک سینماگران و فعالان فرهنگی تدوین و اجرا می کنم.

قاچاق کالا مافیایی است

سعید جلیلی، دیگر نامزد انتخابات ریاست جمهوری در یک برنامه رسانه ای بیان کرد: مافیایی که اقدام به قاچاق می کند، حتی از مبادی رسمی که در برخی مواقع اسم قاچاق هم ندارد، کالا وارد کشور می کند. یکی از مهم ترین برنامه های ما این است که مبارزه با قاچاق منحصر به مبادی نشود، بلکه مقاصد را هم در بر بگیرد. نکته مهم دیگر این است که برای مبارزه با قاچاق می توانیم طرح های ایجابی داشته باشیم. جلیلی همچنین اعمال برنامه جدی برای سالم اندازی بازار سرمایه را ضروری دانست و تاکید کرد: برنامه دولت من از روز نخست کارش باید این باشد که در بازار ثبات ایجاد کند و این هدف زمانی محقق می یابد که بتوانیم بخش های مختلف بازار را هماهنگ کنیم. نمی شود بخش پولی کشور با بخش های مالی و بیمه ناهماهنگ باشد؛ پس باید برنامه ای داشت که از روز نخست این هماهنگی آغاز شود، به نحوی که در بخش های پولی اعم از ربالی و ارزی از روز نخست دولت، سیاست های مشخصی را اعمال کرد.

افزایش مشارکت عمومی در اقتصاد

سید امیرحسین قاضی زاده هاشمی در گفت و گویی راد یویی، با تشریح موضوع دیدگاه های خود در حوزه اقتصاد اظهار کرد: وقتی از اقتصاد مردمی و مقاومت سازی اقتصادی سخن به میان می آید، بنا بر بیابنه گام دوم، به معنای رشد همه جانبه مشارکت و میانگین ها توسط مردم است. یعنی اقتصاد رانته و نظام سرمایه داری نباشد، بلکه آحاد مردمی که دارای توانایی ذهنی کافی هستند، فعال اقتصادی باشند و بتوانند ارزش افزوده ایجاد کنند؛ ضمن اینکه دارای شغل مولد باشند که ظرفیت تامین معیشت آنان را داشته باشد. این نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری با بیان اینکه اقتصاد ما ۱۰۰ درصد دولتی است، گفت: در دولت سلام باید به سمت مشارکت عمومی و کاهش سایه و مداخلات دولت در اقتصاد پیش برویم. وی افزود: یک اقتصاد ۱۰۰ درصد دولتی داریم.

تاثیر بحران های بین المللی بر حمل و نقل هوایی

رسول پوست فروشان / کارشناس صنعت حمل و نقل هوایی

باتوجه به گزارشات رسمی منابع بین المللی، در اثر بحران کووید ۱۹ بخش های مختلف صنعت در سال ۲۰۲۰ در مقایسه با سال ۲۰۱۹ با آسیب جدی مواجه شدند. محدودیت های تقریباً کامل سفرهای توریستی در سراسر جهان منجر به نزول شدید درآمد حاصل از توریست به حدود ۹۱۰ تا ۱۱۷۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ شده است. همچنین آمارهای جهانی نشان می دهد تحولات فاحش به وقوع پیوسته در سال ۲۰۲۰، ضرباتی مهلک تر از هر زمان دیگر را به بخش حمل و نقل هوایی وارد آورده تا جایی که بحرانی به این بزرگی در تاریخ صنعت مشاهده نشده است.

هنوز هم نبود اطمینان از هرگونه کنترل نهایی یا بهبود مداوم بیماری، کماکان وجود دارد. برای غلبه بر وضعیت موجود و بروز هرگونه نشانه های مثبت در مسیر بهبود، ترکیبی از همه فاکتورهای مختلف و عوامل موثر بر بحران جاری باید در نظر گرفته شود.

با شرایط موجود به نظر می رسد بهبود و بازسازی صنعت هم نمی تواند سریع و آسان انجام گیرد. نگاهی به تجربیات گذشته و درس های گذشته از قبیل حملات ۱۱ سپتامبر، شیوع سارس، بحران اقتصادی و سایر شوک های وارد شده به صنعت، می تواند ما را در برنامه ریزی و طراحی مسیر رو به جلو و یافتن راهی برای بیرون آمدن از این فاجعه یاری کند. بهر حال برخی نکات مشترک را می توان بین شوک های اخیر که به صنعت هوانوردی وارد آمده و شیوع کرونا یافت.

۱- باتوجه به اکوسیستم و «ماهیت جهانی» حمل و نقل هوایی، مانند بحران های گذشته، این صنعت از جمله بخش هایی است که بیشترین تاثیر منفی را از بحران جهانی کرونا داشته است. در نتیجه شیوع این بیماری، هم در کلیه پارامترهای موثر در عرضه و تقاضای حمل و نقل هوایی و هم در حوزه خدمات فرودگاهی و زیرساخت های صنعت، تغییرات بنیادی ایجاد شد.

۲- باوجود شوک های پدید آمده و بحران هایی که در دهه های گذشته به وقوع پیوسته، باید همواره تاب آوری هوانوردی را فاکتور مثبتی برای این صنعت در نظر گرفت. صرف نظر از شوک ها و نتایج حاصل از دوران رکود، تقاضای حمل و نقل هوایی همواره به روند صعودی و مسیر بلندمدت خود ادامه داده است. گرچه به نظر می رسد ترافیک پروازهای داخلی با سرعت بیشتری بهبود یابد، اما پیش بینی می شود مسافرت های هوایی حداقل تا سال ۲۰۲۴ به سطح قبلی خود باز نخواهد گشت.

۳- حمل و نقل هوایی با توجه به ظرفیت های بالقوه، سرعت، چابکی، انعطاف پذیری و مشارکت در راه حل های اجتماعی و اقتصادی، نقش کلیدی در غلبه بر بحران ها ایفا می کند. هوانوردی تنها شبکه حمل و نقل سریع در سراسر جهان است و نقش حیاتی آن در زمان شیوع جهانی کرونا به اثبات رسید. انتقالات هوایی به عنوان مکانیسمی برای جابه جایی کالاهای دارای حساسیت به زمان، شامل واکسن ها، داروهای اورژانسی و کالاهای ضروری برای پشتیبانی اقتصاد جهانی مورد استفاده قرار می گیرد. این بخش نقش پیشتاز و حیاتی را در زنجیره تامین، لجستیک و توزیع واکسن در سراسر جهان ایفا می کند.

۴- در ساده ترین شکل، ماهیت صنعت هوانوردی قابلیت برقراری ارتباط بین کشورها و نواحی مختلف است. نتیجه فعالیت های هوانوردی و ایجاد ارتباط بین جوامع، تولید رشد اقتصادی، ایجاد شغل، در کنار هم قراردادن مردم و فرهنگ ها است. علاوه بر اینکه تجارت بین المللی توسعه می دهد و توریسم را تسهیل می بخشد. در یک روز معمولی در سال ۲۰۱۹، درست قبل از وقوع بحران کرونا، تقریباً ۲۵ میلیون مسافر از فرودگاه های جهان عبور می کردند، بیش از ۲۸۰۰۰۰ نشست و برخاست هواپیمایی و پرواز ۳۳۰ هزار تن بار هوایی با برآورد ۱۸ میلیارد دلار ارزش از طریق حمل و نقل هوایی جابه جا می شد. به طور کلی، هوانوردی بخش اصلی و ضروری کشورها برای موفقیت در اقتصاد جهانی است و نقش حیاتی در قابلیت بخشیدن به رشد اقتصادی، به ویژه در کشورهای در حال توسعه ایفا می کند.

درسهایی از بحران های گذشته: نگاهی به شوک های گذشته که به صنعت هوانوردی وارد شد و بررسی اطلاعات و خصوصیات آنها به ما کمک می کند تا برای مواجهه با موارد مشابه در آینده راهکارهای مناسبی بیندیشیم. همان گونه که بعد از ۱۱ سپتامبر توجه ها به سمت موضوعات امنیتی معطوف شد، بحران کرونا اهمیت و اولویت موضوع بهداشت و سلامت را برای دولت ها برجسته کرد.

علاوه بر این، نکات برجسته ای از جمله اینکه شرایط و محیط می تواند بسیار سریع و آسان تغییر کند، افزایش حساسیت ها در زمینه سلامت و بهداشت جوامع، تاکید بر اهمیت فرودگاه ها در ورود و خروج و کنترل بیماری ها، تسریع در دیجیتالیزه شدن سرویس ها و خدمات، لزوم تبادل اطلاعات بین شبکه های مختلف داده در سطح جهان، تاکید بر نقش فناوری در مواجهه با بحران ها، کاهش ریسک ها و این موضوع مهم که جوامع و کشورها نمی توانند خود را از جهان منفک کنند، از جمله درس هایی است که بحران های جهانی به ویژه کرونا به جوامع بشری داده است.

تحلیل روز

به تحلیل بزرگ ترین قربانی رکود پرداخت

آب رفتن سالانه بودجه عمرانی در کشور

۸۴ تا ۹۹ سال به سال هم از میزان تحقق بودجه این بخش و هم از سهم این بخش نسبت به کل بودجه کشور کاسته شده است. این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان و به گواه آمار کشور اکنون با انبوهی از پروژه های نیمه تمام روبه رو همراه است. حتی گفته می شود طرح هایی که بخش خصوصی قصد مداخله در اجرای این برنامه داشت نیز همگی با شکست مواجه شدند.

امیرعباس آذرمنند: بودجه عمرانی در طول دهه ۹۰ از قربانیان اصلی ناترازی و کسری بودجه دولت بوده است. این طرح ها که اغلب به توسعه زیرساخت های کشور می پردازند در حالی قربانی بحران های مالی متعدد شده که سرمایه گذاری در حوزه زیرساخت ها علاوه بر کمکی که به توسعه می کنند، اشتغالی وسیع هم ایجاد می کنند.

محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی های سرمایه ای تامین می شود. یکی از اصلی ترین کانال های سرمایه گذاری دولت در ایجاد ظرفیت های جدید تولیدی و خدماتی در کشور، طرح های تملک دارایی های سرمایه ای است. در میان انبوه مشکلاتی که طرح های عمرانی با آن روبه رو است، مسئله کمبود اعتبار و همچنین عدم تخصیص اعتبارات در نظر گرفته شده از مشکلات عمده هستند.

شده است. تملک دارایی های سرمایه ای به مجموعه عملیات و خدمات مشخصی گفته می شود که براساس مطالعات توجیهی، فنی و اقتصادی و اجتماعی که از سوی نهاد اجرایی انجام می شود، در دوره ای معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به اهداف برنامه توسعه ۵ ساله به صورت سرمایه گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه ای اجرا و منابع مورد نیاز اجرای آن از

به گزارش صنایع طرح های تملک دارایی های سرمایه ای یا همان طرح های عمرانی بخشی از سرمایه گذاری های دولت است که اغلب در حوزه زیرساخت ظهور پیدا می کند. این طرح ها در دو سطح طرح های تملک دارایی های سرمایه ای نهادهای اجرایی و طرح های مشارکت بخش عمومی - خصوصی موضوع تبصره ۱۹ در قانون بودجه فهرست شده اند. در تبصره های ماده واحده نیز قواعدی برای تامین مالی، نحوه اجرا و دیگر سازکارهای مربوط به طرح های عمرانی تعیین

ایرادات یک تبصره مهم
درباره تبصره «۱۹» همچنین باید دقت کرد که این تبصره دچار یک ایراد اساسی و بزرگ است. حکم تنفیذ بند «۱۱» تبصره «۱۹» قانون بودجه سال ۹۷ کل کشور و تنفیذ بندهای ۴، ۵ و تبصره ۱۹ قانون بودجه سال ۹۹ کل کشور، در واقع تنفیذ و ارجاع به «دستورالعمل ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» است. دستورالعمل ماده ۲۷ خلاف قواعد و اصول دوره تشکیل قرارداد و در تعارض با قوانین دائمی کشور مانند قانون مناقصات است. بر این اساس، لازم است هرگونه تنفیذ و ارجاع به دستورالعمل ماده ۲۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت از این تبصره حذف شود. این میان پیشنهادات سیاستی هم مطرح شده که می تواند به بهبود اجرای قوانین جاری رساند. به طور مثال در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ برای ۸۵ نهاد اجرایی اعتبار متفرقه عمرانی در نظر گرفته شده است. با توجه به تفکیک اعتبار صورت گرفته برای هر دستگاه، پیشنهاد می شود میزان اعتبارات متفرقه عمرانی در قالب اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای طرح های ملی قرار گرفته و در پیوست یک درج شود. در این صورت میزان اعتبار اختصاص یافته به هر فصل و هر دستگاه شفاف می شود. در وضعیت کنونی امکان نظارت بر میزان و چگونگی هزینه کرد این اعتبارات وجود ندارد.

دیگر، میزان اعتبارات مصوب و عملکرد اعتبارات عمرانی در ۱۶ سال گذشته، یعنی در فاصله سال های ۸۴ تا ۹۹ به طور میانگین حدود ۶۹ درصد از اعتبارات عمرانی تحقق یافته است. این در حالی است که درصد تحقق اعتبارات هزینه ای به طور متوسط ۹۷ درصد بوده است. همچنین نسبت عملکرد اعتبارات عمرانی به هزینه ای در دوره مورد بحث روند نزولی داشته و از ۳۳ درصد سال ۸۴ به ۱۶ درصد برای پیش بینی عملکرد سال ۹۹ رسیده است. بنابراین پیش بینی می شود در سال ۹۹ به ازای هر ۱۰ واحد اعتبار هزینه ای تنها ۱.۶ واحد اعتبار تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت شود.

۲۰۰ میلیارد تومان و رشد آن نسبت به قانون سال گذشته حدود ۰.۴ درصد است. اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استانی در لایحه بودجه امسال مبلغ ۱۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است که نسبت به قانون بودجه سال ۹۹ حدود ۴۲ درصد افزایش داشته است. طرح های تملک دارایی های سرمایه ای ملی در لایحه امسال، اعتباری حدود ۴۹ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان به خود اختصاص داده که نسبت به قانون بودجه سال گذشته ۲۸ درصد رشد کرده است. این میزان اعتبار برای حدود ۲ هزار و ۵۹۳ طرح در نظر گرفته شده که از این تعداد هزار و ۹۵۸ طرح به عنوان طرح های ملی و ۶۳۵ طرح به صورت استانی ویژه در نظر گرفته شده است. بررسی میزان طرح های پایان یافته در سال های گذشته نشان دهنده تکمیل نشدن به موقع طرح مطابق با برنامه زمانی و در نتیجه افزایش هزینه آنهاست. برای امسال حدود ۷۴۹ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان بودجه نیاز است تا تمام طرح های مندرج در لایحه امسال به اتمام برسند. انتظار می رود این رقم در سال های آینده به روند افزایشی خود ادامه دهد. براساس جدول بودجه، دولت برای خاتمه طرح های در دست اجرا، تا پایان سال ۱۴۰۷ به طور میانگین هر ۳.۵ سال برای هر طرح نیاز دارد. این در حالی است که در صورت پیش بینی اعتبار طرح ها مطابق روند فعلی، میانگین زمان خاتمه بیش از ۲۰ سال برآورد می شود. از سوی

ولذا موجودی سرمایه کاهش پیدا می کند. در این شرایط سرمایه گذاری دولت برای حفظ اشتغال در سال های آینده بیش از پیش اهمیت دارد. قابل انتظار است که با تداوم روند کنونی سرمایه گذاری در کشور، سطح اشتغال و تولید ملی در سال های پیش رو با چالش جدی مواجه شود. در راستای اصلاح روند معیوب سال های اخیر لازم است در قوانین بالادستی سهم مشخصی برای سرمایه گذاری از بودجه عمومی تعیین شود تا افزایش روزافزون هزینه های دولت به ویژه در زمینه جبران خدمت جانشینین مخارج سرمایه گذاری نشود. با توجه به حجم انبوه طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و عدم تکاپوی اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای، چند سالی است که دولت برای رفع وضعیت بحرانی طرح های عمرانی سعی در بهره برداری از روش مشارکت عمومی - خصوصی دارد. در سال های اخیر تبصره «۱۹» لایحه بودجه به این موضوع اشاره می کند. شایان ذکر است ابعاد و گستردگی و منابع و خلأهای قانونی موجود در این روش از اجرای طرح های عمرانی نیازمند قانون مستقل برای تحقق امر مشارکت عمومی - خصوصی است. عملکرد تبصره «۱۹» در سال های قبل این مهم را تأیید می کند. بر این اساس، در سال ۱۳۹۸ لایحه مشارکت عمومی - خصوصی از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد که به دلیل داشتن مشکلاتی، هنوز به تصویب نرسیده است.

سرمایه گذاری های عمرانی در ۱۰ سال اخیر، سهم اعتبارات مصوب و عملکرد اعتبارات عمرانی در ۱۶ سال گذشته، یعنی در فاصله سال های ۸۴ تا ۹۹ به طور میانگین حدود ۶۹ درصد از اعتبارات عمرانی تحقق یافته است. این در حالی است که درصد تحقق اعتبارات هزینه ای به طور متوسط ۹۷ درصد بوده است. همچنین نسبت عملکرد اعتبارات عمرانی به هزینه ای در دوره مورد بحث روند نزولی داشته و از ۳۳ درصد سال ۸۴ به ۱۶ درصد برای پیش بینی عملکرد سال ۹۹ رسیده است. بنابراین پیش بینی می شود در سال ۹۹ به ازای هر ۱۰ واحد اعتبار هزینه ای تنها ۱.۶ واحد اعتبار تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت شود.

راه حل چیست؟
مطابق با بررسی انجام شده در ۱۰ سال اخیر، سهم اعتبارات مصوب و تملک دارایی های سرمایه ای از بیش از ۲۳ درصد در سال ۹۰ به ۱۲ درصد در لایحه بودجه ۱۴۰۰ رسیده و به این ترتیب سهم بودجه عمرانی از کل بودجه بیش از ۱۱ واحد درصد کاهش پیدا کرده است. این روند نشان دهنده کاهش متولی سهم سرمایه گذاری از مجموع مخارج دولت است. بررسی میزان سرمایه گذاری انجام شده در کشور نشان می دهد رشد موجودی سرمایه خالص در کشور از سال ۱۳۹۰ کمتر از ۵ درصد بوده و از سال ۱۳۹۸ منفی شده است. به بیان دیگر، سرمایه گذاری جدید انجام شده حتی پوشش سرمایه مستهلک شده را هم نمی دهد.

سرمایه گذاری های عمرانی در ۱۰ سال اخیر، سهم اعتبارات مصوب و عملکرد اعتبارات عمرانی در ۱۶ سال گذشته، یعنی در فاصله سال های ۸۴ تا ۹۹ به طور میانگین حدود ۶۹ درصد از اعتبارات عمرانی تحقق یافته است. این در حالی است که درصد تحقق اعتبارات هزینه ای به طور متوسط ۹۷ درصد بوده است. همچنین نسبت عملکرد اعتبارات عمرانی به هزینه ای در دوره مورد بحث روند نزولی داشته و از ۳۳ درصد سال ۸۴ به ۱۶ درصد برای پیش بینی عملکرد سال ۹۹ رسیده است. بنابراین پیش بینی می شود در سال ۹۹ به ازای هر ۱۰ واحد اعتبار هزینه ای تنها ۱.۶ واحد اعتبار تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت شود.

فراخوان تجدید مناقصه عمومی دو مرحله ای همزمان با ارزیابی کیفی فشرده

مناقصه گزار: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران / منطقه زاهدان

شرکت پخش فرآورده های نفتی منطقه زاهدان در نظر دارد اجرای پروژه موضوعات ذیل را از طریق مناقصه عمومی سامانه ستاد به پیمانکاران واجد شرایط و دارای صلاحیت واگذار نماید.

موضوع مناقصه:

ردیف	موضوع مناقصه	مدت انجام کار	شماره مجوز سامانه ستاد	مبلغ برآورد	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار
۱	واگذاری حجمی زمانی امور خدماتی اداری و عملیات انبار نفت ۲ و سوختگیری زاهدان	یک سال شمسی	۲۰۰۰۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۷	۹۶/۴۲۵/۰۵۷/۴۷۰ ریال	۴/۸۳۱/۲۶/۰۰۰۰ ریال
۲	واگذاری حجمی زمانی امور خدماتی انباری و عملیات انبار نفت، ناحیه و سوختگیری زایل	یک سال شمسی	۲۰۰۰۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۰۸	۵۲/۸۲۴/۰۳۰/۰۵۲ ریال	۲/۶۴/۱۲۰/۰۰۰۰ ریال
۳	واگذاری حجمی زمانی امور خدماتی اداری و عملیات انبار نفت و ناحیه خاش و ناحیه سراوان	یک سال شمسی	۲۰۰۰۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۰۹	۳۷/۵۸۳/۹۵۲/۳۵۰ ریال	۱/۸۷۹/۳۰/۰۰۰۰ ریال
۴	واگذاری حجمی زمانی امور خدماتی اداری و دفتری ستاد منطقه و ناحیه مرکزی زاهدان	یک سال شمسی	۲۰۰۰۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۱۰	۳۱/۴۶۵/۱۸۳/۷۴۷ ریال	۱/۵۷۳/۲۶/۰۰۰۰ ریال
۵	واگذاری حجمی زمانی امور عملیاتی، فروش و اندازه گیری باک خودروهای پایانه مرزی میلک	یک سال شمسی	۲۰۰۰۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۱۱	۱۶/۵۱۱/۲۶۲/۰۴۳ ریال	۸۲۵/۵۶۴/۰۰۰ ریال

حجم کار:

- امور خدماتی و عملیاتی انبار نفت و سوختگیری زاهدان به تعداد ۲۷ نفر نیروی انسانی، انجام روئین های B و A و سایر هزینه های خدماتی و عملیاتی.
- امور خدماتی و عملیاتی انبار نفت، سوختگیری و ناحیه زایل به تعداد ۲۷ نفر نیروی انسانی، انجام روئین های B و A و سایر هزینه های خدماتی و عملیاتی.
- امور خدماتی و عملیاتی انبار نفت و ناحیه خاش و همچنین امور خدماتی ناحیه سراوان به تعداد ۱۹ نفر نیروی انسانی، انجام روئین های B و A و سایر هزینه های خدماتی و عملیاتی.
- امور خدماتی، باغبانی و فضای سبز ستاد منطقه و ناحیه مرکزی به تعداد ۱۷ نفر نیروی انسانی و سایر هزینه های خدماتی.
- امور عملیاتی و فروش و اندازه گیری باک خودروهای پایانه مرزی میلک به تعداد ۸ نفر نیروی انسانی و سایر هزینه های عملیاتی.
- تاریخ، مهلت و نشانی محل دریافت و تحویل اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه: از تاریخ انتشار آخرین آگهی روزنامه نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷

آگهی مناقصه عمومی

شهرداری کرج در نظر نظر دارد با توجه به بودجه مصوب شورای اسلامی شهر، پروژه مندرج در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح پروژه	مبلغ پروژه به ریال	مبلغ سپرده به ریال	رتبه لازم	پرداخت قرارداد
۱	اجرای مرمت و نگه گیری مکانیزه آسفالت سطح منطقه دو- تا سقف اعتبار	۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰	پنج راه و ترابری	نقدی

یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۲ به آدرس کرج- میدان توحید- بلوار بلال دبیرخانه شهرداری کرج تحویل داده شود. ۱۲- پیشنهادات رسیده در روز **دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۴** در کمیسیون عالی معاملات شهرداری کرج (دفتر شهردار) مطرح و پس از بررسی و کنترل برنده مناقصه اعلام خواهد شد. هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر یا شماره تلفن **۳۵۸۹۲۴۱۸ - ۳۵۸۹۲۴۲۱ - ۰۲۶** تماس و یا به سایت **www.karaj.ir** مراجعه نمایند.

اداره امور قراردادهای پیمانها - شهرداری کرج

زندگی محیطزیست
را دریابیم

وحید نوروزی
کارشناس حوزه شهری

عناصر اصلی حیات یعنی آب، خاک و هوا، اساس و ساختار رابطه بین کره زمین و بشر هستند و تعیین روزی به‌نام زمین پاک یا محیطزیست نشان از اهمیت این موضوع دارد. هدف از نام‌گذاری این روزها آن است که بشر بداند و آگاه باشد که زمین در خطر است.

محیطزیست اعم از آب، خاک و هوا نیاز به توجه ویژه دارد و در این میان، نقش مردم و حاکمیت متفاوت است. در مسائل و معضلاتی مانند آلودگی هوا در شرایط فعلی نقش مردم تقریباً نزدیک به صفر است. شهروندان؛ چه نقشی در تولید خودروهای استاندارد دارند؟ چه نقشی در تولید بنزین و گازوئیل باکیفیت دارند؟ چه نقشی در احداث مترو و ورود اتوبوس‌های فراوان دارند؟ چه نقشی در خروج خودروهای فرسوده دارند؟ چه نقشی در مدیریت هوشمند ترافیک دارند؟ چه نقشی در گسترش دولت الکترونیک دارند؟ تمام اینها نقش حاکمیتی هستند و وظیفه دولت و شهرداری است. هر زمان این موارد ایجادشده، می‌توان از شهروندان خواست یا خودرو شخصی کمتر تردد داشته و سوخت کمتری مصرف کنند. یا از حمل‌ونقل عمومی بیشتر استفاده کرده و از دوچرخه برای مسیریهای کوتاه استفاده کنند. اما فراموش نکنیم نقش شهروندان تهرانی در حفظ محیطزیست می‌تواند در بسیاری از امور سرنوشت‌ساز باشد.

ضروری است همه برای حفظ محیطزیست و احترام به کره زمین موارد زیر را انجام دهید.

۱. روزانه حدود ۶ هزار تن در پایتخت زباله تولید می‌کنیم. تصمیم بگیریم یا روش‌هایی که خودمان اعتقاد داریم، زباله کمتری تولید کنیم.

۲. تا می‌توانیم در هر جای ممکن، تک‌درخت بکاریم. درختان ربه شهرها هستند. دی‌اکسیدکربن را که عامل اصلی گرم شدن کره زمین است، جذب می‌کنند و خدنگترا بی‌منت هستند.

۳. تصمیم بگیریم کاغذ کمتر مصرف کنیم. فقط بدانیم که مردم تهران سالانه ۲۰۰ هزار تن کاغذ و مقوا را به مخازن زباله می‌فرستند. فقط برای تامین کاغذ مصرفی ساکنان تهران باید معادل ۱۲ هزار درخت قطع شود.

۴. از ساختار شهر هوشمند بیشتر استفاده کنیم. خیلی از کارهای خود را می‌توانیم با کمک اپلیکیشن‌ها انجام دهیم تا هم سفر زاید نداشته باشیم که به کاهش ترافیک و آلودگی هوا کمک کنیم و هم صرفه‌جویی بسیاری زباید در مصرف کاغذ می‌شود، مثل پرداخت الکترونیکی انواع قبضه‌ها.

۵. تفکیک زباله‌های تر و خشک، کف اقدامات شهروندی ما به‌شمار می‌رود. لطفاً زباله‌هایی مانند قوطی نوشابه، کاغذ، پلاستیک و... را تا زمانی که شهرداری فکر اساسی برای موضوع تفکیک کند، جدا کنید و اگر ممکن بود از طریق اپلیکیشن‌ها تحویل دهیم.

۶ زباله‌های تولیدی در تفرجگاه‌ها و عرصه‌های طبیعی را به مخازن زباله ببریم و هیچ زباله‌ای را در طبیعت رها نکنیم.

۷. فیلتر سیگار، سم کوچک و مہلکی برای طبیعت است. جای ته‌سیگار در معابر و دامن طبیعت نیست. فیلترهای سیگار، مشخصاً باعث آلودگی خاک شده و اثرات منفی در رشد گیاهان، جانداران و پرندگان دارد.

۸. وقتی وارد طبیعت اعم از بوستان جنگلی و اطراف رودخانه‌ها و... می‌شویم از آنجا لذت ببریم اما آسیب نزنیم. مگر می‌شود هم مهمان طبیعت باشیم، هم به طبیعت بی‌احترامی کنیم؟

۹. در سوپرمارکت‌ها و میوه‌فروشی‌ها حتی اگر یک پلاستیک کمتر هم دریافت کنیم، نقش خوبی ایفا کرده‌ایم. تجزیه پلاستیک در طبیعت به صدها سال زمان نیاز دارد.

۱۰. از ظروف یک‌بار مصرف کمتر استفاده کنیم. اگر هم ناگزیر باشیم از ظروف پایه گیاهی استفاده کنیم. استفاده از بطری‌های آب معدنی به طرز قابل‌تاملی زیاد شده است. لطفاً کمتر از آنها استفاده کنیم.

واردات زباله‌های الکتریکی به کشور سازمان مدیریت پسماند، مرکز جمع‌آوری زباله‌های الکترونیک در پایتخت را افتتاح کرده است. یادمان باشد بازیافت زباله‌های الکترونیکی را بازیافت طلای شهری هم می‌گویند. از یک تن زباله موایل ۱۵۰ تا ۳۰۰ گرم طلا به‌دست می‌آید در حالی‌که در هر تن سنگ معدن بین ۲۰ تا ۳۰ گرم طلا یافت می‌شود. امیدوارم این مرکز علاوه بر جمع‌آوری زباله‌های الکترونیکی، علاوه بر استفاده از عواید آن، نسبت به موضوع بازیافت علمی و دقیق، اهتمام داشته باشند.

یک هشتاد را جدی بگیریم. هزاران لپ‌تاپ مصرف‌شده در اروپا و آمریکا، به صورت فله‌ای و با نرخ بسیار ناچیز، خریداری و وارد کشور می‌شوند. واسطه‌ها، قطعات مختلف آنها را تعمیر و سرهم می‌کنند و می‌فروشند. قطعات غیرقابل تعمیر هم به حجم زباله‌های الکترونیکی کشور اضافه می‌شوند. در واقع باید گفت زباله‌های الکترونیکی کشورهای پیشرفته را در کشورمان، کمی استفاده و سپس به زباله‌های الکتریکی کشور اضافه کرده‌ایم. شاید بهتر است واردات لوازم الکترونیکی استوک یا مصرف‌شده را متوقف کنیم.

شناسایی
۱۲۲ تولیدکننده
داخلی برای تامین
تجهیزات مترو

شرکت مترو تهران در دو سال اخیر با تشکیل کارگروه ساخت داخل، با شناسایی و تایید ۱۲۲ تولیدکننده داخلی، آنها را به تامین تجهیزات و تاسیسات شبکه راه‌آهن ریلی پایتخت ترغیب و از آنها حمایت کرده تا علاوه بر جلوگیری حداکثری از خروج ارز از کشور، ظرفیت تولید شرکت‌های ایرانی را به سهم خود فعال کند. به‌گزارش ایسنا، علی امام، مدیرعامل شرکت مترو با بیان اینکه بخش قابل توجهی از تجهیزات از طریق تولیدات سازنده‌های داخلی

زایش تولید
از دل پسماند

پسماندها ثروت نهفته شهری و صنعتی هستند که بازیافت آنها علاوه بر کمک به کاهش آلودگی محیطزیست، هزینه‌های تولید در برخی بخش‌ها پایین می‌آید. به گزارش **سمن** آلودگی زیست محیطی همیشه مسئله کشورهای جهان سوم بوده در حالی‌که تولید انبوه محصولات صنعتی در کشورهای بزرگ جهان در حال انجام است. یکی از پرسش‌هایی که ذهن هر فردی را به خود مشغول می‌کند، چرایی این مسئله است. گاهی حتی شنیده می‌شود برخی کشورهای صنعتی مبادرت به واردات پسماند از سایر کشورها کرده و حتی عجیب‌تر از آن به‌عنوان ثروت نام می‌برند. بخشی از تولید در دل این پسماندها نهفته است.

اقداماتی برای بازیافت پسماندها

شینا انصاری، مدیرکل محیطزیست شهرداری تهران: ۵ گروه پسماند وجود دارد؛ خانگی، صنعتی، کشاورزی، بیمارستانی و ویژه. پسماندهای ویژه، زباله‌های خطرناکی هستند که می‌تواند هم صنعتی باشد و هم بیمارستانی. بازیافت

این پسماندها مدیریت‌خاص و ویژه می‌طلبد. براساس قانون مدیریت پسماندها مصوب سال ۱۳۸۳ و آیین‌اجرائی آن در سال ۱۳۸۴ شهرداری‌ها متولی پسماندهای خانگی یا شهری هستند؛ بنابراین در حوزه پسماندهای شهری شهرداری روی تفکیک در مبدأ کارهای بسیاری کرده است. این مرکز طرحی را با نام «کاپ» برای کاهش پسماند در دستور کار دارد که به‌طور جدی آن را پیگیری می‌کند تا بتواند از طریق فرآیندهایی که چه در مبدأ و چه در مکان‌ها و ایستگاه‌های بازیافت و پردازش انجام می‌شود بخش عمده‌ای از این پسماندها که قابلیت بازیافت دارند دوباره به چرخه مصرف بازگردند. این امر به مسائل اقتصادی هر جامعه‌ای کمک می‌کند و نیز از حجم پسماندها در نهایت به محل دفن کاهش می‌یابد. با این اقدامات، امروز میزان پسماندها به ورودی مرکز دفن که دو سال قبل افزون بر ۷ هزار تن به‌طور روزانه بود به ۴ هزار و ۹۰۰ تا ۵ هزار و ۱۰۰ تن کاهش برده است. از دیگر اقدامات شهرداری برای کاهش پسماندهای خانگی، کود کمپوستی است که از زباله‌های شهری در مرکز دفن تولید می‌شود. این کود استانداردسازی و به مصارف فضاهای سبز بوستان‌های سطح شهر می‌رسد. درباره پسماندهای صنعتی هم براساس قانون مسئولیت آن با خود تولیدکنندگان بوده و شهرداری تجنیش این را ندارد که پسماند صنعتی را هم دریافت کند. براساس ابلاغیه سازمان ملی حفاظت محیطزیست شهرداری در این باره مسئولیتی ندارد. در نهایت هم درباره پسماندهای

رضا رضایی:
بازیافت
ضایعات، یک
پروژه بسیار مهم
پیش از تولید
بوده که برای
آن کار مطالعاتی
انجام می‌شود

شینا انصاری:
برنامه آینده
مدیریت
شهری در
راستای کاهش
پسماندهای
خانگی خرید
تجهیزات
و کاهش
پسماندهای
شهری است

حسن پسندیده، مدیرکل دفتر مدیریت پسماند سازمان ملی حفاظت محیطزیست: درحال حاضر موضوع ساماندهی و مدیریت پسماندها به‌لحاظ آثار سوء محیطزیستی ناشی از توجه نکردن به ایجاد زیرساخت‌های مناسب و بکارگیری فناوری‌های مناسب، عدم فرهنگ‌سازی برای مشارکت مردمی در دهه‌های گذشته از اولویت‌های اساسی محیطزیست و نهادهای ذی‌ربط و مسئول است.

در کشور سالانه ۲۱ میلیون تن زباله شهری و خانگی، ۲۵ میلیون تن پسماندها صنعتی، ۸ میلیون تن پسماندها ویژه، ۱۷۰ میلیون تن پسماند کشاورزی، ۱۷۰ هزار تن پسماندها پزشکی و بیمارستانی تولید می‌شود.

مدیریت اجرایی پسماندهای عادی و زباله‌های شهری و روستایی بر عهده شهرداری‌ها و دهیاری‌هاست. مدیریت اجرایی سایر پسماندها در کشور بر عهده تولیدکنندگان گذشته شده است. قانون و آیین‌نامه اجرایی مدیریت پسماندها هم به ترتیب در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ به تصویب مجلس و هیات‌وزیران رسیده و باگذشت بیش

صنعت

تأمین شده، گفت: با توجه به اهمیت تأمین به موقع تجهیزات ویژه شبکه مترو که تا ۶۵ درصد هزینه‌های احداث هر کیلومتر از خطوط را شامل می‌شود، استفاده از توان صنعتگران داخلی و بومی‌سازی تجهیزات مترو در سال‌های اخیر موردتوجه جدی قرار گرفت. در این راستا با تشکیل کمیته ساخت داخل و ایجاد سامانه آنلاین سازندگان و تأمین‌کنندگان موردتأیید شرکت مترو، این بخش از تولیدکنندگان داخلی را شناسایی کرده و آنها را به حضور در عرصه تجهیز ایستگاه‌ها

editor@smtnews.ir

و خطوط ترغیب کردیم. مدیرعامل شرکت مترو در ادامه با اشاره به این نکته که به‌موجب تمهیدات اندیشیده شده و اتکا به توانمندی‌های نیروی کار ایرانی، خوشبختانه در دوران اوج تحریم‌های اقتصادی روند توسعه شبکه مترو پایتخت متوقف نشد، گفت: در زمینه بهره‌مندی از توان تأمین‌کنندگان و صنعتگران ایرانی در دوره اخیر، طراحی و تولید یک رام قطار ملی مترو طی ۱۸ ماه و با عمق داخلی‌سازی ۸۵ درصد بود که خوشبختانه اواخر سال گذشته به ثمر نشست.

پیش از تولید، مسائل زیست‌محیطی دیده شود

رضا رضایی از فعالان صنعتی کشور: در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه بنگاه‌های کسب‌وکار تولیدی یا هر فعالیتی که به‌نوعی با محیطزیست ارتباط دارند پیش از راه‌اندازی تکلیف آنها با محیطزیست روشن می‌شود. در واقع تأثیر منفی این تولید با محیطزیست باید صفر باشد بر این مبنای سایر فعالیت‌ها تعریف می‌شود. این اصلی مهم در تمام کشورهای صنعتی به‌شمار می‌رود. از این‌رو حتی شاهد هستیم برخی واحدهای تولیدی در مرکز شهرهای بزرگ قرار دارند، زیرا از ابتدا با تمهیداتی که در خطوط تولید اندیشیده شده آلودگی زیست‌محیطی آن به صفر رسیده است.

به‌هر حال هر کاری هم شود صنایع دارای آلودگی خواهند بود. در کشورهای پیشرفته هیچ مجوز و پروانه ساختی صادر نمی‌شود تا زمانی‌که میزان آلودگی آن واحد صنعتی مقرر باشد. مسئله دوم این است که فعال بخش خصوصی نسبت به دو دهه قبل هر فعالیتی که قرار است شروع کنند انتخاب شاخص‌های تشکیل دهنده آن اعم از سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به‌گونه‌ای خواهد بود که حداقل ضایعات را نسبت به گذشته داشته باشد. حداقل ضایعات می‌تواند حتی در میزان مصرف برق باشد. به‌عنوان مثال، اگر خط تولیدی ۱۰ سیال پیش یک کیلووات برق مصرف می‌کند با رشد فناوری و دانش و نیز اصلاح خطوط و فرآیندهای تولید، امروز یک کیلووات به تیرم رسیده است؛ بنابراین فعالیت هر بنگاه‌های تولیدی و خدماتی که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در محیطزیست تأثیر دارد، انتخاب خطوط تولید مبتنی بر حداقل ضایعات است.

دیگر تبدیل می‌شود. اگر هیچ‌یک از این امر میسر نشد محل معدوم کردن آن به‌گونه‌ای خواهد بود که به محیطزیست آسیبی وارد نشود. تمام این برنامه‌ها از همان روز ابتدا از سوی صاحبان صنایع و مدیران کشوری دیده و پیش از تولید برای هر یک راه‌حلی تدوین می‌شود.

امروز رقابت‌پذیری در بین بنگاه‌های تولیدی در بالاترین مرتبه قرار دارد؛ بنابراین بازیافت ضایعات و به‌حداقل رساندن مواد پرت شده قیمت‌های سربار را کم‌شده و قیمت تمام‌شده محصولات به‌شدت کاهش پیدا می‌کند. بازیافت ضایعات یک پروژه بسیار مهم پیش از تولید بوده که برای آن کار مطالعاتی انجام می‌شود. در کشور ما هم در ۲۰۲ سال اخیر برخی بنگاه‌های تولیدی این روند را دنبال می‌کنند اما خیلی گسترده و همگانی نیست، بلکه در سطحی محدود در حال انجام است.

درحال حاضر افرادی مبادرت به جمع‌آوری مواد بازیافتی از سطح‌های زباله‌شهری می‌کنند و به مراکز این امر تحویل می‌دهند. برخی صنعتی عمل کرده و مواد بازیافتی را می‌شویند و ضدغفونی کرده و نیز آسیاب و تبدیل به گرانول می‌کنند. این امر به‌دلیل گران شدن پلیمر به‌عنوان منبع درآمد دیده می‌شود و نگاهی زیست‌محیطی و اقتصادی به آن نمی‌شود. اما لازم است برای هر طرحی نگاه مهندسی داشت و طرح توجیهی برای آن نوشت. این روند را در کشورهای صنعتی می‌بینیم چه در انتخاب ماشین‌آلات و تجهیزات و چه در فناوری و استفاده از مواد اولیه. اما جای این امر در کشور ما به‌شدت خالی است.

فاصله تا وضعیت مطلوب

بخش غیردولتی به تصویب رسیده است. سرانه تولید زباله تقریباً ۷۵۰ گرم در روز است که با متوسط کشورهای منطقه اختلاف زیادی ندارد اما در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته از حیث اجزا متفاوت است. در ایران ۷۰ درصد زباله‌های شهری دارای ترکیبات آلی و تر و ۳۰ درصد آن خشک است اما در کشورهای توسعه‌یافته ۳۰ درصد زباله‌های خانگی و شهری آلی و تر و ۷۰ درصد آن خشک است که دلیل این اختلاف هم به فرهنگ و الگوی مصرف و میزان تفکیک از مبدأ برمی‌گردد. از سوی دیگر براساس آمار تعداد مراکز بازیافت در کشور هم درحال حاضر حدود ۱۰۰۰ واحد بازیافت انواع زباله و پسماند شهری، صنعتی و کشاورزی وجود دارد که حدود ۷۰۰ واحد در حال فعالیت و بهره‌برداری هستند.

توسعه صنایع و مراکز بازیافت برای کاهش معضلات زیست‌محیطی انواع پسماند و در مقابل کمک به بازگشت سرمایه به چرخه اقتصادی و تولیدی کشور و ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم سهم بسزایی را به خود اختصاص داده که بسیار اهمیت دارد. همان‌طور که گفته شد مدیریت اجرایی پسماندهای

از ۱۶ سال از تصویب قانون و اقدامات اجرایی و عملیاتی هنوز چالش‌های جدی در مدیریت انواع پسماندها وجود دارد به‌طوری‌که با وضعیت مطلوب فاصله داریم.

از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹ تعداد مراکز دفن زباله از ۳۲۰۰ به ۶۶۰ محل رسیده است. همچنین در این مدت تعداد طرح‌های جامع مدیریت پسماند شهری از ۲۲۰۰ به ۸۸۰ طرح جامع رسیده است.

ایجاد تاسیسات تبدیل زباله شهری به انرژی در کشور از ۴ کارخانه و نیروگاه زباله‌سوز استفاده می‌شود. در حال حاضر ظرفیت پذیرش پسماند در تهران ۲۰۰ تن در روز و ۳ مگاوات تولید برق، نوشهر ۲۰۰ تن در روز و ۳ مگاوات برق بوده که در حال بهره‌برداری هستند. دو نیروگاه در ساری و رشت با پذیرش ۴۵۰ تن در روز و ۷ مگاوات، ۶۰۰ تن در روز و ۹ مگاوات برق در حال احداث است که هنوز به بهره‌برداری نرسیده‌اند. البته برای حمایت تاسیس نیروگاه زباله‌سوز و خرید تضمینی برق، قانون خوبی با عنوان قانون کمک به ساماندهی مدیریت پسماندهای عادی با مشارکت

اصلاح قیمت‌ها در صورت اثبات تخلف

برای تمامی خودروها نیست و متوسط رشد بهای خودرو باید ۸.۲ باشد. رئیس شورای رقابت ادامه داد: در حال بررسی میزان افزایش قیمت خودرو از سوی خودروسازان هستیم تا مشخص شود آیا رشد بهای خودرو در کارخانه براساس فرمول شورای رقابت بوده یا خیر. در صورت تخلف شرکت‌های خودروسازی باید قیمت‌ها را اصلاح کنند. شیوا درباره درخواست خودروسازان مبنی بر آزاد کردن قیمت خودرو، تصریح کرد: براساس قانون هر بازاری که

و سایه‌ها به متوسط با در نظر گرفتن تیراژ (وزن تیراژ) به ترتیب می‌توانند ۸.۲ و ۸.۹ درصد قیمت خودروهای تولیدی را افزایش دهند البته این موضوع به این معنا نیست که شرکت‌های خودروسازی می‌توانند خودرو پرتیراژ را ۱۴ درصد افزایش داده و خودرو کم‌تیراژ را ۲ درصد گران کنند.

و افزود: این شرکت، قیمت برخی خودروها را یک درصد و ۵ درصد افزایش داده در واقع متوسط افزایش قیمت باید ۸.۲ باشد به این معنا که افزایش ۸.۲ درصد

رئیس شورای رقابت گفت: در حال بررسی میزان افزایش قیمت خودرو در طرح پیش‌فروش ایران خودرو هستیم تا مشخص شود آیا رشد بهای خودرو براساس فرمول شورای رقابت بوده یا خیر. در صورت تخلف شرکت‌های خودروسازی باید قیمت‌ها را اصلاح کنند.

رضا شیوا، رئیس شورای رقابت در گفت‌وگو با خانه ملت درباره زمزمه‌هایی مبنی بر اینکه افزایش قیمت خودرو در طرح پیش‌فروش ایران خودرو که به‌تازگی اجرا شده، بیش از فرمول این شورا است، گفت: براساس مصوبه ما ایران خودرو

تفاهنامه مطالعات ژئوفیزیک هواپرد استان اصفهان در فولاد مبارکه به امضا رسید

ضرورت توسعه اکتشاف سنگ آهن

آیین امضای تفاهنامه سه جانبه مطالعات ژئوفیزیک هواپرد میان ۳ شرکت فولاد مبارکه، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور و سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان با حضور حمیدرضا عظیمیان مدیر عامل شرکت فولاد مبارکه، علیرضا شهیدی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، محمد باسر طیب‌نیا معاون امور معادن شرکت فولاد مبارکه، ایرج موفق رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت اصفهان و تعدادی دیگر از مدیران ارشد سازمان زمین شناسی برگزار شد.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

عکس: آیدیا فریدی

تامین سنگ آهن و انرژی سخت تر شده

کنیم. بنابراین موضوع معدن و تامین مواد اولیه برای شرکت فولاد مبارکه بسیار مهم بوده و بهتر است کارهای علمی و کارشناسی دقیق در حوزه معدن انجام شود. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه افزود: البته فعالیت‌های معدنی عمدتاً هزینه‌بر بوده و باید زمان زیادی را صرف آن کرد. بنابراین ما می‌توانیم با سازمان زمین شناسی به عنوان سازمان تخصصی و قانونی کشور فعالیت بلندمدت و مشترک انجام دهیم و امور معدنی از سوی این سازمان به صورت کاملاً علمی و کارشناسی صورت گیرد و فولاد مبارکه نیز به فعالیت‌های خود در حوزه فولاد بپردازد.

حمیدرضا عظیمیان، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در مراسم امضای این تفاهنامه اظهار کرد: براساس برنامه‌ریزی و تنظیماتی که در جهان وجود دارد، هر بخش باید در فعالیت‌های مرتبط و تخصصی خود مشغول باشد؛ برای مثال فولادسازان باید فولادساز باقی بمانند و معدنی‌ها هم در زمینه کاری خود به معدنکاری بپردازند اما متأسفانه این چارچوب از دوره ریاست‌جمهوری قبلی تغییر کرد و معدنکاران نیز به سمت فولادسازی رفتند و ما نیز به ناچار به حوزه معدنکاری ورود کردیم. به گفته عظیمیان، اگر معدنکاران در حوزه فعالیت خود باقی می‌مانند و فولادسازان نیز مجبور به ورود به بخش معدن نمی‌شوند، بالطبع نتایج بهتری برای کشور به همراه داشت. البته اکنون یکسری از مسائل همچون تامین سنگ آهن و منابع انرژی نیز برای فولادسازان از دیگر استان‌ها سخت شده است. وی با بیان عظمت فولاد مبارکه و میزان مصرف بالای سنگ آهن در این شرکت افزود: در شرکت فولاد مبارکه همواره استراتژی حفظ سهم ۵۰ درصدی بازار ایران وجود دارد. در واقع هر اندازه که بازار ایران در داخل و همچنین حوزه صادرات بزرگتر شود، ما در تلاش خواهیم بود این سهم را همچنان حفظ

معدن بزرگ جهان در عمق ۱۰۰ تا ۱۵۰ متری زمین هستند اما در ایران با توجه به فعالیت‌های انجام شده عمق اکتشاف زیاد نیست و زیر ۱۰ متر است اما در کشورهای معدنی همچون آمریکا، استرالیا، چین و... این عدد بسیار بزرگ‌تر بوده است. برای اینکه بتوانیم به اکتشاف ذخایر پنهان برسیم نیازمند برداشت کامل ذخایر معدنی از سطح هستیم که این اتفاق نیز در حال انجام است؛ در واقع براساس این برداشت‌های سطحی، می‌توان میزان ذخایر در عمق را مشخص کرد چرا که ایران روی کمربند متالوژنی قرار گرفته و به طور قطع ذخایر پنهان بسیار مناسبی در کشور وجود دارد. وی ابراز امیدواری کرد: همکاری‌هایی این سازمان با شرکت‌های بزرگی مانند فولاد مبارکه، منجر به پر شدن گپ اطلاعاتی از ذخایر معدنی کشور شود. شهیدی ادامه داد: سازمان زمین شناسی در چند سال گذشته از لایه ژئوفیزیک هواپرد برای بحث اکتشاف ذخایر پنهان استفاده کرده است. در واقع تاکنون مساحتی حدود ۶۴۰ هزار کیلومتر خطی برداشت ژئوفیزیک هوایی داشته و اکنون نیاز کشور در مرحله نخست تقریباً انجام ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار کیلومتر خطی ژئوفیزیک هوایی است. امیدواریم با برداشت‌هایی که از این پس خواهیم داشت حداقل در فاز اول بخشی از ذخایر را شناسایی کرده و حجم ذخایر را افزایش دهیم. وی افزود: اکنون درباره میزان ذخیره آهن اعداد متفاوتی وجود دارد اما براساس آخرین اطلاعات ۲۰۷ میلیارد تن تا ۳ میلیارد تن ذخیره قطعی سنگ آهن است که اگر مصرف سالانه کشور حدود ۹۰ تا ۱۰۰ میلیون تن در سال باشد، به زودی و تا ۱۰ سال آینده ذخیره سنگ آهن (همانیت-مگنتیت) تمام خواهد شد. این در حالی است که بیشتر صنایع فولادساز کشور به سنگ آهن مگنتیت نیاز دارند در نتیجه این عدد پایین‌تر خواهد آمد.

گپ اطلاعاتی از ذخایر معدنی کشور

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، علیرضا شهیدی رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور در این مراسم اظهار کرد: شرکت فولاد مبارکه از صنایع پیش‌ساز، بنیادین و مادر در صنعت کشور بوده و مادر سازمان زمین شناسی با یک اندیشه ملی آماده همکاری با این شرکت فولادساز با سهم ۵۰ درصدی از بازار هستیم. ما وظیفه خود می‌دانیم تا جای ممکن از ایجاد اختلال در تامین خوراک صنایع فولادی کشور به ویژه فولاد مبارکه جلوگیری و از دغدغه فولادسازان کم کنیم. هر چند شرایط ذخایر مواد معدنی در کشور مناسب نیست و در این راستا سازمان زمین شناسی چند اقدام جدید را در دستور کار خود قرار داده تا با بررسی بیشتر مشخص شود که کدام یک از مواد معدنی را می‌توانیم داشته باشیم. وی ادامه داد: پیش ذخایر معدنی برای نخستین بار در حال آغاز شدن است؛ این در حالی است که در جهان پیش از این ذخایر از سوی سازمان‌های زمین شناسی انجام می‌شود و در گزارش‌های سالانه، تمام فاکتورهای موثر در آمایش سرزمین و سرمایه‌گذاری را در نظر گرفته‌اند. به گفته وی، مقیاس برداشت‌ها در حال تغییر است. در گذشته مقیاس فعالیت‌ها یکصد هزارم بود که اکنون به یک پنجاه هزارم تغییر کرده و ۴ برابر دقت برداشت میدانی افزایش یافته است. اکتشاف سیستماتیک نیز افزایش یافته و هدف این است که هر آنچه از ذخایر مواد معدنی در اکتشافات سطحی در گذشته باقی مانده را جمع‌آوری کنیم. برای مثال، طی قراردادی که با شرکت فولاد مبارکه داشتیم یک نمونه جالب از این موضوع بود، زیرا در اصفهان (بخشی از ایران مرکزی) جایی که گمان می‌بردم مواد معدنی باقی مانده با انجام اکتشافات سیستماتیک مشخص شد که هنوز برخی از مواد معدنی در سطح وجود دارند. وی افزود: یکی از سیاست‌های ما اکتشاف ذخایر پنهان است زیرا بیشتر

علیرضا شهیدی

حمیدرضا عظیمیان

سخن پایانی

هدف از این تفاهنامه سه جانبه، پیشبرد موثر اکتشاف ذخایر معدنی و شناسایی ذخایر معدنی به‌ویژه آهن و منگنز در مناطق مستعد که قبلاً اکتشاف سیستماتیک و مطالعات ژئوفیزیک هواپرد در آن انجام نشده، عنوان شده است که این امر منجر به توسعه فعالیت‌های بخش معدن و ایجاد بستر مناسب برای اشتغال و سرمایه‌گذاری در حوزه معدن می‌شود.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله‌ای (ریالی)

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی در نظر دارد ارقام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۰۹۳۴۹۸۰۰۰۰۶۳
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای 4092299621 --- مناقصه شماره R9/99/026
موضوع مناقصه / شرح مختصر اقلام درخواستی	میدل حرارتی صفحه‌ای آمین/ آمین (ساخت داخل)
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضمین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۳۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹/۵ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می‌باشد.
مبلغ بر آوردی مناقصه	۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۱) زمان اولین انتشار آگهی ارسالی به صفحه اعلان عمومی:	۱۴۰۰/۰۳/۰۵
۲) مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سامانه ستاد ایران:	۱۴۰۰/۰۳/۱۷
۳) مهلت ارسال پاسخ استعلام و مدارک ارزیابی کیفی:	۱۴۰۰/۰۳/۳۱
آخرین مهلت بازگویی و ارسال مستندات ارزیابی کیفی (روزمه) در سامانه ستاد	پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی به همراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می‌گردد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر، کنگان - کیلومتر ۱۵ جاده مسلوبه - مجتمع گاز پارس جنوبی، پلاک ۱۲ (فاز ۱۲) - کد پستی: ۷۵۳۹۱۷۱۰۵۷ - تلفن: ۰۷۷۳۱۴۶۳۹۱۳ - فکس: ۰۷۷۳۱۴۶۳۲۲۷ - ۰۷۷۳۱۴۶۳۲۲۸

یدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه‌گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۰
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۳
روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی فراخوان

شرکت ایده پردازان صنعت فولاد در نظر دارد عملیات تهیه، ساخت، سندیلاست، رنگ آمیزی و نصب اسکلت فلزی سالن قراضه خشک فولاد خوزستان به همراه تهیه و نصب ورق‌های پوشش سقف و دیوار را به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان جهت دریافت اسناد از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۷ روز به آدرس اهواز جاده اختصاصی صنایع فولاد - ۳۰۰ متر بالاتر از ورودی منازل ۲۰۰ دستگاه مراجعه و با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۲۹۴۵۰۳ داخلی ۲۴۹-۲۴۳ تماس حاصل نمایند.

شرکت ایده پردازان صنعت فولاد در نظر دارد عملیات تهیه، ساخت، سندیلاست، رنگ آمیزی و نصب اسکلت فلزی سالن دیوبی آهن اسفنجی و رمیت در احیاء ۲ فولاد خوزستان به همراه تهیه و نصب ورق‌های پوشش سقف و دیوار را به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان جهت دریافت اسناد از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۷ روز به آدرس اهواز جاده اختصاصی صنایع فولاد - ۳۰۰ متر بالاتر از ورودی منازل ۲۰۰ دستگاه مراجعه و با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۲۹۴۵۰۳ داخلی ۲۴۹-۲۴۳ تماس حاصل نمایند.

شرکت ایده پردازان صنعت فولاد در نظر دارد عملیات حفاری، کیج‌گذاری، کیسینگ‌گذاری و بتن‌ریزی با لوله ترمی شمع‌های سالن قراضه خشک فولاد خوزستان را به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان جهت دریافت اسناد از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۷ روز به آدرس اهواز جاده اختصاصی صنایع فولاد - ۳۰۰ متر بالاتر از ورودی منازل ۲۰۰ دستگاه مراجعه و با شماره تلفن ۰۶۱۳۲۲۹۴۵۰۳ داخلی ۲۴۹-۲۴۳ تماس حاصل نمایند.

شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۲
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷

آگهی فراخوان مناقصه عمومی همراه ارزیابی کیفی (مناقصه عمومی و یک مرحله‌ای شماره ۵۲۲۰۹۰۰۳)

زمان و مکان بازگشایی پاکات: ساعت ۱۰:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۹ - سالن جلسات شرکت گاز استان خراسان جنوبی

با توجه به اینکه کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) انجام خواهد شد. لذا لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

لازم به ذکر است اسناد از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) توزیع خواهد شد و هر یک از مناقصه‌گران جهت دریافت و عودت اسناد مناقصه و ارزیابی کیفی، بایستی اسناد را تا آخرین مهلت ذکر شده در آگهی از طریق سامانه ستاد دریافت و با بازگشایی مناقصه‌گران تأیید شده در ارزیابی کیفی می‌بایست اسناد مناقصه را پس از بازگشایی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت تا قبل از شروع جلسه کمیسیون مناقصات بصورت فیزیکی نیز تحویل دبیرخانه رمز و محرمانه واحد حراست شرکت گاز استان خراسان جنوبی نمایند.

ضمناً ارائه مدارک و دریافت اسناد مناقصه، هیچگونه حلی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد. این آگهی در سایت‌های www.nigc-skgc.ir، www.shana.ir، <http://iets.mporg.ir> و www.setadiran.ir قابل رؤیت می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۲
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۴/۱۷

روابط عمومی شرکت گاز استان خراسان جنوبی

شرایط مناقصه:

- ارائه نامبر برای باسند شده‌ی پروانه رهنمندی و تأیید صلاحیت معتبر از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در رشته حمل‌ونقل
- دارا بودن گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- داشتن ظرفیت مالی ارجاع کار و دارا بودن سابقه کاری مشابه
- ارائه مدارک معتبر تئوری مناقصه‌گر و مدارک و مستندات مذکور در اسناد ارزیابی کیفی
- ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده سال ۹۹ و یا حداقل سال ۹۸ توسط مؤسسات حسابرسی معتبر برای مناقصه‌گران الزامی است.
- تذکره ارائه اصل و یا کپی برابر اصل مدارک فوق‌الذکر در زمان بازگشایی پیشنهادها الزامی است.

برنامه زمانی مناقصه:

- مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی: از تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ لغایت ساعت ۸:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۹
- آخرین مهلت بازگشایی اسناد ارزیابی کیفی بر روی سامانه ستاد: ساعت ۸:۰۰ چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷
- اعلام نتایج ارزیابی کیفی: ۱۴۰۰/۰۳/۰۶
- مهلت دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۶ لغایت ساعت ۹:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۹
- آخرین مهلت بازگشایی اسناد مناقصه بر روی سامانه ستاد: ساعت ۹:۳۰ شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۲

نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار: شرکت گاز استان خراسان جنوبی (سهامی خاص) - بیرجند - سایت انرژی - بلوار بهمنیار (مقدمه‌ای) - ابتدای خیابان شهیدای نیروی انتظامی - شرکت گاز استان خراسان جنوبی - طبقه اول - امور قراردادها - کد پستی: ۹۷۱۸۸۶۲۸۸ - تلفن: ۰۵۶-۲۲۲۹۲۰۰۰ - شماره امور قراردادها: ۰۵۶-۲۲۴۰۰۵۲۳-۰۵۶

موضوع مناقصه: انجام خدمات حمل‌ونقل نظارت کارگاهی پروژه‌های گازرسانی در سطح استان خراسان جنوبی (مأموریت‌های درون پروژه و برون پروژه) از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) و به شماره فراخوان (۲۰۰۰۹۱۴۴۴۰۰۰۱۶)

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: تضمین‌های اعلام شده در آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی به شماره ۱۳۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹/۵ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ - مبلغ تضمین ۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (پنج میلیارد ریال) - ارائه هر گونه چک به عنوان تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار مورد قبول نمی‌باشد. نکته: اصل تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار تا قبل از آخرین مهلت عودت اسناد مناقصه در سامانه ستاد علاوه بر بازگشایی از طریق سامانه مذکور بایستی به امور قراردادهای شرکت گاز استان خراسان جنوبی ارائه گردد. محل تامین اعتبار پیمان: اعتبارات سررمایه‌ای (منابع بند ق تبصره ۲ ماده واحده قانون بودجه - طرح‌های غیرمصرفی) شرکت گاز استان خراسان جنوبی

گرانی سوئیچ به دنبال ممنوعیت واردات

بورس مایکروفر نیست

بهره‌برداری از ۱۳ واحد صنعتی زنجان تا پایان ۱۴۰۰

واردات واکسن توسط بخش خصوصی نهایی شد

رئیس اتحادیه واردکنندگان دارو از نهایی شدن خرید و واردات واکسن کرونا از سوی بخش خصوصی خبر داد. ناصر ریاحی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: خوشبختانه با پیگیری‌های انجام شده، سرانجام سازمان غذا و دارو، نامه مجوز لازم برای واردات واکسن کرونا از سوی بخش خصوصی را صادر کرد و به این ترتیب شرکت دریافت‌کننده مجوز نسبت به گشایش ال سسی و انتقال منابع مالی برای واردات این واکسن اقدام خواهد کرد تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن به کشور برسد. وی درباره نوع واکسن خریداری شده

از سوی بخش خصوصی نیز گفت: در گام نخست یک میلیون دوز واکسن آسترانکا خریداری شده که به کشور وارد خواهد شد. در گام بعدی که بلافاصله پس از این قرارداد پیگیری می‌شود، ۳ میلیون دوز واکسن سینوفارم چین خریداری می‌شود که البته به شرط حمل قطعی، مذاکرات بر سر آن ادامه دارد. عضو هیات‌رئیس اتاق بازرگانی تهران ادامه داد: با توجه به اینکه احتمالاً در آینده نزدیک واکسن ایرانی کرونا نیز عرضه خواهد شد، ما این شرط را برای واکسن چینی گذاشتیم تا در صورتی که دولت تغییر نظر

داد یا سیاست دیگری اجرایی شد، تمام این واکسن‌ها با اجبار به کشور وارد نشود و فقط بخشی از آن را وارد کنیم. ریاحی درباره زمان‌بندی واردات این واکسن به کشور نیز بیان کرد: آمادگی داریم تمام یک میلیون دوز واکسن آسترانکا را به شکل یکجا به کشور وارد کنیم اما این بستگی به ظرفیت و شرایط وزارت بهداشت خواهد داشت. در صورتی که شرایط برای دریافت چندمحلله فراهم باشد نیز ما در ابتدا ۱۰۰ هزار دوز و سپس در قالب محموله‌های ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار دوزی این واکسن‌ها را وارد خواهیم کرد.

ناوگان حمل و نقل جاده‌ای ما دوستدار محیط زیست نیست

روی جاده فرسودگی

عکس: ملت

سال‌ها است از ایران به‌عنوان یکی از کشورهای دارای قابلیت‌های استراتژیک در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای یاد می‌شود. این در حالی است که نتوانسته‌ایم از این قابلیت به شکل مطلوب بهره بگیریم. بحث‌های زیرساختی، تحریم‌ها، کمبود قطعات و ناوگان فرسوده هر یک به نحوی در این ناکامی بلندمدت دخیل بوده‌اند. علاوه بر این، یکی از مواردی که بسیاری از صاحب‌نظران این حوزه از آن انتقاد می‌کنند، منطبق نبودن شبکه حمل‌ونقل کشور بر ساختارهای حمایت و حفاظت از محیط‌زیست است. اما آیا این موضوع می‌تواند نقش تاثیرگذاری در فعالیت حمل‌ونقل جاده‌ای ما داشته باشد؟ با گزارش **تجارت** در این باره همراه باشید:

استانداردها ما را محدود می‌کند

موضوع حمل‌ونقل شده و مسائلی مانند کاهش آینده‌نگاری محیط‌زیست با استفاده از حامل‌هایی مانند برق و استفاده از خط آهن سریع‌السیر مطرح شده است.

رئیس کانون سراسری انجمن‌های حمل‌ونقل بین‌المللی در عین حال خاطر نشان کرد: ما همواره از این مسائل غافل بوده‌ایم و به همین دلیل نیز موضوع احداث راه‌آهن سریع‌السیر برقی تهران-اصفهان نزدیک به ۸ سال است که مطرح شده اما هنوز به اجرا درنیامده است.

در صورتی که اگر این راه‌آهن برقی و سریع‌السیر افتتاح شود، بسیاری از مشکلات زیست‌محیطی مربوط به تردهای جاده‌ای بین این دو شهر برطرف خواهد شد.

وی درباره تقابل موضوع بهره مالی تجارت و حفظ محیط‌زیست در کشور نیز یادآور شد: اگرچه در نگاه بخشی و جزئی ممکن است تجارت هم‌راستا با حفظ محیط‌زیست بیش از نادرده گرفتن آن هزینه‌بر باشد اما وقتی نگاهی فراگیر به این موضوع داشته باشیم، خواهیم دید که حفظ محیط‌زیست می‌تواند در کل به حفظ

مسعود دانشمند، رئیس کانون سراسری انجمن‌های حمل‌ونقل بین‌المللی در گفت‌وگو با **تجارت** درباره جایگاه موضوع محیط‌زیست در تجارت جاده‌ای کشور ابراز کرد: ضوابط کلی ایمنی و محیط‌زیست در بحث حمل‌ونقل وجود دارد و در آن مفاهیم این دو بخش در کنار یکدیگر مطرح می‌شود اما در کشور ما به طور کلی بخش محیط‌زیست آن نادرده گرفته می‌شود و پیگیری چندانی نیز در این زمینه انجام نشده است و می‌بینیم که وسایل نقلیه‌ای که در موضوع حمل‌ونقل جاده‌ای و شهری در کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند چه مشکلات و معضلاتی را در بحث محیط‌زیست دارند.

دانشمند در این باره افزود: در زمینه زیرساخت‌های حمل‌ونقل نیز وضعیت به همین شکل است و می‌بینیم که کمترین توجه در احداث جاده‌ها و راه‌های ارتباطی به محیط‌زیست صورت می‌گیرد. قواعد کلی در این زمینه می‌گویند در بخش حمل‌ونقل به نحوی عمل کنیم که کمترین حد ایجاد تغییرات در طبیعت مناطق مختلف را داشته باشیم.

وی تاکید کرد: بر همین مینا هم در کشورهای پیشرفته دنیا در حوزه تجارت، تعریف‌های جدیدی از

محیط زیست یک اولویت مستتر است

احمد کریمی، دبیر کانون انجمن‌های صنعتی کامیون‌داران کشور نیز با انتقاد از بی‌توجهی به موضوع نوسازی ناوگان حمل‌ونقل کشور در برنامه‌های کشوری در گفت‌وگو با **تجارت** عنوان کرد: کشور ما در این سال‌ها به پارکینگ ناوگان فرسوده تبدیل شده است و هیچ‌گونه اقدام عملیاتی و موثری برای بهبود این وضعیت نداشته‌ایم؛ بنابراین نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم در حوزه حمل‌ونقل بین‌المللی و با شرایط و استانداردهایی که در دنیا حاکم است، حرفی برای گفتن داشته باشیم.

وی در این باره افزود: یکی از مهم‌ترین مشکلاتی که ما امروز در ناوگان حمل‌ونقل کشور با آن مواجه هستیم، میزان آلاینده‌ای آنهاست که با توجه به استانداردهای فعلی دنیا، قابل پذیرش نیست اما پیش از ورود به اصلاح این نقض باید این نکته را در نظر داشت که مشکلات دیگری نیز در این بخش وجود دارد که شاید اهمیت آن برای فعالان این حوزه بیش از آلاینده‌های محیط‌زیست باشد.

دبیر کانون انجمن‌های صنعتی کامیون‌داران کشور در ادامه خاطر نشان کرد: ما در کشور جدا از موضوعات زیست‌محیطی، در ناوگان حمل‌ونقل با مشکلات متعددی مواجهیم. فرسودگی این ناوگان و مشکلات مربوط به تامین تجهیزات و لوازم یدکی این ناوگان باعث می‌شود فعالان اقتصاد حتی برای حمل‌ونقل‌های داخلی نیز نتوانند آن‌طور که باید به آن اعتماد کنند و به این ترتیب ما هیچ جایگاهی در نظام حمل و نقل تجاری بین‌المللی نخواهیم داشت.

کریمی ضمن اشاره به اهمیت موضوع محیط‌زیست در

سلامت افراد جامعه، کاهش هزینه‌های مرتبط با سلامت و بهره‌وری اقتصادی منجر شود. این کارشناس و فعال اقتصاد در ادامه تصریح کرد: در حال ما باید بین تجارت ارزان و تجارت مبتنی بر سلامت انسان‌ها و محیط زیست، روشی با بهره‌وری بیشتر را انتخاب کنیم و تغییرات و روزآمد کردن تجهیزات حمل‌ونقل در کشورهای پیشرفته و رسیدن به فناوری پور و ۶ و به حداقل رساندن میزان آلاینده‌ها در آنها نشان می‌دهد که کدام روش بیشتر می‌تواند حافظ منافع مردم باشد. از طرف دیگر می‌بینیم این کشورها همواره روی تولید سوخت‌های جدید با میزان آلاینده‌ها کمتر کار می‌کنند.

وی تاکید کرد: وقتی شرایط حمل‌ونقل تجاری در کشورهای دیگر را با نحوه فعالیت در کشور خود مقایسه می‌کنیم، متوجه می‌شویم این دو مورد هیچ‌گونه تناسبی با هم ندارند.

با وجود تمام تغییر و تحولات جهانی، ما در کشور هنوز هم در سیستم حمل‌ونقل تجاری خود شاهد فعالیت کامیون‌هایی با ده‌ها سال سن هستیم. درحالی که مصرف

سوخت در خودروهایی دارای استاندارد ۵ و یورو ۶ حدود ۲۷ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر است، متوسط میزان مصرف سوخت در کامیون‌های مورد استفاده در کشور ما حدود ۵۰ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر است و این یعنی ما هم از نظر اقتصادی و هم از نظر حمایت از محیط‌زیست دارای شاخص‌های مطلوبی نیستیم.

رئیس کانون سراسری انجمن‌های حمل‌ونقل بین‌المللی همچنین بیان کرد: علاوه بر این، منطبق نبودن ابزارهای حمل‌ونقل با استانداردهای جهانی زیست‌محیطی می‌تواند در کاهش دامنه تجارت کشور نیز موثر باشد. در این زمینه مشاهده می‌کنیم براساس قوانین وضع‌شده کامیون‌های یورو ۳ در حال حاضر اجازه ورود به کشورهای اروپایی غربی را ندارند و این یعنی رعایت نکردن استانداردهای محیط زیست، می‌تواند مشتریان محصولات تولیدی ما را نیز به شکل قابل توجهی کاهش دهد.

دانشمند در پایان گفت: به این شکل دامنه تجارت ایران با تکیه بر نظام حمل‌ونقل داخلی در نهایت می‌تواند محدود به کشورهای منطقه شود که این موضوع قابلیت‌های تجاری کشور را تا حد زیادی کاهش می‌دهد.

برای جهانی شدن باید استاندارد باشیم

محمد محمدپور عمران، کارشناس اقتصاد و عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت ایران در ارتباط با نقش معیارهای محیط‌زیست در رونق شبکه حمل‌ونقل کشور در گفت‌وگو با **تجارت** اظهار کرد: سودآوری ترانزیت مهم‌ترین اصل برای ایجاد رغبت برای ورود به این عرصه است.

در اینکه شبکه ترانزیت می‌تواند پدیده‌ای سودآور برای کشور باشد هیچ شکی نیست اما این سودآوری و افزایش ثروت ملی در بحث ترانزیت، زمانی حاصل می‌شود که بتوانیم شرایط فعالیت فعالان این بخش را به نحوی مهیا کنیم که این بخش بتواند در یک شرایط قابل رقابت در عرصه بین‌المللی قرار بگیرد. وی در این باره افزود: در حال حاضر بسیاری از استانداردهای بین‌المللی حمل‌ونقل تجاری، با در نظر گرفتن مولفه‌های زیست‌محیطی وضع می‌شوند و نظارت دقیقی نیز بر اجرای آنها وجود دارد درحالی که این موضوع در کشور ما دارای اعتبار چندانی نیست و بیشتر ناوگان حمل‌ونقل تجاری کشور فرسوده است.

محمدپور عمران در این باره افزود: ایران نیز چون در محل اتصال دو قاره آسیا و اروپا قرار گرفته و در کنار آن ظرفیت ارتباط با قاره آفریقا را نیز دارد، نسبت به کشورهای دیگر منطقه از اهمیت بالایی در بحث ترانزیت برخوردار است و بسیاری

از کشورها تمایل دارند که نقل و انتقال کالاهای خود را از طریق ایران انجام دهند؛ همچنین ظرفیت بالای کشور ما در ترانزیت زمینی کالا که شامل حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای می‌شود، می‌تواند از نظر اقتصادی سودآوری قابل توجهی را برای ما به همراه داشته باشد.

وی تاکید کرد: با وجود تمام ظرفیت‌ها و قابلیت‌های موجود کشور در بحث حمل‌ونقل جاده‌ای باید توجه داشته باشیم که این ناوگان زمانی می‌تواند جزو گزینه‌های شرکت‌ها و کمپانی‌های مختلف قرار گیرد که استانداردهای جهانی و شاخص‌هایی مانند مولفه‌های منطبق با محیط‌زیست را مد نظر قرار دهد و ساختارهای موجود خود را بر این اساس ارتقا دهد.

محمدپور عمران در پایان خاطر نشان کرد: امروز بسیاری از کشورها درباره گسترش شبکه ترانزیت روی ایران حساب ویژه کرده‌اند و ما اگر از ظرفیت‌های موجود استفاده کنیم، می‌توانیم با داشتن تعداد بالای همسایگان و وسعت جغرافیایی بیشتر نسبت به همسایگان، در این زمینه به شکلی پویاتر عمل کنیم اما نکته اینجاست که اولاً این ظرفیت‌ها هنوز آن‌طور که باید بالفعل نشده‌اند و ثانیاً رقابت‌پذیر کردن آنها از بعد استانداردهای جهانی هنوز چندان مورد توجه دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران این بخش قرار نگرفته است.

ما باید بین تجارت ارزان و تجارت مبتنی بر سلامت انسان‌ها و محیط زیست، روشی با بهره‌وری بیشتر را انتخاب کنیم

تجارت علیه دریاها

شهریار خادمی روزنامه‌نگار

ابداع روش‌های نوین برای تولید پایدار اقتصادی با ضایعات کم و بهره‌وری بالا از ضروریات جهان امروزی است. آثار رشد اقتصاد و تجارت آزاد بر محیط زیست و آلودگی‌های فراملی یکی از مهم‌ترین بحث‌های مطرح در اقتصاد محیط زیست است.

امروزه پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و توسعه‌ای ناشی از تغییرات اقلیمی در سراسر جهان به طور فزاینده‌ای پذیرفته و تایید شده است. در واقع، محیط زیست یکی از ارکان اصلی توسعه پایدار به شمار می‌آید. در این میان صنعت کشتیرانی به‌عنوان یکی از راه‌های تجارت جهانی ارتباطی نزدیک با محیط زیست دارد و همچون سایر اشکال حمل‌ونقل آثار زیان‌باری را به دنبال دارد، به طوری که علاوه بر این بین بردن حیات جانوری در آب‌های آزاد، زندگی خود را نیز در معرض خطر قرار می‌دهد. آزادی کشتیرانی، اصل مسلم حقوقی در دریای آزاد است که مورد پذیرش جامعه بین‌الملل قرار گرفته است. دریای آزاد اگرچه محیطی آزاد برای کشتیرانی تمام کشورهاست اما هدف از این آزادی استفاده در جهت اهداف صلح‌آمیز است. محیط زیست دریایی و به‌ویژه محیط زیست دریای آزاد، همواره در معرض خطر آلودگی و آسیب از طریق کشتی‌های مختلف در حال دریانوردی است.

آلودگی دریای آزاد نقض هدف بنیادین دریای آزاد بوده که همانا استفاده صلح‌آمیز از منطقه است دریای آزاد به لحاظ ماهیت حقوقی خود که تحت حاکمیت هیچ دولتی قرار ندارد، به محلی برای وقوع آلودگی‌های مختلف محیط زیستی تبدیل شده است با گسترش روزافزون فناوری‌های مربوط به کشتیرانی، میزان و انواع آلودگی‌های دریای آزاد نیز به افزایش است. تحولات علم و صنعت انواع آلودگی‌ها را نیز تغییر داده و امروزه شاهد تخریب و آلودگی‌هایی هستیم که غیر قابل جبران هستند. یکی از مهم‌ترین این آلودگی‌ها، علاوه بر آلودگی‌های ناشی از کشتی‌ها، دفع زباله‌های رادیواکتیو است که یکی از چالش‌های اساسی در زمینه محیط زیست، صلح و امنیت بین‌المللی و آزادی کشتیرانی در دریای آزاد به‌شمار می‌رود. این مسئله محیط زیست دریای آزاد را به خطر افکنده و سبب ایجاد آلودگی‌هایی می‌شود که قابل جبران نیستند. آلودگی محیط زیست دریای آزاد امروزه می‌تواند یکی از محدودیت‌های حاکم بر آزادی کشتیرانی به‌شمار رود. صنعت کشتیرانی همچون سایر صنایع حمل و نقل تاثیرات مخربی را برای محیط زیست در پی دارد. این نوع از حمل‌ونقل تاثیرات مخربی را برای گیاهان و جانوران دریایی در پی داشته و به‌طور غیرمستقیم بر انسان نیز تاثیر می‌گذارد. حمل‌ونقل دریایی همچنین به‌طور قابل توجهی در آلودگی هوا نقش دارد. در ادامه به برخی از تاثیرات منفی کشتی و کشتیرانی بر محیط زیست اشاره خواهد شد.

آلودگی صوتی: سروصدا ایجاد شده به‌واسطه کشتی‌ها در مسیرهای طولانی با رفتارهای طبیعی جانورانی همچون ووال‌ها که فعالیت‌هایشان متکی بر صداست تداخل ایجاد می‌کند.

نشست مواد نفتی: انتشار مواد نفتی از کشتی‌ها دارای اثرات مخربی بر زندگی دریایی است، زیرا روغن نشت‌شده از کشتی‌ها روی سطح آب می‌ماند و مانع از ورود اکسیژن به آب می‌شود که این موضوع زندگی جانوران دریایی زیادی را از بین می‌برد. گاهی این روغن‌ها و مواد نفتی در اقیانوس‌ها پرنده‌گان دریایی را نیز به خود جذب می‌کند چون این محل‌ها مکانی است که ماهی‌های مرده بر سطح آب آمده‌اند و حرکت آنها به درون آب برای صید آنها باعث می‌شود در روغن‌ها گیر کرده و کشته شوند.

فاضلاب و پساب: زباله‌های انسانی که حاوی میکروارگانیسم‌های خطرناک هستند با ورود به آب‌های آزاد از طریق سیستم دفع فاضلاب کشتی‌ها محیط زیست دریایی را آلوده می‌کند. از بین رفتن حیات دریایی: ووال‌ها، گاوهای دریایی و دیگر گونه‌های جانوری بزرگ دریایی در معرض خطر برخورد و تصادف با کشتی‌ها قرار دارند. برخورد کشتی‌های پرسرعت با این گونه‌های جانوری می‌تواند باعث مرگ یا زخمی شدن آنها شود.

انتشار گازهای گلخانه‌ای: یکی دیگر از آثار زیانبار کشتی‌ها در محیط زیست دریایی، آلودگی هوا است. احتراق سوخت در کشتی‌های غول‌پیکر حجم زیادی از دود و گردوغبار را در فضاها می‌کند. بسیاری از این گازها گلخانه‌ای هستند و نقش موثری در تغییرات اقلیمی کره زمین دارند.

سخن پایانی

در جهانی که هر روز و هر روز در حال به هم پیوسته‌تر شدن است، ما همچنان به دلایل مختلف در عرصه‌های گوناگون اقتصادی و تجاری، سرگرم چیدن معادله‌های منک از جمع خود هستیم و سعی می‌کنیم با توجه به محدودیت‌های بیرونی،

ساختارهای درونی را با تعاریف داخلی خود شکل دهیم. اما آیا به این موضوع فکر کرده‌ایم که بعد از تحریم‌ها و بعد از آنکه ما نیز خواستیم بخشی از این اقتصاد یکپارچه جهانی باشیم، با چه ابزاری می‌خواهیم این کار را انجام دهیم؟ حمل‌ونقل و انطباق

در این موارد یکی از همین موارد است که همه دنیا به آن توجه دارند و ما هنوز از آن غافلیم. کاش این ریزه‌کاری‌ها را زودتر و پیش از آنکه خیلی دیر شود ببینیم تا در آینده دوباره محکوم به جدامانگی نباشیم.

تداوم عرضه املاک شستا در بورس کالا

مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران از عزم جدی شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی به منظور افزایش شفافیت در عملکرد و فروش شرکت‌های تابع خود خبر داد. به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل بورس کالای ایران، حامد سلطانی‌نژاد، مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران با اشاره به امضای تفاهنامه بین بورس کالا و شستا در سال گذشته، اظهار کرد: همکاری در توسعه معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا از سوی شستا و شرکت‌های زیرمجموعه آن در بورس کالای ایران موضوع اصلی این تفاهنامه به‌شمار می‌رفت که از همان روزهای ابتدایی امضای تفاهنامه،

نامزدهای ریاست جمهوری چه خوابی برای بازار سهام دیده‌اند؟

بورس مایکروفر نیست

بسیاری از کارشناسان و با تجربه‌های بورس از روزهای ابتدای زمستان ۹۹ پیش‌بینی می‌کردند بحران بازار سهام به‌عنوان یکی از محورهای اصلی در شعارهای انتخاباتی سال ۱۴۰۰ ایفای نقش خواهد کرد، زیرا میلیون‌ها شهروند ایرانی به امید کسب بازدهی چندصد درصدی به بورس هجوم برده بودند اما ضررهای سنگینی که اقتضار کم‌درآمد متحمل شدند، زمینه را برای ایجاد مطالباتی از جنس اعتراضات سال‌های ۹۱ و ۹۲ به‌اجرای طرح پانزی از سوی موسسات مالی و اعتباری فراهم کرد. این پیش‌بینی کارشناسان و فعالان بازار سرمایه با نزدیک شدن به ایام انتخابات رنگ و بوی واقعیت بیشتری به خود گرفته، به نحوی که نامزدهای تصدی پست ریاست جمهوری، هر یک برنامه‌هایی با مختصات عجیب و شگفت‌انگیز را ارائه می‌دهند که از دید بسیاری از ناظران چیزی به جز شعارهای غیرعملیاتی و عوام‌فربانه نیست. برای مثال به‌تازگی یکی از نامزدهای ریاست جمهوری ادعا کرده مشکلات بورس کاملاً قابلیت حل شدن در کوتاه‌مدت را دارند اما دولت انگیزه‌ای برای حل این مشکلات و رفع موانع رونق بورس ندارد. وی مدعی شده می‌تواند در ۳ روز به‌راحتی بورس را به رونق برساند و ضررهایی که به مردم وارد آمده را جبران کند. این ادعا با واکنش بسیاری از کارشناسان و حتی سایر نامزدهای رقیب روبه‌رو شد، به گونه‌ای که حتی تحلیلگران خوش‌بین نیز از این وعده صرفاً با عنوان تبلیغاتی یاد کرده و آن را مصداق سیاست‌ورزی پوپولیستی می‌دانند، زیرا معتقدند در بهترین حالت اگر دولت اقدام به تزریق سرمایه به بورس اوراق بهادار تهران کند، دست‌کم ۲ تا ۳ ماه زمان نیاز است تا بازار بتواند روی ریل رشد بیفتد. اما کارشناسان و فعالانی که نسبت به رونق بورس با تردید می‌نگرند بر این باورند که نمی‌توان به رشد بورس امیدوار بود، زیرا ما در دل اقتصادی دولتی تلاش می‌کنیم بازاری کاملاً آزاد را داشته باشیم که عملاً در تضاد با یکدیگر هستند.

آیا در کوتاه‌مدت می‌توان کاری کرد؟

وضعیت بورس را تغییر داد. **اراده دولت مهم است** صفی‌دلوانی با تأکید بر اهمیت نیت دولتمردان در تغییر وضعیت اقتصادی کشور عنوان کرد: اگر هیات دولت بعدی اراده‌ای برای رونق‌بخشی به بازار سهام را داشته باشد می‌تواند در چند هفته تغییر

و تحولاتی اساسی را در بازار ایجاد کند که منجر به رشد شاخص‌های بورسی شود. در این صورت، به‌طور قطع مجلس نیز به حمایت از دولت برمی‌خیزد اما باید اراده این کار را ببینیم تا حمایت کنیم در غیر این‌صورت حمایت معنی ندارد، زیرا مجلس که نقش اجرایی ندارد تا بتواند برنامه‌ها را راساً به اجرا بگذارد.

وی ادامه داد: برای مثال اگر حقوقی‌ها اقدام به حمایت از سهم‌ها کنند قطعاً می‌توان پس از مدت کوتاهی نتیجه مثبت را در روند بازار مشاهده کرد.

جزئیات حمایت ضربتی این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با اشاره به لزوم حمایت

حقوقی‌ها از سهم‌های بورسی، به **دولت** گفت: وقتی صحبت از حمایت حقوقی‌ها می‌شود، همان اجرای سیاست‌های تحریک تقاضا مدنظر است، یعنی دولت می‌توان با تقویت طرف تقاضا کاری کند که شاخص‌ها رشد کنند.

در حال حاضر مشکل بورس این است که تقاضا و تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و تا زمانی که دولت بعدی برنامه‌های خود را به مرحله اجرا نرساند ممکن است بازار وضعیت خوبی را تجربه کند. این کارشناس بازار سهام به بی‌برنامگی نامزدهای ریاست جمهوری اشاره کرد و یادآور شد: البته همه‌چیز به برنامه رئیس‌جمهوری سیزدهم برای اقتصاد و همچنین تکلیف تحریم‌ها بستگی دارد اما تا به این لحظه هیچ برنامه مدون و مشخصی از سوی نامزدهای انتخابات ارائه نشده که بتوان با توجه به آن چشم‌اندازی را برای بازار ترسیم کرد.

رونق بورس در یک اقتصاد دولتی صفی‌دلوانی با پایان تأکید بر دولتی بودن اقتصاد ایران خاطر‌نشان کرد: بسیاری معتقدند به‌دلیل دولتی بودن اقتصاد ایران بازار سهام نمی‌تواند هیچ‌گاه رشد کند اما اتفاقاً کاملاً برعکس است، زیرا به‌دلیل همه‌کاره بودن دولت، این نهاد می‌تواند با حمایت از بازار سرمایه وضعیت آن را از این‌رو به آن رو کند. اما موضوع انگیزه است که باید دولت داشته باشد. به عبارتی چون همه‌چیز در اختیار دولت است، گره کار بورس هم دقیقاً به‌دست دولت بازمی‌گردد.

نقش شبکه‌های اجتماعی در بورس

گسترش یافت که امروزه میلیون‌ها انسان در بازارهای مربوط به رمزارز در حال خرید و فروش و سرمایه‌گذاری بوده و هزاران کسبوکار به‌واسطه این مفهوم ایجاد شده‌اند. در بورس ایران هم نمونه‌های جالبی از روایت‌ها وجود دارند. مثلاً یکی از موارد جالبی که از سال ۹۸ شروع به رشد کرد و موجب شد نرخ بعضی از سهم‌ها به‌شدت افزایش پیدا کند، مربوط به افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی است. داستان‌های مربوط به افزایش سرمایه شرکت‌ها و خبرهای مربوط به آن می‌توانست نرخ سهام شرکت‌ها را به‌طور شگفت‌انگیزی افزایش دهد.

اما واقعا افزایش سرمایه شرکت‌ها از لحاظ بنیادی چه

شاهد همکاری مطلوب و جدیت بالای شستا برای عرضه محصولات جدید و پذیرش شرکت‌های زیرمجموعه آن در بورس کالا بودیم. سلطانی‌نژاد گفت: تفاهنامه بورس کالا و شستا بر ۳ محور اصلی امضا شد که محور اول و دوم به عرضه محصولات و عرضه املاک شرکت‌های تابع شستا با هدف افزایش شفافیت اختصاص داشت و محور سوم نیز تسهیل ضمانت‌های شرکت‌های عرضه‌کننده شستا در بورس کالای ایران بود که تاکنون اقدامات مناسبی در جهت عملیاتی شدن هر ۳ محور تفاهنامه انجام شده و در حال پیاده‌سازی است. مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران با قدردانی از مجموعه شستا

عکس: آیدان فردی

یکی از مشکلات اصلی بورس تهران کمبود نقدینگی است، زیرا دولت تامین مالی بسیار سنگینی از محل بورس انجام داده اما پولی به بازار پس نداده و همین خلأ نقدینگی باعث بروز مشکلات زیادی در بازار سهام شده است. از سویی هم حقیقی‌ها توان واردکردن چنین حجم بالایی از نقدینگی را ندارند

سهیل اینانلو
editor@smtnews.ir

بسیار کم است، برای تقویت طرف تقاضا نیز به پول احتیاج است تا با استفاده از آن سهامداران حقیقی و حقوقی اقدام به خرید کنند.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در پایان با اشاره به زمانبر بودن اجرای چنین طرح‌هایی خاطر‌نشان کرد: در حال حاضر بسیاری از سهم‌ها ارزنده هستند اما به‌دلیل همان نبود نقدینگی رونق را در بازار نمی‌بینیم. وعده‌هایی هم که داده می‌شود قطعاً با اتکا به همین موضوع است اما باید توجه داشت که برای چنین طرح‌هایی هم احتیاج به زمان دارد به‌طور کلی نمی‌توان انتظار داشت یک‌شبه وضعیت بازار با اجرای برخی اقدامات مانند تزریق سرمایه تغییر کند.

سخن پایانی...

همان‌طور که پیش‌تر نیز گفته شد کارشناسان انتظار این را داشتند که موضوع بازار سهام به‌عنوان یکی از کلیدواژه‌های تبلیغاتی برای نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ باشد اما کسی پیش‌بینی نمی‌کرد چنین ادعاهایی عجیب و مردم‌فربانه‌ای از زبان نامزدها شنیده شود. کارشناسان بر این باورند که وعده‌ای در پی تحریک احساسات عمومی هستند که مفهوم «مالباختگی» را برای متضرران بازار سرمایه نیز جا بیندازند تا مانند آنچه در سال‌های ۹۱ و ۹۲ دیدیم روی موج اعتراضات ناشی از اجرای طرح‌هایی مانند پانزی (موسسات مالی و اعتباری در اوایل دهه ۹۰) سوار شده و به غرایض سیاسی خود پاسخ دهند. اما باید توجه داشت که وعده‌هایی پاسخ‌مانده در سال‌های اخیر منجر به سلب اعتماد مردم از مسئولان اجرایی و تقنینی شده است و حالا اگر قرار باشد طبق رویه سابق یا به میدان انتخابات بگذاریم کاری به جز تشدید بی‌اعتمادی‌ها نکرده‌ایم، آن‌هم در شرایطی که پیش از هر زمان دیگر نیاز به حمایت‌های اجتماعی احساس می‌شود. اگر از منظر اخلاقی هم به موضوع بنگریم باید این رسالت را برای سیاست‌مداران قائل شد که شأن ملت ایران در انتخابات حفظ شود، زیرا در بدترین شرایط اقتصادی ناشی از تحریم‌های یکجانبه امریکا مقاومتی مثال‌زدنی را از خود نشان دادند اما شرط انصاف نیست که وعده‌های بی‌پشتوانه را خرج جماعتی کنیم که مدام با در بسته مواجه می‌شوند و هیچ‌کس هم مسئولیت این مواجعات را بر عهده نمی‌گیرد.

می‌دهند صرفاً یکسری داستان‌های ساده نیستند. با بررسی این روایت‌ها می‌توان فهمید که چرا یک موضوع برای افراد جذابیت بیشتری داشته و تا حدی پیش‌می‌رود که افراد سرمایه خود را براساس آن به خطر بیندازند. شروع محبوبیت مفهوم افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی در میان بورس‌بازان و معامله‌گران بعد از آن بود که ارز جهش بالایی کرده بود و مردم شاهد کاهش ارزش دارایی‌هایشان بودند. تجدید ارزیابی دارایی‌ها از نگاه افراد مثل حفظ ارزش شرکت بود، سپری مقابل کاهش ارزش دارایی که اکثریت جامعه طمع تلخ آن را چشیده بودند.

منبع: تجارت نیوز

نگاهی کاربردی به دانش مالی‌رفتاری

شهر محمدنیا
کارشناس بازار سهام

مالی‌رفتاری (Behaviorl Finance) دانشی است در حوزه مالی که به چگونگی تفسیر اطلاعات برای اتخاذ تصمیمات درباره سرمایه‌گذاری آگاهانه می‌پردازد. این علم نوپا که در دو دهه اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته را می‌توان به‌عنوان تأثیر روانشناسی در تصمیمات و رفتارهای مالی در نظر گرفت.

با پیشرفت این علم، بسیاری از مفاهیم مالی استاندارد که رفتارهای مالی از سوی آنها تفسیر و تحلیل می‌شد، به چالش کشیده شد و دلایل نقض و مطلق نبودن آن اصول را به اثبات رساند. این دانش نواقصی را آشکار کرد که تا قبل از آن به‌عنوان اصول استاندارد پذیرفته شده بودند. مانند تئوری اقتصاد کارآ، انسان اقتصادی و... اما برای آنها پاسخی روشن ارائه نکرده است.

این رشته مالی از نظریه‌های روانشناسی برای تحلیل و بررسی ناهنجاری‌های بازار سهام استفاده می‌کند. مالی‌رفتاری فرض اینکه افراد در مواقع اتخاذ یک تصمیم مالی، تمامی جوانب و زوایای گوناگون را در نظر گرفته و بهینه‌ترین تصمیم ممکن را می‌گیرند، زیر سؤال برده و اثبات می‌کند که شرایط محیطی، فرهنگی و اجتماعی در رفتار افراد تأثیر گذاشته و گاهی موجب تصمیم‌گیری و رفتار غیرعقلانی در فرد و ایجاد ناهنجاری و بی‌نظمی در بازارهای مالی می‌شود. این سوگیری‌های رفتاری باعث پیش‌بینی‌ناپذیر بودن مسائل مالی حتی با لحاظ قرار دادن مفاهیم و علوم استاندارد اقتصادی می‌شود.

یکی از شناخته‌شده‌ترین اثرات روانی به اثر ژانویه و دسامبر معروف است. تحقیقات متعددی نشان می‌دهد راندمان و بازدهی سهام در ماه دسامبر که آخرین ماه میلادی است به پایین‌ترین سطح و در ماه اول میلادی یعنی ژانویه به بالاترین سطح خود می‌رسد یا در چرخه هفتگی معمولاً در روز جمعه که آخرین روز معاملات تقویمی است، بیشترین بازدهی و در ابتدای هفته یعنی در روز دوشنبه در پایین‌ترین سطح است. به این اثرات روانی که ناشی از سوگیری رفتاری است، اثرات تقویمی گفته می‌شود. مثال دیگری که می‌توان از آن نام برد، اثر عرضه‌های اولیه است که اتفاقاً در بازار بورس ایران نیز صدق می‌کند. ارزش این شرکت‌ها در بدو عرضه معمولاً پایین‌تر از میزان واقعی آنها بوده و این امر باعث مقبول شدن سهام آن شرکت از سوی بازار است و معمولاً کسانی که در روزهای ابتدایی سهام این شرکت‌ها را خریداری می‌کنند، بازدهی بالایی نصیبشان خواهد شد. علم مالی‌رفتاری به دو بخش خرد و کلان تقسیم می‌شود. مالی‌رفتاری خرد به رفتارها و سوگیری‌های سرمایه‌گذاران و تناقض آن با رفتارهای منطقی کلاسیک و مالی رفتاری کلان به تحلیل ناهنجاری‌ها در بازارهای مالی و ویژگی‌های آن می‌پردازد.

رفتار گله‌ای به تأثیرپذیری رفتار فرد از تصمیمات و رفتارهای گروهی جامعه می‌پردازد. رفتارهایی که منشأ آنها تصمیمات و کنش‌های جمعی بوده و باعث همسو شدن رفتار فرد با رفتار اجتماع اطرافش می‌شود.

در گذشته تصور بر آن بود که بازارهای مالی به‌طور هوشمند عمل کرده و تمامی تحرکات و تغییرات بازار به‌پهینه، هوشمندانه و میرا از خطاست. اما رفتارهای گله‌ای تعریفی جدید از این مفاهیم ارائه کرد و در واقع خط بطلانی بر باورهای کلاسیک اقتصادی کشید. سوگیری‌های رفتاری و از جمله آن، رفتارهای گله‌ای نشان داد لزوماً تمامی تغییرات در بازارهای مالی بهینه و هوشمند نبوده و می‌تواند ریشه در این سوگیری‌ها داشته باشد. البته باید به این نکته نیز توجه داشت که رفتارهای گله‌ای الزاماً اشتباه نبوده و براساس طبیعت رفتاری همه انسان‌ها گاهی مبنای درست داشته و یک تصمیم جمعی بر مبنای استدلال، منطقی و هنجار بوده و نتیجه‌ای مطلوب حاصل خواهد داشت و گاهی نیز برعکس و نتیجه زیانباری در بر خواهد داشت.

دلایل مختلفی برای رخ دادن پدیده رفتار گله‌ای می‌توان بیان کرد. یکی از دلایل وقوع این رفتارها، تأثیرپذیری فرد از جامعه و محیط پیرامون آن است. این تأثیرپذیری فقط محدود به سوگیری‌های مالی رفتاری نبوده و در واقع تمامی ابعاد زندگی افراد را نیز در بر می‌گیرد. معمولاً انسان‌ها تصمیمات و رفتارهایی را انجام می‌دهند که از دید سایر افراد آن اجتماع به‌نحوا پذیرفته‌شده باشند. در این گونه سوگیری‌ها منطقی و استدلال شخصی زیاد موثر نبوده و تصمیمات تنها براساس پیروی فرد از رفتار جمعی و تقلید از آنهاست.

هر یکشنبه، یک افتتاح در اصفهان

در برنامه این هفته «هر یکشنبه، یک افتتاح» ۲۰۰ میلیارد تومان پروژه در سازمان میادین آغاز و بهره‌برداری شد و تا شهریور ۴۰۰ میلیارد تومان طرح در این سازمان مورد بهره‌برداری و کلنگ‌زنی قرار می‌گیرد که حکایت از سرزندگی شهرداری و استمرار خدمت‌رسانی در حوزه‌های مختلف به شهر و شهروندان دارد.

به گزارش اداره ارتباطات رسانه‌های شهرداری اصفهان، علیرضا نصر اصفهانی، رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان در جلسه علنی شورای اسلامی شهر درباره پروژه‌های این هفته «هر یکشنبه، یک افتتاح» اظهار کرد: افزایش بودجه سازمان میادین و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان به ۶۰۰ میلیارد تومان اگر همراه با انجام ماموریت‌ها باشد، سبب اجرای پروژه‌های بزرگ می‌شود.

رئیس شورای اسلامی شهر اصفهان همچنین با اشاره به بازسازی اتوبوس‌های شهری در اصفهان اظهار کرد: ورود این اتوبوس‌ها به شهر از همه ابعاد مدنظر قرار گرفته بود.

وی بیان کرد: مجوز بازسازی بخشی از اتوبوس‌ها به شرکت اتوبوسرانی داده شد که شهرداری به‌عنوان کارفرما، استانداری به‌عنوان ناظر و اتوبوسرانی به‌عنوان پیمانکار در این طرح لحاظ شده‌اند؛ این اقدام موجب کاهش هزینه‌ها خواهد شد و سرعت عمل را افزایش خواهد داد.

در ادامه این جلسه، محمد مجیری، مدیرعامل سازمان میادین و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان اظهار کرد: مجتمع صنفی خواربار در میدان مرکزی میوه و تره‌بار دارای مکان‌سنجی مناسب، طراحی و اجرای مناسب است که فاز نخست با اعتبار ۱۶۰ میلیارد تومان افتتاح و فاز دوم با ۲۲۰ میلیارد تومان کلنگ‌زنی می‌شود. وی افزود: فاز اول پروژه شامل ۴۵ سوله و فاز دوم ۶۶ سوله است که ۳۳ واحد فاز دوم سوله‌ها به صورت پیمانی از سوی سازمان با اعتبار ۲۲۰ میلیارد تومان و ۳۰ واحد دیگر با مشارکت بخش خصوصی ساخته می‌شود.

مدیرعامل سازمان میادین و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان تصریح کرد: این مجتمع اصفهان را به عنوان قطب خشکیار در مرکز کشور مطرح می‌کند ضمن اینکه گره‌های ترافیکی خیابان‌های ولیعصر، جهاد و صرمیه برطرف می‌شود.

مجیری با اشاره به اینکه مساحت واحدها در این شهرک بین ۱۵۵ تا ۲۸۲ مترمربع است که در دو طبقه واقع شده و هر واحد یک بخش همکف و زیرزمین دارد، تصریح کرد: ۳ بلوک که در منطقه پیمانرت واقع شده شامل ۴۰ واحد کارگاهی است که افزون‌بر ۳۵ میلیارد تومان اعتبار ساخته شده است.

وی با بیان اینکه از بازار میدان میوه و تره‌بار اصفهان به ۷ استان دیگر ماهی صادر می‌شود که می‌تواند به ۱۱ استان اطراف افزایش یابد، افزود: احداث سقف قسمت شرقی محوطه مرکزی برای آسایش کشاورزانی که در این مکان اقدام به فروش محصولات خود می‌کردند، هم در حال ساخت است.

مجیری بیان کرد: سالن سرشاخه بازار گل و گیاه ارغوان تا اوایل تیر افتتاح می‌شود که دارای ۶ هزار و ۴۰۰ مترمربع مساحت است. وی افزود: همچنین سالن نهاده‌های کشاورزی با مساحت ۲ هزار و ۵۰۰ مترمربع در بازار ارغوان در حال ساخت است که ماه آینده افتتاح می‌شود. مدیرعامل سازمان میادین و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان تصریح کرد: سالن ماهیان زینتی هم به‌زودی کلنگ‌زنی می‌شود. همچنین از دیگر پروژه‌های سازمان توسعه بازار کوثر ۲ است که با توجه به مکانیات ۹۰۰ متر فضای موجود به ۲ هزار مترمربع افزایش پیدا کرد.

مدیرعامل سازمان میادین و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان تصریح کرد: در مجموع در سال ۱۴۰۰ حدود ۲۸۱ میلیارد تومان پروژه از سوی این سازمان به بهره‌برداری می‌رسد.

حضور در انتخابات نمادی از مردم‌سالاری دینی است

مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با حائز اهمیت خواندن حضور در انتخابات پیش رو در تحکیم نظام اسلامی افزود: حضور پرشور در انتخابات که نمادی از مردم‌سالاری دینی است، نشان‌دهنده پویایی و نقش مثبت آحاد جامعه در سرنوشت کشور است. به گزارش روابط‌عمومی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، ناصر تقی‌زاده همچنین با تأکید بر مشارکت کارکنان و کارگران شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در انتخابات ریاست‌جمهوری

معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان گفت: ۱۳ واحد بزرگ صنعتی با سرمایه‌گذاری ۳۰۰۰ میلیارد ریال در استان زنجان تا پایان امسال به بهره‌برداری می‌رسد.

علی کلاتری در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: ۱۳ واحد بزرگ صنعتی با سرمایه‌گذاری ۳۰۰۰ میلیارد ریال در استان زنجان تا پایان امسال به بهره‌برداری می‌رسد. این واحدها در حال تکمیل و انجام عملیات اجرایی هستند و پیش‌بینی می‌شود تا پایان امسال تکمیل و راه‌اندازی شوند.

وی افزود: سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای این واحدها افزون‌بر ۳۰۰۰ میلیارد ریال با اشتغالزایی ۳۰۰۰ نفر بوده و ۱۰ واحد از این پروژه‌ها به صورت ایجابی و ۳ مورد نیز به صورت طرح توسعه واحدهای صنعتی است.

این مسئول با اشاره به طرح‌های صنعتی، ادامه داد: از این طرح‌های صنعتی ۲ واحد در حوزه فولاد، ۲ واحد در حوزه شوینده‌ها، ۲ واحد در حوزه نساجی و ۲ واحد در زمینه تولید کاغذ فعالیت خواهد کرد.

همچنین تولید مالت، پرمگنات پتاسیم، انواع توتون و دارو، از جمله تولیدات مابقی طرح‌های صنعتی استان است.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

طرح ملی توسعه مشاغل خانگی

مدیر اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان نیز گفت: با اجرای طرح ملی توسعه مشاغل خانگی می‌توان از تولیدکنندگان فرش دستباف حمایت کرد. سید محسن جعفری اظهار کرد: استان زنجان در تولید فرش ابریشمی و پشمی در کشور سرآمد است که در دورهای افزایش نرخ مواد اولیه باعث کاهش تولید فرش دستباف در استان شده است. وی افزود: حمایت از تولیدکنندگان فرش دستباف، باعث رونق این

کلاتری درباره محل استقرار این واحدها تصریح کرد: ۷ مورد از طرح‌ها در زنجان، ۴ مورد در اهر و ۲ مورد در سلطانیه و خرم‌دره مستقر شده که تأثیر زیادی بر اشتغال این بخش‌ها خواهد داشت. معاون امور صنایع سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان یادآور شد: طی ۲ ماه امسال ۱۰۹ جواز تاسیس و طرح توسعه صنعتی در استان صادر شده و سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده برای این طرح‌ها افزون‌بر ۶۵۲۲ میلیارد ریال با اشتغالزایی ۱۴۸۸ نفر است.

در دیدار مدیر عامل فولاد خوزستان با شهردار اهواز عنوان شد

فولاد خوزستان در رتبه دوم تولید فولاد کشور

به این صنعت وارد می‌کند. سال گذشته با وجود محدودیت‌های برق به رکورد تولید برنامه‌ریزی شده دست پیدا کردیم. امیدواریم تا پایان سال با وجود تمام مشکلات به تناژ مورد نظر برسیم.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در پایان سخنان خود اظهار کرد: مجموعه فولاد با همه توان خود در راستای خدمات‌رسانی به مردم پای کار است و یکی از راه‌های خدمت‌رسانی همکاری مشترک با شهرداری است و این مهم با جدیت دنبال خواهد شد.

ابراهیم نوشادی، شهردار اهواز نیز در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از حضور در شرکت فولاد خوزستان گفت: فولاد خوزستان از نظر صنعت و حضور موفق در عرصه ورزشی همواره مایه افتخار خوزستان بوده است. ذهن توسعه‌مند در نگاه مدیران استان برای مردم هم قابل تحسین است و این نگاه باعث پیشرفت می‌شود.

وی به ۱۲۶ شاخص مشترک در شهرستان اهواز میان نهادهای استان اشاره کرد و افزود: شهرداری اهواز در ۱۲۶ شاخص دچار مشکل است و متأسفانه شهرستان اهواز از استانداردهای سایر کلانشهرها عقب افتاده است.

علاوه بر این، در شاخص‌های منابع در شهرداری اهواز با محدودیت مواجه هستیم. در این شرایط اگر نهادهای بزرگ استان به ما کمک

می‌رسد، با توجه به طرح‌های توسعه‌ای که در سایر استان‌های کشور در حال اجراست و همچنین وضعیت موجود شرکت فولاد خوزستان تا سال ۱۴۰۴، جایگاه خوزستان به رتبه چهارم یا پنجم می‌رسد و سهم تولید فولاد استان به کمتر از ۷ یا ۸ درصد خواهد رسید.

مدیرعامل فولاد خوزستان در ادامه اظهار کرد: با دلیل اینکه استان خوزستان به آب‌های آزاد و منابع انرژی، حمل‌ونقل آسان و نیروی کار دسترسی دارد، بهترین بستر تولید فولاد کشور است.

اما همکاری و یاری سایر نهادهای استان از جمله شهرداری اهواز با شرکت فولاد خوزستان می‌تواند در دستیابی تولید فولاد در افق ۱۴۰۴ موثر باشد.

وی افزود: به‌ازای هر یک شغلی که در صنعت فولاد ایجاد شود ۲۳ شغل غیرمستقیم در کنار آن به وجود خواهد آمد. نگاه سهامدار عمده به شرکت فولاد خوزستان نیز یک سرمایه‌گذاری بلندمدت است. از این رو، انتظار داریم در سال تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها به این صنعت کمک شود.

ابراهیمی مهم‌ترین چالش پیش‌رو را کاهش بارندگی‌ها و افزایش مصرف برق دانست و افزود: این مورد سبب کاهش تولید می‌شود، نوسانات برق آسیب‌های سنگینی

در دیدار امین ابراهیمی، مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان با ابراهیم نوشادی شهردار اهواز گفت: مجموعه فولاد خوزستان با تولید ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تن فولاد، رتبه دوم تولید فولاد در کشور را داراست و نقش راهبردی در تولید فولاد کشور ایفا می‌کند. در گروه فولاد خوزستان ۱۳ هزار تن به‌طور مستقیم و ۱۰۰ هزار تن به‌طور غیرمستقیم مشغول به کار هستند.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد خوزستان، ابراهیمی در ادامه گفت: نسبت به وضعیتی که طرح‌های توسعه کشور و وضعیت فولاد خوزستان دارد، میزان تولید کنونی فولاد در استان نگران‌کننده است.

وی ادامه داد: در حال حاضر معادل ۱۰ درصد ظرفیت کشور را شرکت فولاد خوزستان تولید می‌کند که زمانی این عدد ۲۵ درصد بود.

رهبر معظم انقلاب آفقی که در سال ۱۴۰۴ برای صنعت فولاد در کشور تعیین کردند، دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن و کسب رتبه اول تولید فولاد در منطقه است.

با توجه به پیش‌بینی سهم ۲۵ درصدی استان خوزستان از تولید فولاد کشور، در سال ۱۴۰۴ باید به تولید ۱۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن دست پیدا کنیم.

این در حالی است که با در نظر گرفتن طرح‌های توسعه تولید استان به ۶ میلیون تن

کسب رتبه برتر کشوری اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان در سال ۱۳۹۹

همکاران در مجموعه اداره کل و مدیریت مدیران و جهادی «رسلان غمگین» مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان است.

موفقیت در این زمینه نیازمند حمایت همه جانبه فرمانداری، شورای اسلامی و سایر مسئولان حوزه مدیریت شهری است.

شهر چهارباغ با جمعیتی حدود ۷۰ هزار نفر در غرب کرج مرکز استان البرز قرار دارد و دارای جاذبه‌های دیدنی فراوانی مانند دهکده ورزشی فرهنگی و فضاهای باغی است.

استان خوزستان با ۱۸ رتبه صعود، حائز رتبه برتر کشور در بین ادارات کل تعاون کار و رفاه اجتماعی سراسر کشور شد.

به گزارش روابط عمومی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان، براساس ارزیابی‌های انجام گرفته در شاخص‌های پیش‌بینی شده معاونت‌های تخصصی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از عملکردها و فعالیت‌ها در سال ۱۳۹۹، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان توانست در رتبه‌بندی صورت گرفته؛ رتبه سوم کشوری را کسب کند.

این در حالی است که رتبه استان خوزستان تا قبل از این در جایگاه ۲۲ بوده و در سال ۹۹ با رشد ۱۸ رتبه ای در جایگاه سوم کشوری قرار گرفت که نشان از تلاش همه

چهارباغ، منطقه مهم گردشگری البرز می‌شود

علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در این مکان‌ها وارد صحنه شوند.

شاه محمدی اظهار کرد: در مسیر ایجاد و توسعه گردشگری در چهارباغ، از تجربیات ارزنده شهرداری‌های موفق کشور استفاده می‌کنیم تا به موفقیت‌های در حد انتظار دست یابیم. وی اهم تلاش مجموعه شهرداری در امسال را حرکت در جهت درآمدهای پایدار با کمک مشارکت بخش خصوصی عنوان کرد و افزود: کسب

اما وظیفه جمعی ما تلاش برای به‌گرددش در آوردن چرخ‌های تولید و رونق‌بخشی به اقتصاد است و در این راه تابع سیاست‌های کلان نظام و فرامین رهبر معظم انقلاب هستیم و خود را درگیر جناح‌بندی‌هایی سیاسی نمی‌کنیم.

بنابراین هر فرد صالحی که اداره امور کشور را برعهده بگیرد، بی‌تردید با تمام توان برای تحقق آرمان‌های نظام، همچنان خدمتگزار خواهیم بود.

بهره‌برداری از ۱۳ واحد صنعتی زنجان تا پایان ۱۴۰۰

صنعت می‌شود و طرح ملی توسعه مشاغل خانگی، سکوی پرتاب مناسبی برای پیشرفت این حوزه است و می‌تواند رونق گذشته را به این هنر-صنعت برگرداند.

این مسئول ادامه داد: اگر در استان زنجان به بیمه قالی‌بافان توجه شود، تولید و صادرات فرش دستباف افزایش پیدا خواهد کرد اما متأسفانه امسال صادرات فرش دستباف در استان کاهش یافته است.

جعفری با بیان اینکه سالانه حدود ۱۲۰ هزار مترمربع فرش در استان زنجان بافته می‌شود، تصریح کرد: در همه مناطق استان، قالی‌بافی رواج دارد و بخش قره‌پشتلو، بخش افشار، انگوران و ایچرو، مراکز عمده تولید فرش است و باید عنوان کرد در مجموع ۲۱ هزار و ۵۵۰ دار قالی در استان وجود دارد که شهرستان خدابنده با ۵۴۰۰ دار، بیشترین دار قالی را در استان به خود اختصاص داده است. مدیر اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان خاطرنشان کرد: براساس برآوردها، در مجموع ۵۹ هزار و ۷۰۰ بافنده در استان وجود دارد که شهرستان زنجان با ۲۱ هزار بافنده بیشترین تعداد بافندگان را در جغرافیای خود جای داده است و شهرستان سلطانیه نیز با ۱۲۰۰ نفر، کمترین تعداد بافنده را در استان دارد.

نکنند در نگهداشت شهرستان با مشکل مواجه می‌شویم. اگر کمک نهادهای استان در چالش‌هایی مانند سایت صفیره نبود، شهرداری به‌تنهایی نمی‌توانست این معضل را در شهرستان حل کند و ممکن بود به بحرانی مانند آب‌های سطحی مبدل شود. بحران صفیره نشان داد هم‌افزایی نهادها در استان می‌تواند به حل بسیاری از مشکلات کمک کند.

شهردار اهواز گفت: ما به دنبال این هم‌افزایی در شهرستان هستیم که با حداقل امکانات و با تجمیع قوا و نیروی موجود بتوان مشکلات اهواز را برطرف کرد چراکه هر مشکلی در سطح شهرستان رخ دهد مطمئناً ناگزیر دامنگیر تمام بخش‌ها و نهادهای می‌شود.

امید که همکاری میان شهرداری و صنعت فولاد ادامه پیدا کند.

برای مثال فولاد زمین‌های ورزشی را در مکان‌هایی که کمبود و نیاز وجود دارد، اهدا کند و ما به نام فولاد امکانات زیرساختی آن بخش‌ها را مهیا می‌کنیم.

تمام تلاش ما در جهت تأمین رضایتمندی مردم و رفاه آنها است و نباید اجازه دهیم اختلافات کوچک مانع خدمات‌رسانی به مردم شود.

ایجاد کار گروه مشترک فولاد و شهرداری اهواز در راستای رفع مشکلات و چالش‌های پیش رو، می‌تواند گام موثری در آبادانی و شکوفایی کلانشهر اهواز باشد.

افتتاح چند پروژه مهم شهری در کرج

شهر زندگی کنند. پروژه بازچرخانی شیرابه نیز از دیگر فعالیت‌های عمرانی سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج است که به‌منظور کاهش شیرابه‌های حلقه دره امروز به بهره‌برداری رسید.

در ادامه مراسم آیین بهره‌برداری از پروژه‌ها محمد مسیبی سرپرست سازمان مدیریت پسماند گفت: شاهد بهره‌برداری از ۳ پروژه مهم در استان هستیم که با بهره‌برداری از این پروژه‌ها در راستای سالم‌سازی محیط و صیانت از محیط‌زیست گام‌های موثری برداشته می‌شود.

مسیبی در ادامه اظهار کرد: پروژه RCCP محوطه هوادهی تخمیر کارخانه کمپوست حلقه دره، با ظرفیت پردازش ۵۰۰ تن زباله در روز به متراژ ۳ هکتار یکی از پروژه‌هایی است که امروزه شاهد افتتاح آن هستیم. این پروژه با مبلغ بیش از حدود ۶۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال (شش میلیارد تومان) به بهره‌برداری رسیده است.

لازم به توضیح است که خط یک و دو کارخانه کمپوست با ظرفیت روزانه ۵۵۰ تن ورودی زباله جهت تفکیک و جداسازی پسماندهای خشک و تر نیاز به احداث RCCP و محوطه جدید داشت که این مهم امروز به بهره‌برداری رسیده و تا پایان خرداد ماه همزمان با راه‌اندازی خط ۳ کارخانه کمپوست ۱/۴ هکتار محوطه RCCP به این میزان اضافه خواهد شد که مجموع محوطه تا پایان خردادماه به حدود ۶ هکتار افزایش پیدا خواهد کرد.

افزایش مصرف محصولات فولادی در کشور

میزان مصرف محصولات فولادی در کشور طی فروردین ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۸ درصد افزایش یافت. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اعلام کرد: در نخستین ماه امسال، یک میلیون و ۵۲۱ هزار تن انواع محصولات فولادی شامل تیرآهن، میلگرد، ناودانی، نبشی، انواع ورق و... در کشور مصرف شد.

در گفت‌وگو با فعالان صنایع معدنی مطرح شد

احترام به محیط زیست، طبیعت ما است

در دنیای کنونی، جامعه، کارکنان، رقبا، تامین‌کنندگان، سهامداران و محیط زیست جزو ذی‌نفعان یک کسب‌وکار یا بنگاه اقتصادی به‌شمار می‌روند و فعالان اقتصادی باید بخشی از درآمد خود را برای حفظ محیط زیست هزینه کنند.

امکان مدیریت آلاینده‌گی صنایع

آلاینده‌گی هوا افزود: آلودگی هوا بی‌شک مهم‌ترین چالش زیست‌محیطی صنعت فولاد است که برای مقابله با آن باید اتخاذ تدابیری در زمینه پهنه‌سازی مصرف انرژی، اصلاح فرآیندها و کنترل منابع انتشار، بهره‌گیری از سیستم‌های کنترل آلودگی مانند تجهیزات فیلتر و کنترل کیفیت مواد اولیه مصرفی ضروری است.

محمدی در ادامه مصرف آب فولاد را از دیگر چالش‌های محیط زیستی صنعت فولاد دانست و افزود: با توجه به بحران خشکسالی در کشور، موضوع تصفیه پساب‌های صنعتی در صنعت فولاد هم از لحاظ انطباق با استانداردهای زیست‌محیطی ملی و هم از جنبه امکان بازرچرخش و استفاده مجدد بسیار حائز اهمیت است. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که صنعت فولاد در زمره صنایع پر مصرف آب به‌شمار می‌آید، بنابراین مجموعه‌های فعال در این صنعت باید

در زمینه بهبود عملکرد محیط زیستی در صنعت فولاد کشور به‌ویژه در واحدهای تولیدی بزرگ به عمل آمده و در طرح‌های احداث پروژه‌های فولادی جدید نیز جنبه‌های زیست‌محیطی مورد توجه بیشتر قرار گرفته است. **فناوری جدید و حفاظت از اکوسیستم** محمدی در ادامه اظهار کرد: بدون بهره‌گیری از فناوری‌های جدید به‌ویژه در زمینه پهنه‌سازی فرآیندهای تولید فولاد و استفاده از سیستم‌های کنترل آلودگی، امکان بهبود عملکرد زیست‌محیطی و حرکت در مسیر توسعه پایدار وجود نخواهد داشت. نکته کلیدی که می‌تواند ضامن موفقیت در این زمینه باشد تکیه بر منابع داخلی و سرمایه‌گذاری بر توسعه فناوری‌های دوستدار محیط زیست است. وی با اشاره به آلودگی هوا به‌عنوان مظهری از

علی محمدی، مدیرعامل شرکت فولاد ارفع در گفت‌وگو با **سنت** و در پاسخ به سوالی درباره تأثیر آلاینده‌گی صنایع معدنی به‌ویژه فولاد بر محیط زیست، گفت: صنایع پس از شبکه حمل‌ونقل، دومین منبع انتشار آلاینده‌های محیط زیستی هستند؛ بنابراین توجه به حفاظت از محیط زیست صرف‌نظر از الزامات قانونی، زیربنای ادامه فعالیت اقتصادی و توسعه پایدار به‌شمار می‌آید. البته در کشور همچنان فاصله زیادی تا رسیدن به وضعیت مطلوب در این زمینه وجود دارد و همچنان صنایع موظفند، نسبت به حفظ محیط زیست تلاش کنند.

وی افزود: بر همین اساس، بسیاری از شرکت‌های فولادی در اجرای طرح‌های توسعه‌ای، محیط زیست را مورد توجه قرار می‌دهند و در همین حال طی سال‌های گذشته کوشیده‌اند توجه ویژه‌ای به محیط زیست داخلی و اطراف شرکت داشته باشند. این فعال صنعت فولاد گفت: طی سال‌های اخیر اقدامات مهمی

تولید و طبیعت منافات ندارد

محمد حیدرزاده، فعال صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با **سنت** و درباره تأثیر صنایع معدنی بر محیط زیست گفت: حفاظت از محیط زیست هیچ منافاتی با فعالیت‌های صنعتی و تولیدی ندارد؛ با این وجود در مواردی شاهدیم که بخشی از پسماندهای تولید وارد آب یا هوا می‌شود؛ این پسماندها از یک‌سو زمینه آلاینده‌گی محیط زیست را فراهم می‌کنند و از سوی دیگر، همراه آنها بخشی از فلزات یا منابع معدنی ارزشمند از روند تولید خارج می‌شوند. با اینکه می‌توان ضمن بهره‌مندی از فلزات ارزشمند پسماندها از یک‌سو بهره‌وری تولید را افزایش داد و از سوی دیگر، گامی مثبت در جهت حفاظت از محیط زیست برداشت.

وی افزود: حفاظت از محیط زیست به الزاماتی از جمله سرمایه‌گذاری نیاز دارد. تقویت سیستم‌های فیلتراسیون و نصب تجهیزات که به سرمایه‌گذاری اولیه نیاز دارد به بهبود شرایط محیط زیستی کمک خواهد کرد اما بدون تردید به‌گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، رسول سرائیان، مدیرعامل ایریسا در آیین امضای تفاهنامه فولاد مبارکه و ایرانسئل گفت: امروز نخستین تفاهنامه تحول دیجیتال فولاد مبارکه با ایرانسئل امضا می‌شود که با امضای این تفاهنامه شبکه ارتباطی جزیره‌ای به یک شبکه ارتباطی یکپارچه و هماهنگ تبدیل خواهد شد. وی هدف از امضای این تفاهنامه را

هوشمندسازی پروژه‌های خطوط تولید فولاد مبارکه با اجرای تحول دیجیتال

فراه‌سازی بستر فولاد مبارکه هوشمند در سال ۱۴۰۴ دانست و افزود: برای تحقق طرح تحول دیجیتال در فولاد مبارکه پروژه‌های مرتبط با خطوط تولید این شرکت هوشمندسازی می‌شوند. مدیرعامل شرکت ایریسا خاطر نشان کرد: برای تحقق چشم‌انداز ۵ ساله طرح تحول دیجیتال فولاد مبارکه و انقلاب چهارم صنعتی نقشه راه هوشمندسازی این شرکت به ما می‌گوید که چگونه باید این مسیر ۵ ساله را طی کنیم. وی عنوان کرد: حوزه‌های شناختی طرح لجستیک هوشمند در کمیته راهبری فولاد مبارکه به تصویب رسید و هوشمندسازی پایش حمل سرباره در این شرکت به‌عنوان نخستین زیرشاخه لجستیک هوشمند با امضای تفاهنامه با ایرانسئل عملیاتی خواهد شد.

سرائیان با بیان اینکه کار مشترک با بدنه لایه‌های اجرایی و عملیاتی، یکی از بهترین اتفاقاتی است که از سوی ایریسا و فولاد مبارکه در حال انجام است، عنوان کرد: در ۱۵ بهمن سال ۹۹، مناقصه طرح تحول دیجیتال فولاد مبارکه با حضور ۵ شرکت برگزار شد و در نهایت شرکت ایرانسئل در مناقصه برگزیده شد که امروز افتخار این را داریم که نخستین قرارداد تحول دیجیتال را با شرکت ایرانسئل امضا می‌کنیم. وی اظهار کرد: توسعه نسل پنجم ارتباطی و اینترنت ضروری است، نسل پنجم از نظر سرعت در مقیاس میلیونی پوشش دهی دارد که طرح تحول دیجیتال نیز با فازبندی در کمیته راهبری فازبندی شده است. مدیرعامل ایریسا ادامه داد: یکی از اصول مهم برای تحقق فولاد ۲۲+ اتصال تمام

این رقم در مدت مشابه سال گذشته یک میلیون و ۴۱۰ هزار تن برآورد شده بود. همچنین طی فروردین امسال، حدود ۲ میلیون و ۲۳۹ هزار تن شمش فولادی شامل اسلب، بیلت و بلوم در کشور مصرف شد. این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته که برابر ۲ میلیون و ۱۰۱ هزار تن برآورد شده بود، حکایت از رشد ۷ درصدی دارد. در ادامه باید خاطر نشان کرد میزان مصرف آهن اسفنجی به‌عنوان

مرضیه احقانی
editor@smtnews.ir

ذات صنایع با محیط زیست سازگار نیست

نادر غفاری / معاون فنی انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان

فعالیت در هر صنعتی با آلودگی همراه است و ذات صنایع با محیط زیست سازگار نیست. در واقع هر فعالیت صنعتی بسته به تولیدی که دارد با آلودگی همراه است اما حد استاندارد برای این آلودگی‌ها تعریف شده است. صنایع سیمان نیز مطابق با استانداردهای تعیین شده از سوی سازمان محیط زیست فعالیت می‌کنند.

دودکش واحدهای سیمانی تنها منبع آلودگی این کارخانه‌هاست. واحدهای سیمانی با دریافت تابیده از سازمان محیط زیست احداث می‌شوند؛ بنابراین خروجی دودکش این کارخانه‌ها مطابق با استاندارد تعیین شده است. در همین حال، خروجی این دودکش‌ها به صورت آنلاین از سوی ادارات محیط زیست کشور رصد می‌شود و چنانچه الزامات محیط زیستی از سوی این واحدها رعایت نشود، بلافاصله دستور توقف فعالیت تولید در این واحدها صادر خواهد شد. البته در برهه‌هایی از زمان و به‌ویژه در فصول سرد سال شاهد هستیم که گاز صنایع قطع و مازوت جایگزین آن می‌شود. طبعاً در نتیجه چنین جایگزینی آلاینده‌گی‌هایی به محیط زیست وارد می‌شود اما باید تأکید کرد که صنایع سیمان کشور هیچ تمایلی به این جایگزینی سوخت ندارند و ترجیح می‌دهند از گاز به‌عنوان سوخت استفاده کنند. البته اغلب واحدهای سیمانی کشور در خارج از شهرهای بزرگ واقع شده‌اند تا تأثیر منفی بر زندگی مردم نداشته باشند. در طول سال‌های گذشته صنایع سیمان کشور سرمایه‌گذاری گسترده‌ای برای نصب فیلتر انجام داده و خروجی گازهای خود را به حد استاندارد سازمان محیط زیست رسانده‌اند. هر چند باز هم می‌توان با سرمایه‌گذاری بیشتر زمینه ارتقای بیشتر این تجهیزات را فراهم کرد اما این دست اقدامات اصلاحی به سرمایه قابل توجهی نیاز دارد که صنایع به‌تنهایی از پس آن بر نمی‌آیند. در چنین شرایطی انتظار می‌رود دولت ورود کرده و با تأمین بخشی از این هزینه، واحدهای سیمانی کشور را یاری کند.

در دنیای صنعتی کنونی، مفاهیمی مانند تولید بدون خروجی، توسعه یافته و در بسیاری از واحدهای صنعتی در سطح جهانی اجرائی می‌شود

طرح تحول دیجیتال در فولاد مبارکه

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه ضمن ابراز خرسندی از امضای تفاهنامه فولاد مبارکه با ایرانسئل گفت: آرزو دارم طرح تحول دیجیتال با سرعت انجام شود و تغییرات مدیریتی کشور باعث تغییر در سرعت این طرح نشود. به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، حمیدرضا عظیمیان در آیین امضای تفاهنامه فولاد مبارکه با ایرانسئل خاطر نشان کرد: این تفاهنامه شروع بسیار خوبی است تا با کمک شرکت ایرانسئل پروژه‌های طرح تحول دیجیتال در فولاد مبارکه اجرا شوند. وی افزود: قطعاً اراده و عزم قطعی فولاد مبارکه نه به‌عنوان یک اقدام ظاهری، بلکه به‌عنوان یک ضرورت در جهت استفاده از نسل پنجم تلفن همراه برای اجرای طرح تحول دیجیتال بسیار جدی است. عظیمیان یادآور شد: امروز فولاد مبارکه با این اقدام اراده قطععی خود را برای اجرای طرح تحول دیجیتال نشان داد که همراهی شرکت ایرانسئل در این راستا یاری‌رسان ما خواهد بود. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه تصریح کرد: تفاهنامه فولاد مبارکه با ایرانسئل در راستای هوشمندسازی تولید در این شرکت، پیام مهمی برای شرکت‌های دانش‌بنیان، استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فعال در حوزه فناوری اطلاعات دارد تا آنها هم در این راه در کنار ما قرار بگیرند. وی با تأکید بر ضرورت استفاده بیشتر و بهتر فولاد مبارکه از خدمات شرکت ایرانسئل اذعان کرد: شرکت ایرانسئل در جهت ارتقای سطح فناوری ارتباطات کشور بسیار فعال است و همواره درصدد افزایش راندمان و بهره‌وری بوده است، بنابراین می‌تواند همراه خوبی برای فولاد مبارکه باشد. عظیمیان ضمن ابراز خرسندی از امضای تفاهنامه فولاد مبارکه با ایرانسئل بیان کرد: آرزو دارم طرح تحول دیجیتال با سرعت انجام شود و تغییرات مدیریتی کشور باعث تغییر در سرعت این طرح نشود. وی در پایان یادآور شد: اگر بخواهیم فولاد مبارکه با همین قدرت تولید و فروش پابرجا باشد، لازم است طرح تحول دیجیتال اجرائی شود.

فعالیت در حوزه صنایع معدنی با خطراتی برای اکوسیستم همراه است اما این نکته نباید فراموش شود که زمین انسانی در اختیار ما حفظ آن ضرورتی برای تداوم نسل بشر است؛ بنابراین از صاحبان صنایع انتظار می‌رود در راستای مسئولیت‌های اجتماعی خود، حفظ و صیانت از زمین را جدی بگیرند و برای رعایت الزامات حوزه محیط زیست و کاهش و کنترل پیامدهای نامطلوب ناشی از فعالیت‌ها و خدمات خود تلاش کنند. **سخن پایانی** با این وجود باید اذعان کرد که هنوز در کشور ما فرهنگ حفاظت از محیط زیست در میان همه مدیران جا نیفتاده است. هنوز برخی از مدیران دولتی و خصوصی به این بلوغ نرسیده‌اند که محیط زیست، اولویت نخست است. در نتیجه انتظار می‌رود اقدامات گسترده‌تری برای آموزش و فرهنگ‌سازی الزامات زیست‌محیطی تخصیص یابد. صاحبان صنایع باید بپذیرند خودشان در این اکوسیستم زندگی می‌کنند، در قبال آن مسئول هستند و در نتیجه باید برای حفظ آن هزینه کنند. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که در دنیای کنونی، جامعه، کارکنان، رقبا، تامین‌کنندگان، سهامداران و محیط زیست جزو ذی‌نفعان یک کسب‌وکار یا بنگاه اقتصادی به‌شمار می‌روند؛ بنابراین فعالان اقتصادی باید بخشی از درآمدهای خود را برای حفظ محیط زیست هزینه کنند.

بخش‌های شرکت فولاد مبارکه در شبکه‌ای هماهنگ و یکپارچه است که با اجرای نخستین گام در ریل‌گذاری تحقق سند تحول دیجیتال در کمتر از ۳ ماه دیگر شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان نخستین واحد صنعتی کشور تحت پوشش شبکه ارتباطی نسل پنجم قرار می‌گیرد. وی با بیان اینکه با اجرائی طرح تحول دیجیتال در فولاد مبارکه، شبکه ارتباطی جزیره‌ای در فولاد مبارکه به شبکه ارتباطی یکپارچه و هماهنگ تبدیل می‌شود، یادآور شد: شرکت فولاد مبارکه برنامه‌ای ۵ ساله در راستای هوشمندسازی این شرکت تعریف کرده و در تلاش است با اجرائی این برنامه به شرتکی هوشمند مبتنی بر نسل چهارم اقتصادی تبدیل شود.

روایت مشروح و کامل مصاحبه از

۱۳۰ ساعت تلاش برای نجات ۲ معدنچی گرفتار در تونل ۴۲ شرکت زغالسنگ البرز شرقی

ساعت ۱۲ ظهر روز شنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۰ در تونل شماره ۴۲ معدن بزرگ طرزه از معادن چهارگانه شرکت زغال سنگ البرز شرقی در کارگاه استخراج K۱۳ پیشرو، هنگام استخراج و به دلیل ریزش ناگهانی سقف کارگاه، حادثه تلخی رخ داد که در این حادثه ۲ کارگر پیمانکاری شرکت به نام‌های میلاد روشناسی و سیداصغر افضلی محبوس شدند. روزنامه **سمنان** از ۱۳۰ ساعت دلهره و تلاش شبانه روزی امدادگران شرکت معادن زغالسنگ البرز شرقی روایت می‌کند. تیمی قوی و توانمند که توانست در مدت کوتاهی عملیات را مدیریت و به انجام رساند.

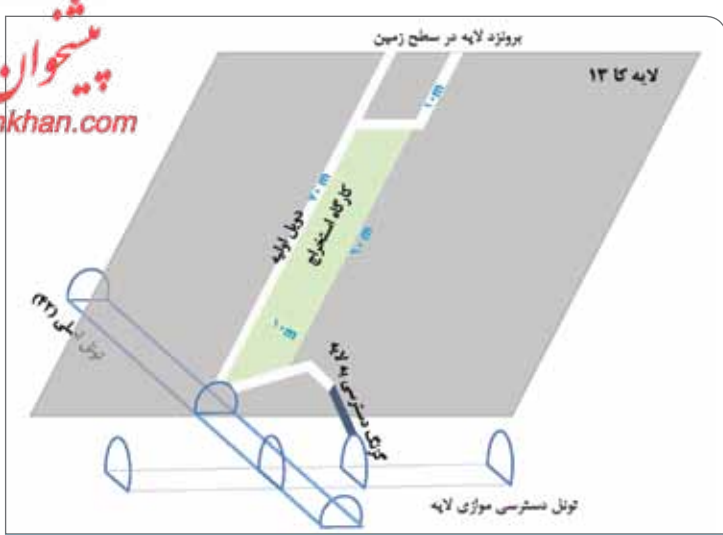
در ادامه گزارش تکمیلی حادثه تونل ۴۲ شرکت زغالسنگ البرز شرقی را از زبان مهندس قنبری معاونت معدنی و بهره‌برداری و عضو هیات‌مدیره شرکت می‌خوانید.

این عملیات با مشارکت پنج تیم معدنکار متخصص به تعداد ۱۵۰ نفر در پنج شبانه روز بی‌وقفه و با خارج کردن حدود ۵۰۰ تن آوار، در ساعت ۲۳ روز پنجشنبه مورخ ۱۶ اردیبهشت ماه به سرانجام رسید. با توجه به حجم بالای آواربرداری و حفر تونل دسترسی، اگر قرار بود روال طبیعی آواربرداری و حفر تونل موازی انجام شود این کار حداقل دو ماه زمان می‌برد.

حسن یزدانی خبرنگار **سمنان** از شاه‌رود: شنیده بودم کار معدن جزء مشاغل سخت دنیا محسوب می‌شود اما باورم نمی‌شد، تا آنکه که خود از نزدیک، سختی‌ها و مشقت کار آنان و دسترسی را که هر روز معدنچیان و خانواده آنان در ثابتهای طولانی انتظار با آن مواجه هستند، به چشم دیدم و با جان حس کردم.

محل تونل و کارگاه

کروکی شبکه دسترسی به لایه K۱۳ تونل ۴۲

پایه نگهدارنده (لنگه) باقی گذاشته شد. با توجه به شیب کارگاه، انتظار می‌رفت همزمان با پیشروی کارگاه و با دور شدن هشت تا ده متر از دوپل اصلی اولیه، فضای خالی باقی مانده با تخریب سقف کارگاه پر شود و اگر پر شدن خودبه‌خودی کارگاه با تخریب انجام نشد، فضای خالی با نخته‌کوبی و خاکریزی از سطح زمین پر شود.

سال حفر شد و استخراج از کارگاه در سال ۱۴۰۰ شروع شد. **شرایط و ضوابط کاری** لایه K۱۳ تونل ۴۲ با شیب ۵۰ درجه و ضخامت متوسط ۸۰ سانتیمتر به روش جبهه کار بلند استخراج می‌شد. روش نگهداری قسمت‌های استخراج شده نیز، در صورتی که شرایط سقف کارگاه مساعد باشد و تخریب کارگاه شروع نشده باشد، پرشونده خواهد بود، بدین معنی که فضای خالی شده از زغالسنگ با خاک پر می‌شود. پر کردن کارگاه مستلزم فراهم آوردن شرایط ایمن مطابق دستورالعمل‌های مربوطه است.

دسترسی اصلی به لایه با حفر دوپل اولیه به طول ۷۰ متر از طریق تونل متقاطع با لایه ۴۲، باز کردن و بارکشی کارگاه با حفر رابط‌های سنگی (گزنک) از طریق تونل موازی لایه؛ مطابق کروکی زیر، انجام می‌شده است. قسمت بالادستی کارگاه (سرمدیه) به سطح زمین راه دارد و تدارک رسانی کارگاه از طریق سطح انجام می‌شد. کارگاه استخراج به صورت پیشرو (دور شونده از دوپل اولیه) شروع به کار کرد که از ۷۰ متر طول کل دوپل اولیه ۶۰ متر به‌عنوان کارگاه استخراج تعریف شد. ۱۰ متر انتهایی دوپل به‌عنوان

شرکت زغالسنگ البرز شرقی در دو استان سمنان و گلستان مشغول فعالیت بوده و با بیش از ۵۰ سال سابقه معدنکاری و حدود ۲۰۰۰ نفر پرسنل به عنوان بزرگترین واحد تولیدی استان سمنان و بزرگترین معدنکار استان گلستان محسوب می‌شود.

این شرکت در استان سمنان دارای چهار پروانه بهره‌برداری اصلی کلاریز شرقی، رزمجای غربی، برناکی، و معدن بزرگ طرزه و در استان گلستان دارای دو پروانه بهره‌برداری تخت و رضی می‌باشد. معدن بزرگ طرزه شامل تونل مادر، تونل ۴۲، تونل ۴۳، و میاناب است که عملیات معدنی کل این مجموعه به بخش پیمانای واگذار شده است.

تونل ۴۲ از سال ۱۳۸۹ شروع بکار کرد و با متوسط تولید ماهانه ۱۰۰۰ تن طی ۱۰ سال گذشته فعال بوده. شیب عمومی لایه‌ها در مجموعه ۵۰ درجه و لایه‌ها با ضخامت‌های متفاوت در این معدن کار شده است.

لایه K۱۳، که حادثه در کارگاه استخراج آن رخ داد، از جمله لایه‌هایی است که با ضخامت متوسط یک متر از انتهای سال ۱۳۹۹ شروع بکار نمود. دوپل باز کننده اصلی کارگاه در ماه‌های پایانی

اقدامات پس از حادثه

به محض دریافت گزارش وقوع حادثه تیم‌های امدادی و کارشناسی برای بررسی شرایط محل حادثه و تصمیم‌گیری برای اجرای عملیات نجات در محل حاضر شدند.

با توجه به اینکه محل دقیق کار دو نفر کارگر مشخص نبود و احتمال زنده ماندن ایشان در صورت فرار ایشان به سمت پایه‌های نگهدارنده چوبی (جرزها) وجود داشت، تیم نجات تمرکز خود را بر ایجاد راه دسترسی سریع به دیوار کارگاه قرار داد.

تلاش اولیه برای دسترسی سریع به محل احتمالی حبس شدن که به مدت ۱۰ ساعت از زمان حادثه به طول انجامید، با بغل تراشی و احداث دوپل اضطراری به طول حدود ۲۵ متر به موازات دیواره زغال انجام شد که به دلیل تحت فشار بودن سیستم و پیدا نشدن شواهدی از محبوس شدگان ادامه عملیات ممکن نشد.

در نتیجه تصمیم به تخلیه آوار داخل کارگاه از طریق دوپل‌های دسترسی پایین کارگاه به تونل شد که حفر این مسیر به طول ۱۸ متر ادامه یافت و

می‌شود. ایشان صدای نسبتاً مهیب تخریب کارگاه و جریان شدید هوا از داخل بونکر به خارج را گزارش نمودند که نشان از ریزش وسیع سقف کارگاه داشت.

شرح حادثه

همانطور که پیشتر ذکر شد، دسترسی و آماده سازی لایه برای استخراج از طریق دوپل اصلی و گزنک‌های دسترسی انجام، و استخراج از کارگاه به صورت پیشرو در اوایل سال ۱۴۰۰ آغاز شد، تا روز حادثه یعنی ۱۴۰۰/۰۲/۱۱، نزدیک به ۱۰ سیکل (۸ متر) از کارگاه استخراج شده بود.

به عبارت دیگر هشت متر فضای خالی بین دوپل اولیه اصلی و سینه کار کارگاه استخراج بر جای مانده بود. با توجه به اینکه پس از این ده سیکل سقف کارگاه به صورت تخریبی عمل نکرده بود و شواهدی از این امر نیز مشاهده نمی‌شد، به ناچار لازم بود قسمت‌های استخراج شده با خاکریزی از سطح زمین پر شود.

در روز حادثه نیز کارگران مشغول آماده سازی کارگاه برای خاکریزی بودند که متأسفانه سقف کارگاه در ۳۵ متر پایینی به طور ناگهانی تخریب می‌شود و دو تن از کارگران پیمانکاری آن معدن به نام‌های میلاد روشناسی و سید اصغر افضلی در محل کارگاه مدفون می‌شوند.

وقوع حادثه توسط کارگر تخلیه کننده بار پایین کارگاه (پا بونکری) مخابره

بررسی علل حادثه

انتظار تداوم این ساختار در امتداد لایه معمول و معقول است. اما وجود مقادیر زیاد زغالسنگ آوار شده و عدم مشاهده حجم قابل توجه قطعات ماسه سنگی کمر بالا در محل پیدا شدن پیکرهای حادثه‌دیدگان نشان از عدم وجود لایه کمر بالا به صورت موضعی دارد، رویدادی که از رسانه و... طی این چند روز از محل حادثه بازدید و از روند عملیات امداد کسب اطلاع نموده و همکاری لازم را به عمل آورده که در همین جای از همگی آنها تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

در پایان و در آستانه چهلمین روز حادثه در دناک و شهادت گونه دو معدنکار معدن زغال سنگ طرزه آقایان سید علی اصغر افضلی و میلاد روشناسی، به بستن این عزیزان، جامعه معدنکاری کشور و خانواده بزرگ البرز شرقی تسلیت عرض نموده، از خداوند متعال برای آن سفر کرده‌ها آمرزش و برای بازماندگان عزیز صبر و آرامش مسألت می‌نمائیم.

با تشکر ویژه از روابط عمومی شرکت معادن زغالسنگ البرز شرقی

۲. کمربالای از جنس ماسه سنگ ریزدانه تا سیلت استون به ضخامت بیش از یک متر،
۳. زغالسنگ با ضخامت کمتر از ۴۰ سانتیمتر در بالای لایه ماسه سنگی
با توجه به تداوم این ساختار در نزدیکی دهانه تونل و همچنین برونزدها لایه در محل دوپل‌های حفر شده به سطح و همچنین عدم مشاهده تغییرات چینه شناسی در مقاطع اکتشافی مجاور تونل ۴۲.

نتیجه گیری

مشاوره کنسرسیوم صنعتی معدنی فدراسیون روسیه به واسطه نماینده ایشان در کشور در آخرین روز امداد رسانی و پیشنهادهای ایشان که با عملیات انجام شده تیم امداد شرکت مطابقت داشت.

در کنار تلاش تیم‌های امدادی شرکت، اقداماتی نیز توسط سازمان‌های دیگر انجام شد، از جمله:

- استفاده از دستگاه‌های زنده یاب الکترو مغناطیس جهت شناسایی افراد مدفون توسط هلال احمر
- بکارگیری سگ‌های زنده‌یاب به امید یافتن کارگران محبوس توسط هلال احمر
- استفاده از دوربین مادون قرمز برای شناسایی گرمای احتمالی بدن افراد محبوس توسط مدیر HSE شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران
- لازم به ذکر است: از شهرستان دامغان، آقایان بندرآبادی فرماندار، حاجت الاسلام حسینیان امام جمعه، مهربانی رئیس اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، گلی دادستان عمومی و انقلاب، صالحی رئیس اداره صنعت،

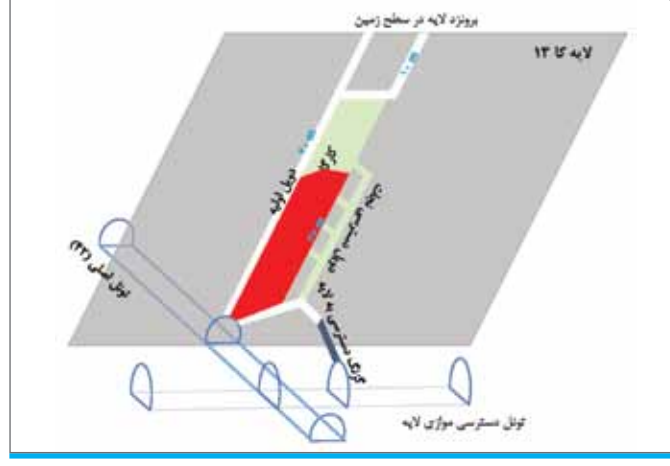
یکی از علل اصلی خطرناک بودن محیط کار معادن، تاثیر پذیری محیط کار از شرایط زمین شناسی است. به دلیل اینکه رفتار زمین و ساختارهای تکنوتیکی همیشه قابل پیش‌بینی و کنترل نیستند، محیط کار معادن، خصوصاً معادن زیرزمینی زغالسنگ، از جمله محیط‌های پرخطر کاری محسوب می‌شوند. گرچه همواره تاثیر عوامل محیطی بر کارگاه‌های استخراج بررسی و رصد می‌شود، ولی بعضی عوامل مانند کپسول‌های گازی، گسل‌های موضعی، تغییرات ناگهانی ضخامت و جنس کمره‌های لایه، و... چندان قابل شناسایی و پیش‌بینی نیستند. متأسفانه این عوامل گرچه به ندرت، ولی می‌تواند منجر به حوادث ناگوار در معدن شود.

حادثه تونل ۴۲ نیز از این دست وقایع غیرقابل پیش‌بینی به نظر می‌رسد. چراکه طبق شواهد عملیات زیرزمینی و برونزدها لایه‌ها در سطح زمین و نزدیکی دهانه تونل ساختار کلی لایه در کارگاه استخراج K۱۳ شامل موارد زیر تشخیص داده می‌شود.

۱. لایه‌های زغالسنگ K۱۳ به ضخامت ۸۰ سانتیمتر،
در مورد روش بکارگرفته شده و عملیات امداد انجامی، به ترتیب سریع ترین روش‌ها در دسترسی به محل حادثه آزموده شد که متأسفانه روش دسترسی مستقیم به محل حادثه با تعمیر کارگاه آسیب دیده با شکست مواجه شد. در نهایت با توجه به شرایط به شدت نالایم و ریزشی حاکم بر کارگاه، جهت تأمین ایمنی امدادگران اقدام به حفر دوپل به طول ۳۵ متر موازی کارگاه استخراج و با فاصله ایمن از آن شد و تا سطح زمین ادامه یافت که این عملیات منجر به یافتن پیکرهای دو کارگر حادثه دیده شد. در تایید روش امداد رسانی به کار گرفته شده می‌توان به نقش موارد زیر طی عملیات نجات اشاره کرد:

- پشتوانه تجربه کارشناسی شرکت و استادکاران استخراجی و کارگران
- نظارت و مشاوره پیش‌کسوتان معدنکاری حاضر در محل حادثه.
- استفاده از مشاوره پیش‌کسوتان معدنکاری و متخصصین امداد و نجات کشور و همچنین بازتنستگان شرکت.

کروکی مسیر نهایی دسترسی به محل حادثه دیدگان

در ادامه امداد رسانی، برنامه‌ریزی برای دسترسی به داخل کارگاه از سطح زمین همزمان با حفر دوپل دسترسی دوم با فاصله ایمن بموازات کارگاه و سپس حفر دستک‌هایی با هدف دسترسی به قسمت بالایی کارگاه انجام شد.

با حفر و تحکیم این دوپل به طول ۳۵ متر از پایین و همچنین ۳ متر از بالا، دسترسی به قسمت‌های بالایی کارگاه که تخریب نشده بود و همچنین دسترسی از داخل تونل به سطح زمین فراهم شد و بدین ترتیب مسیر دسترسی ایمن شکل گرفت و سرانجام با حفر دستک از داخل دوپل به قسمت‌های آسیب دیده پیکرهای کارگران محبوس یافت شد.

این عملیات با مشارکت پنج تیم معدنکار متخصص به تعداد ۱۵۰ نفر در پنج شبانه روز و با خارج کردن حدود ۵۰۰ تن آوار در ساعت ۲۳ روز پنجشنبه مورخ ۱۶ اردیبهشت ماه به سرانجام رسید.

سیستم قضایی در کنار بخش خصوصی خواهد بود

رئیس دادگستری آذربایجان غربی در حضور وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که از تمام ظرفیت قوه قضاییه برای فعال کردن واحدهای راکد استفاده خواهیم کرد. به گزارش شانا، ناصر عتباتی در نشست وزیر صنعت، معدن و تجارت با فعالان اقتصادی و شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با بیان این مطلب، افزود: از مدیران تقاضا داریم با بخش خصوصی همکاری کنند تا بخش‌های خصوصی با تمام ظرفیت به فعالیت خود ادامه بدهند.

در گفت‌وگوی با مدیر کل دفتر مدیریت آب و خاک سازمان محیط‌زیست:

نفس آب به شماره افتاد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

بوده که فقط ۵ درصد از ساعات کشاورزی ما بیشتر است. کشور ما به‌ازای هر ۱۰۰۰ مترمکعب سرانه آب تجدیدپذیر، حدود ۱۱ درصد از ساعات فعالیت انسانی بخش اقتصادی خود را مصرف می‌کند. این مقدار ۶ برابر بیشتر از قاره اروپا، ۳ برابر بیشتر از نرم جهانی و ۵۰ برابر بیش از سرمایه‌گذاری نیروی انسانی در بخش کشاورزی به ازای هر ۱۰۰۰ مترمکعب در امریکاست. این بدین معنی است که ایران برای رسیدن به نرم جهانی (نه رسیدن به نرم کشورهایی پیشرفته) نیاز دارد بیش از ۶۰ درصد از سرمایه‌گذاری ساعات بخش کشاورزی خود را کاهش دهد تا به احیاء منابع آب تجدیدپذیرش کمک کند و این یعنی از دست رفتن هزاران شغل و کاهش شدید امنیت غذایی کشور است. حالا شاید بتوان تصور بهتری از مشکلات بدخیم اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی در کشور داشت.

● **چگونه با کار کمتر، سود بیشتری نصیب آنها شده است؟**
گرچه ساعات فعالیت انسانی سالانه به‌ازای هر کارگر، شاخص مهمی در برنامه‌ریزی اجتماعی اقتصادی است، این مقادیر به‌خودی‌خود معرف‌های مناسبی برای مسیر پیشرفت یک کشور نیستند. برای معنادار شدن این ارقام باید ۳ متغیر دیگر همراه با آنها مورد تجزیه‌و‌تحلیل قرار بگیرند. نخستین این متغیرها، تخصیص ساعات برای لایه‌های پایین‌تر هرم اقتصادی یعنی صنعت، کشاورزی و خدمات است که باید بهینه انجام شود، دیگر اینکه مقدار انرژی مصرفی در هر ساعت فعالیت در هر بخش و همچنین مقدار کار و انرژی نهفته در هر ساعت که ناشی از واردات و صادرات کالا و خدمات است نیز باید تعیین شود. در نتیجه این کار، مشخص خواهد شد هر کشور در چه مقدار ساعتی و چه مقدار انرژی برای هر ساعت فعالیت انسانی در بخش‌های مختلف جامعه خود، سرمایه‌گذاری کرده است. در اصطلاح به این نوع نگاه بر پایه ساعات فعالیت انسانی و مصرف منابع اکوسیستمی-اجتماعی، متابولیسم جامعه گفته می‌شود. براساس اطلاعات منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران، در ۳۰ سال گذشته ساعات فعالیت انسانی بخش صنعت در محدوده ۳۲ درصد از کل ساعات بخش کار ثابت مانده است. در همین مدت، بخش کشاورزی با ۷ درصد دادن ۷ درصد از ساعات خود به رقم ۱۸ درصد و بخش خدمات با ۷ درصد افزایش به ۵۰ درصد از کل ساعات بخش اقتصادی رسیده‌اند. از دید مدیریت توسعه پایدار هم‌بست منابع اکوسیستمی-اجتماعی، مهم‌ترین و نخستین چالش برای ایران بخش کشاورزی است. به‌طور سنتی، مردم ایران بخش کشاورزی را قسمتی جادانیدنی از فعالیت اقتصادی می‌بینند و برای سیاست‌گذاران، استقلال غذایی کشور امری حتمی قلمداد می‌شود. اگرچه زنگ خطر از بین رفتن منابع آبی تجدیدپذیر کشور بیش از چند دهه است به صدا درآمده است.

● **این وخامت از داده‌های چه تحقیقاتی به‌دست آمده است؟**
وضعیت آبی کشور در مقایسه با سایر کشورها، تصویر روشنی از وضعیت وخیم متابولیسم آب در ایران است. طبق اطلاعات بانک جهانی، در طول نیم قرن گذشته ایران حدود ۷۰ درصد سرانه آب تجدیدپذیر خود را از دست داده است و در حال حاضر ما حدود ۷۲ درصد کمتر از میانگین جهانی به‌ازای هر نفر آب در اختیار داریم.
این در حالی است که سرمایه‌گذاری ساعات انسانی بخش کشاورزی در جهان، حدود ۲۳ درصد

در بسیاری از نقاط جهان برای تغییرات بخش خدمات و کشاورزی به سمت کوچک شدن بخش کشاورزی و بزرگ شدن بخش خدمات رفته است در نتیجه بسته به درجه پیشرفت کشورها، درآمد آنها از بخش کشاورزی تغییر می‌کند. گرچه ایران شاید تنها موردی باشد که به جهت پیشرفت بخش کشاورزی آن نسبت به سایرین، بسیار شاخص بوده است. در مدت ۱۵ سال، کشور چین سرانه فعالیت بخش کشاورزی خود را از ۶۰۰ ساعت به حدود ۳۰۰ ساعت رسانده، در حالی که سرانه بخش خدمات خود را از ۳۲۷ ساعت به ۴۷۱ ساعت افزایش داده است. این آمار و ارقام تنها گوشه‌ای از مدیریت غلط زیرساخت‌های اقتصادی و سرمایه‌های انسانی در کشور را نشان می‌دهند. زیرساخت‌هایی که در طول سال‌ها محکم‌تر و توموندتر شده‌اند و حالا برای تغییر ساختار آنها چالش‌های فراوانی وجود دارند. بخش کشاورزی ما هر چه زودتر نیاز به بازنگری بنیادی دارد. ما در این بخش به امید ایجاد شغل و تامین المان غذا در هم‌بست منابع سال‌ها سرمایه‌گذاری کردیم، در حالی که اگر به سمت تقویت بخش خدماتی خود می‌رفتیم شاید فرزندان کشاورزان نسل‌های قدیمی‌تر به شغلی غیر از کشاورزی مشغول بودند. تا اینجا مهم‌ترین سنگ بنای موضوع متابولیسم جامعه، یعنی تخصیص ساعات فعالیت انسانی، در بخش اقتصادی مورد تجزیه‌و‌تحلیل قرار گرفت. هر چند همان‌طور که پیش‌تر گفته شد انرژی مصرفی در هر ساعت و ساعات پنهان (embedded) باید وارد معادلات متابولیسم جامعه شوند تا ساختار تحلیل هم‌بست منابع در بستر اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی هرم جامعه کامل شود. دیگر اینکه نخستین گام برای تصمیم‌گیری کلان کشور درک درست متکی و عمیق مسئله است. همان‌طور که انیشتین گفته، از یک ساعت زمان باید ۵۵ دقیقه صرف طرح پرسش و ۵ دقیقه صرف پیدا کردن راه‌حل آن کرد. پرسش دربارہ روند توسعه کشور و اینکه تا کجا می‌توان مسائل بدخیم و درهم‌تنیده پایدار اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی را به تیم‌های سکندار مدیریت کشور محمول کنیم، موردی است که تاکنون نه پاسخی به آن داده‌شده و نه مورد توجه بوده است. بسیار زودتر از آنچه متصور هستیم، مسئله محیط‌زیست و منابع اکوسیستم تبدیل به مشکلی امنیتی برای کشور خواهد شد. به همین جهت باید با دیدگاهی تلفیقی از هم‌بست منابع با تمرکز بر متابولیسم جامعه و نقش پررنگ ساعات فعالیت انسانی شاید در پیچه‌ای باشد برای تحلیل مسائل بدخیم توسعه پایدار کشور و بستری برای ارائه راه‌حل‌ها و مسیر جایگزینی برای ادامه راه.

یک دهه بعد از کنفرانس WEF nexus در شهر بن آلمان، مسئله تلفیق دیدگاه‌های اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی در مدیریت پایدار منابع اکوسیستمی یا اصطلاحاً هم‌بست منابع، در محافل علمی کشور ما شنیده می‌شود و تدریجاً وارد دایره لغات سیاست‌یون نیز شده است. کنفرانس هم‌بست منابع بن آلمان خود نتیجه سال‌ها تلاش آکادمیک در راستای زمینه‌سازی و بسترسازی این طرز فکر بود که برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار باید زنجیره‌های گره‌خورده اجتماع انسانی همراه با محدودیت‌های منابع اکوسیستمی به‌صورت توان‌مان در نظر گرفته شوند. پرسش اصلی این است که آیا می‌توان به سمتی رفت که دو المان ساختاری اکوسیستم انسانی اکولوژیکی، یعنی طبیعت و بشر، پایدار بمانند یا خیر؟ در ادامه گفت‌وگویی با علی مریدی مدیرکل دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست کشور داشت که می‌خوانید.

آیا می‌توان به سمتی رفت که دو المان ساختاری اکوسیستم انسانی اکولوژیکی، یعنی طبیعت و بشر، پایدار بمانند؟

آن‌گونه که هورست ریتل، استاد دانشگاه برکلی در مقاله خود با عنوان «چالش نظریه جامع برنامه‌ریزی» به مسئله تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری جوامع بشری اشاره کرده، راه‌حلی برد-برد برای حل مسائلی اجتماعی که خود از زنجیره عوامل مختلف تشکیل شده‌اند، وجود ندارد و به‌اصطلاح این‌گونه معضلات بدخیم و بدسرشت -wicked problems- هستند. آنچه برای ما مهم است کم‌ضررترین راه‌حل است و متأسفانه در کشور ما ضررها عموماً به صورت کوتاه‌مدت مدیریت می‌شوند و با این رویه، چالش‌های بزرگ اجتماعی-محیط‌زیستی در افق دید ۳۰ تا ۵۰ سال برای ما پیش خواهد آمد.

از جمله دیدگاه‌های مدرنی که در کنار ایده هم‌بست منابع در سالیان اخیر مطرح شده، بحث محدودیت‌های بیوفیزیکال در متابولیسم جامعه است. شاید بتوان ادعا کرد که مسئله توسعه پایدار باید منحصر از زاویه دید متابولیسم جامعه مدیریت شود. نخستین گام برای شناخت بهتر این تئوری، نحوه تخصیص، پراکندگی و گوناگونی ساعات فعالیت انسانی هرم جامعه است. استراتژیک‌ترین و حیاتی‌ترین سیاست‌ها در هر کشوری باید مدیریت ساعات فعالیت انسانی، به‌ویژه در بخش اقتصادی باشد. در ایران طبق قانون کار مصوب سال ۱۳۶۹ هر فرد شاغل حدود ۲۱۰۰ ساعت در سال را به فعالیت در بخش اقتصادی می‌پردازد. این رقم در جهان در بازه بین ۱۳۵۶ ساعت برای آلمان، تا ۲۴۳۷ برای میانمار، متغیر است (سال ۲۰۱۶ میلادی).

در طول نیم‌قرن گذشته، کشورهایی مانند استرالیا، کانادا، آمریکا و انگلستان به ترتیب ۰.۲۰، ۰.۱۳ و ۰.۲۱ درصد در ساعات سالانه بخش کاری خود کاهش داده‌اند، در حالی که کشور چین افزایش ۱۰ درصد را تجربه کرده است. نکته قابل‌تأمل اما ۳۲ برابر شدن سرانه تولید ناخالص داخلی (GDP per capita) کشور چین نسبت به میانگین ۳ برابر شدن این مقدار در کشورهای پیشرفته ذکر شده است. یا کشوری مانند کره‌جنوبی که نه تنها ساعات کاری خود را ۱۶ درصد کاهش داده، بلکه رشد ۳۰ برابری را در سرانه تولید ناخالص خود تجربه کرده است. درباره سرانه ناخالص داخلی و ساعات فعالیت انسانی به نظر می‌رسد همه کشورهای پیشرفته هم‌زمان هم ارزش تولید داخلی خود را بالا برده‌اند و هم ساعات کمتری را در بخش کاری سپری کرده‌اند.

توسعه نامتوازن و بحران آب

در کشور ما اگرچه بنا به نظر برخی کارشناسان، بحران آب به دلیل برداشت بیش از توان تجدیدپذیری طبیعت از همان اوایل دهه ۴۰ و هم‌زمان با توسعه بهره‌برداری از منابع آبی‌های سطحی و زیرزمینی و ایجاد کانول‌های رشد شهری و صنعتی و گسترش کشاورزی آبی در دشت‌های بزرگ و حاصل‌خیز آغاز شد اما از حدود دو دهه قبل به سرعت نشانه‌های بحران آب آشکار شد. کاهش آبدی چاه‌ها و ممنوعیت بهره‌برداری‌ها از هدر رفت آب تقریباً تمامی دشت‌های مهم کشور و معضل تامین نیاز فراینده جمعی به آب شرب به‌ویژه در کلانشهرها، مشکلات مرتبط با اجرای طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای و آلودگی روزافزون منابع آب سطحی و زیرزمینی، خشکی تالاب‌ها، بروز خشکسالی‌های هیدرولوژیک و به‌خامت گریبیدن شرایط زیست و وضعیت اقتصادی مردم روستایی به‌ویژه در نواحی خشک و کم‌آب و در نهایت ناکارآمدی و بی‌اثرماندن بخش‌های مهمی از سیاست‌های بازارنده و تشویقی دولت‌ها با استفاده از اهرم‌های فنی و قانونی برای غلبه بر مشکلات آبی و زیست‌محیطی، بارزترین نشانه‌های بارآمده از یک بحران آبی تمام‌عیار در کشور بود. این مسئله جای‌تامل بسیار دارد، چراکه بحران آب در سرزمینی رخ داده که بنا به شهادت تاریخ، دسترسی به آب در کنار برخورداری از امنیت راه‌های تجاری همواره نقش بسیار مهمی در رشد و رونق اقتصادی، ثبات اجتماعی و سیاسی و آسودگی و رضایت‌ساکنان آن داشته است. در کشوری که آب و نحوه بهره‌برداری از آن، بخشی از هویت تاریخی مردم آن را تشکیل می‌دهد، بروز بحران آبی باید یک نشانه‌تامل‌برانگیز و نگران‌کننده برای تصمیم‌گیران و برنامه‌ریزان ارزیابی شود. درباره علل و عوامل شکل‌گیری بحران آب در کشور بسیار گفته‌اند؛ برای سده‌های متمادی مکان‌گزینی جمعیت و کاربری زمین و فعالیت‌های اقتصادی در تناسب و سازگاری شگفت‌انگیز با چندان‌چون منابع آبی در دسترس و با توزیع نامتوازن آن در پهنه سرزمینی قرار داشت. ادراک عمیق محیطی ایرانیان آن‌را از سر به مهری بود که برای قرن‌ها به ساکنان این سرزمین در سخت‌ترین شرایط طبیعی کمک کرد تا لوازم و اسباب زندگی فردی و جمعی خویش را به‌نحو شایسته و خلاقانه بیارند. اما مداخلات توسعه‌ای دولت‌ها در سده حاضر و به‌ویژه از دهه ۴۰ به این سو، متکی به درآمدهای نفتی در یک ساختار تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی تمرکزگرا، بخشی‌نگر و از بالا به پایین، نظم و هماهنگی‌های جاقفاده در رابطه میان انسان، فضا و فعالیت را در کشور هزندی در هم فرو ریخت و چیزی کارآمدتر را جایگزین آن نکرد. تزییق پول نفت به مناطق و نواحی آبادتر و در مرکز آن مهمی از فعالیت‌های توسعه‌ای به مناطق با کم‌توانی بخش شهرهای بزرگ، طی چند برنامه عمرانی، قلمرو سرزمینی را به بخش‌های پرخوردار و ناب‌خوردار تقسیم کرد.

سرمایه‌های مالی و پارگذاری‌های اقتصادی به سرعت در نواحی رشد یافته‌تر کشور تمرکز یافتند و این مسئله‌الگوی تاریخی و نسبتاً متعادلی توزیع جمعیت و فعالیت‌مناسب با شرایط طبیعی را در یک جامعه سنتی در گروگون کرد. مدیریت آب کشور در جریان این تحولات بارویکردی عرض‌محور و استفاده از خدمات فنی تخصصی شرکت‌ها و موسسات بین‌المللی اقدامات مهمی را به‌ویژه در عرصه سدسازی و آبرسانی به شهرها و توسعه شبکه‌های آبیاری مدرن در نقاط گوناگون کشور به‌انجام رسانید. با این همه، نتیجه نهایی این دگرگونی چیزی نبود جز بروز انواع بحران‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست‌محیطی که به نوبت در این کشور ظاهر شدند. بحران کنونی محیط‌زیست و مشکلات و تعارضات ناشی از نحوه تخصیص و بهره‌برداری از منابع طبیعی مشترک و از جمله منابع آب تجدیدپذیر، آخرین حلقه‌از زنجیره بحران‌های ساختاری و فرجام‌گیرناپذیر یک نظام تصمیم‌گیری تمرکزگرا، بخشی‌نگر و از بالا به پایین و متکی به درآمدهای نفتی است.

با پیروزی انقلاب اسلامی اقدامات توسعه‌ای در همه بخش‌ها و از جمله بخش آب کشور در ابعادی بسیار گسترده و باالهام از اصول خودکفایی و عدالت‌طلبی ادامه یافت. شگفت‌انکه رویکردهای اصلی و چارچوب‌های نظری در نظام برنامه‌ریزی کشور و به تبع آن در مدیریت منابع آب دستخوش تغییر و تحول چندانی نشد. براین اساس و در حالی که نتایج وخامت‌بارالگوهای رشد به‌ویژه در زمینه افزایش وابستگی اقتصادی و غارت منابع و تخریب محیط‌زیست و افزایش فقر و نابرابری در مقیاس جهانی آشکار شده و بر موج نارضایتی‌های اجتماعی و سیاسی در کشورهای مختلف دامن زده بود در ایران دانسته یا نادانسته برابرپنداری مفاهیم رشد و توسعه در تفکر برنامه‌ریزی به‌همراه عزم کشور برای رسیدگی به مناطق محروم و پاسخگویی به نیازهای جامعه‌ای در حال تحول موجب شد تا مدیریت منابع آب بخش‌های مهمی از امکانات خود را برای دهه‌ها به‌عرضه آب و افزایش ظرفیت‌های سازه‌ای در کشور برای بهره‌برداری بیشتر از منابع آب سطحی و زیرزمینی به‌ویژه با هدف افزایش سطوح زیرکشت معطوف کند. در این راستا، اقدامات گسترده‌ای برای تامین آب کشاورزی، تامین آب موردنیاز مناطق شهری و روستایی و مراکز صنعتی، تولید انرژی برق‌آبی و کنترل سیل و ظرفیت‌سازی در بخش‌های مختلف فنی و مهندسی، طراحی و ساخت داخل، اصلاح قوانین و سیاست‌ها و تغییرات ساختاری در نظام مدیریت آب کشور به‌اجرا درآمد که پیامدهای بسیار بارز آن را در جهت رشد و رونق اقتصادی مناطق، افزایش اشتغال و بهبود وضعیت معیشت جامعه، افزایش سطح رفاه اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی در جوامع شهری و روستایی به‌دنبال داشت.

با این همه بی‌توجهی نسبت به توان تجدیدپذیری منابع آب سطحی و زیرزمینی در حوضه‌های آبی کشور و اصرار دولت‌ها برای افزایش سطوح کشت آبی و کم‌توجهی به موضوع کلیدی محدودیت منابع آب و ضرورت ارتقای بهره‌وری آب از یک سو و رقابت و برانگیز بهره‌برداران در برداشت از منابع آب در غیاب یک نظام حکمرانی مناسب، سرانجام ترازدی منابع مشترک را در کشور رقم زد. این‌گونه بود که زنگ‌های خطر از همه‌سویه صادر آمد.

ستاره کیفی را از آن خود کردند. در بخش کامیون نیز کامیون ایسوزو NPRV۵M بهمین‌دیزل ۴ ستاره کیفی و کامیون بنز WH ایران‌خودرو دیزل ۳ ستاره کیفی کسب کردند. در بخش کشنده، خودرو کشنده FAW J۶ سیباموتور ۴ ستاره کیفی شد. در این بخش، کشنده سیتراک CY متعلق به شرکت پیلسان ۴ ستاره کیفی را از آن خود کرد. در بخش مینی‌بوس، مینی‌بوس ایسوزو سحر شرکت بهمین دیزل ۵ ستاره کیفی به‌دست آورد و در بخش اتوبوس شهری نیز اتوبوس شهری ATROS تولید شرکت ایران‌خودرو دیزل ۳ ستاره کیفی به‌دست آورد. پیش‌تر وزیر صنعت، معدن و تجارت تأکید کرده بود خودروسازان برای تامین نیاز داخل باید علاوه‌بر برنامه‌ریزی برای افزایش کمی محصولات خود، بیش از پیش در مسیر ارتقای کیفی و تولید خودرو با کیفیت و در شأن مردم گام بردارند.

در این فهرست، سمند تولیدی ایران‌خودرو تبریز، پژوپارس خراسان ایران‌خودرو، پژوپارس کرمانشاه ایران‌خودرو، پژوپارس ایران‌خودرو و پژوپارس مازندران ایران‌خودرو مازندران همگی ۳ ستاره کیفی را از آن خود کردند. همچنین پژوپارس فارس ایران‌خودرو فارس و سورن ایران‌خودرو تبریز ۳ ستاره کیفی کسب کردند. در سطح قیمتی ۵ نیز کوئیک سایپا ۵ ستاره به‌دست آورد. در این سطح قیمتی کوئیک R پارس‌خودرو، تیبیا ۲ و تیبیا ۲ پلاس شرکت سایپا و همچنین سایپای پارس‌خودرو ۳ ستاره کیفی کسب کردند. **۳ خودرو سنگین با ۵ ستاره کامل کیفی** این گزارش حاکی است که در بخش کامیونت، کامیونت ایسوزو و NMR۸۰ و کامیونت ایسوزو NPRV۵K بهمین‌دیزل موفق به کسب ۵ ستاره کامل کیفی شدند. کامیونت شیلر بهمین دیزل به‌همراه کامیونت الوند شرکت سایپا دیزل ۴

مدیران خودرو ۳ ستاره کیفی دریافت کرد. همچنین در فهرست قیمتی ۲، هایما SV اتوماتیک ایران‌خودرو خراسان و SWM G۰۱F شرکت سیف‌خودرو ۴ ستاره کیفی را از آن خود کردند. AC_S۳ و JAC_S۵ کرمان‌موتور در این فهرست قیمتی ۳ ستاره‌ای شدند و SWM G۰۱ سیف‌خودرو به همراه تیگو ۵ آر‌زیو ۵ توریو مدیران‌خودرو نیز ۳ ستاره کیفی به‌دست آوردند. در این گروه و این کلاس قیمتی MVM X۳۳۳ مدیران‌خودرو نیز دو ستاره کسب کرد. براساس این گزارش، در کلاس قیمتی ۴، دناپلاس توریو اتوماتیک شرکت ایران‌خودرو ۵ ستاره کامل کسب کرد و خودروهای پژو ۲۰۷ و دنایپلاس از ایران‌خودرو نیز هر کدام ۴ ستاره کیفی به‌دست آوردند. در این فهرست قیمتی، رانا، پژو ۲۰۶PSD، پژو ۲۰۶ و دنا همگی از محصولات ایران‌خودرو ۳ ستاره کیفی را از آن خود کردند و پژوپارس اتوماتیک ایران‌خودرو کرمانشاه نیز ۳ ستاره‌ای شد.

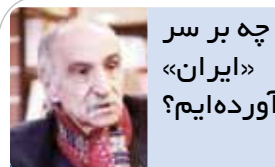
تولید ۴ خودرو با ۵ ستاره کامل کیفی

علی مریدی

ایران برای رسیدن به نرم جهانی باید بخش سرمایه‌گذاری خود را کاهش دهد تا به احیای منابع آب تجدیدپذیر کمک کند

اسماعیل کهرم/بوم‌شناس و فعال
پاسابقه محیط‌زیست

چه بر سر

«ایران»
آورده‌ایم؟

آن‌گونه که آمار نشان می‌دهد ۹۰ تا ۹۲ درصد آب مصرفی در ایران صرف کشاورزی می‌شود، ۵ درصد در صنعت و ۲ تا ۳ درصد هم به‌عنوان آب آشامیدنی در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد. بانوجه به این تقسیم‌بندی کاملاً مشخص است که بیشترین مصرف در چه بخش‌هایی اتفاق می‌افتد و به‌طبع در همان بخش‌ها نیز باید به فکر صرفه‌جویی بود.

کشاورزی به سبک کوروش کبیر
باید توجه کرد حتی اگر شهروندان هیچ آبی مصرف نکنند، ۳ درصد از مصرف آب کل کشور کالسته می‌شود که این مقدار نمی‌تواند مشکلات و تنش‌های آبی کشور ما را حل کند. البته باید دانست که غالب اتلاف ذخایر آب در صنعت اتفاق نمی‌افتد، بلکه آلوده شدن آب در صنعت رخ می‌دهد که جای نگرانی ما است. بیشترین اتلاف آب در بخش کشاورزی است و دلیلش هم این است که ما همان سیستم مصرف آبی را داریم که کوروش کبیر داشت؛ یعنی آب را در شهر رها می‌کنیم که مقدار زیادی از آن تبخیر می‌شود و مقداری هم از دسترس خارج شده و به اعماق زمین می‌رود. در حالی که جهان به طرف آبیاری‌های بارانی، قطره‌ای و مه‌پاش رفته، ما هنوز هم سیستم سنتی کشاورزی و آبیاری را اجرا می‌کنیم. کشورهای توسعه‌یافته به‌دنبال کاهش حداکثری مصرف آب در بخش کشاورزی هستند، اما ما به‌طور کامل چشم‌مان را روی هدررفت آب در زراعت بسته‌ایم و با پافشاری روی لزوم صرفه‌جویی در منازل صورت‌مسئله را با انداختن تقصیر به گردن مردم پاک می‌کنیم. چنین رویکردی نه‌تنها نمی‌تواند گرهی از کار کشور باز کند بلکه باعث پیچیده‌تر شدن شرایط می‌شود.

تبخیر آب پشت سدها

به‌تازگی کشف شده ۳۰ درصد منابع آبی در کشور ما تبخیر می‌شود. دلیل اصلی این اتفاق هم وجود سدهای پرشماری است که آب‌ها را در یک دریاچه جمع می‌کند و همین مسئله باعث می‌شود آب‌ها بخار شوند. آمارها نشان می‌دهد بیش از یک‌سوم منابع آبی تبخیر می‌شوند. در چنین شرایطی ما ۵۸۰ سد روی رودخانه‌ها زده‌ایم که هر یک باعث شده بسیاری از رودخانه‌ها خشک شوند. در خوزستان، سیستان و بلوچستان، بوشهر و... ۳۰ میلیارد مترمکعب تبخیر آب داریم، در حالی که این میزان آب می‌توانست در دل زمین برود و کشاورزی را احیا کند؛ بنابراین کشاورزی تبدیل به چاهی شده که آب را می‌بلعد و محصول هم نمی‌دهد. در حال حاضر برای تولید هر کیلو هندوانه ۳۰ لیتر آب مصرف می‌کنیم و بعد آن را با چه قیمتی به امسارات می‌دهیم؟ یا مثلاً در کرانه زاینده‌رود، خربزه، هندوانه و طالبی می‌کاریم و بعد در کنارش برنج می‌کاریم. این نوع کشاورزی نه‌تنها اشتباه است، بلکه به هیچ عنوان به‌صرفه و اقتصادی نیست.

باید به فکر ایران باشم

اوضاع محیط‌زیست مملکت بسیار ناگوار است، اما آنچه به نگرانی‌ها دامن می‌زند بی‌تفاوتی مسئولان نسبت به مقوله محیط‌زیست است که باعث می‌شود بحران بزرگ و بزرگ‌تر شود. متأسفانه این رویکرد دولت و حاکمیت باعث شده مردم عادی هم فعالان محیط‌زیستی را عده‌ای می‌درد تصور کنند که دغدغه معیشت ندارند و چون خوشی زیر دل شان زده وارد حوزه محیط‌زیست شده‌اند، اما اینطور نیست؛ بسیاری از شهروندانی که پا به این عرصه می‌گذارند از روی احساس مسئولیت و تعهد شهروندی است که می‌خواهند سهم و وظیفه خود را در قبال اقلیم ایران ادا کنند.

البته از حق نگذریم ذهنیت مردم نسبت به این موضوعات بسیار بهتر شده و خوشبختانه شبکه‌های اجتماعی نقش بسیار سازنده‌ای در این زمینه بازی کرده‌اند، حتی در برخی از روستاهای کردستان شاهد شکستن تنگ ازسوی صیادانی هستیم که راه امرار معاش دیگری جز شکارچی‌گری ندارند. همه اینها نشانه‌های مثبتی است که باعث می‌شود امید در دل‌ها زنده بماند اما حاکمیت باید با تمام قوا در راستای روشننگری تلاش کند تا حساسیت جامعه نسبت به معضل محیط‌زیست تحریک شود.

سایه بیابان
بر سر اراضی

تدوین و ترجمه:
سهیل اینانلو
editor@smtnews.ir

مسعود منصور، رئیس سازمان جنگل‌ها در نشست با حضور محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اینکه ما در کشور ۱۵ میلیون هکتار جنگل و ۸۳ میلیون هکتار مرتع داریم، گفت: حدود ۲ میلیون هکتار از اراضی کشور در معرض بیابانی شدن قرار دارند، همچنین سالانه ۱۵.۶ تن در هکتار فرسایش خاک در کشور داریم. به گزارش ایسنا، وی ادامه داد: ۴۵۰ شهر در ایران جزو نقاط پرخطر از نظر وقوع سیل هستند، همچنین طی ۲۰ سال اخیر بیش از ۳۵۰۰ سیل در کشور به‌وقوع پیوسته است. برآوردهای ما

–البتة هنوز با نرخ روز دلار برورسانی نشده– نشان می‌دهد هر سیل حدود ۴۰۰ میلیارد ریال به کشور خسارت وارد می‌کند. منصور با بیان اینکه ۱۳.۵ میلیون هکتار وسعت کانون‌های در معرض فرسایش بادی کشور است، اظهار کرد: ما در ایران ۱۰ درصد بیشتر از متوسط دنیا با پدیده تبخیر مواجهیم. دمای هوانیز در کشور طی ۵۰ سال اخیر ۲ درجه سانتیگراد افزایش پیدا کرده است. رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در بخشی دیگر از صحبت‌های خود با بیان اینکه ۴۰۹ دشت کشور جزو دشت‌های ممنوعه

دانشمندان نسبت به وقوع یک فاجعه بشری هشدار می‌دهند

۷ بحران اصلی محیط‌زیستی جهان

عکس: گالری

بزرگ‌ترین تولیدکنندگان گازهای گلخانه‌ای در جهان آمریکا و چین هستند اما بیشترین تولید دی‌اکسیدکربن که مخرب‌ترین گاز گلخانه‌ای محسوب می‌شود، در چین اتفاق می‌افتد زیرا در این کشور کماکان از زغال سنگ به‌عنوان سوخت صنایع استفاده می‌شود

تغییرات اقلیمی یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی است که بشر در طول یک دهه پیش‌رو با آن دست به‌گریبان خواهد بود و بانوجه به عملکرد دولت‌ها در مواجهه با آن به‌نظر می‌رسد اغلب دولت‌های جهان در مسیر وفق دادن کشورها با شرایط جدید با مشکلات بسیاری روبه‌رو می‌شوند. باید توجه داشت تغییرات اقلیمی تنها معضل زیست‌محیطی کره زمین در سال‌های آینده نیست، بلکه بحران کم‌آبی، انقراض گونه‌های مختلف گیاهی و جانوری، مدیریت نشدن پسماندها، آلودگی کلانشهرها و ابرشهرهای جهان و... از جمله مواردی هستند که باید متذکر جانی و مالی زیادی را هزینه کرد تا شاید بتوان در طول یک قرن از تبعات منفی آن کاست. بسیاری معتقدند اگر بشر نتواند ۷ مشکل بزرگ و اصلی زیست‌محیطی را تا پایان سومین دهه قرن ۲۱ حل کند باید خودش را برای سیلی از بحران‌ها آماده کند که عواقبش بدون شک تا پایان قرن حاضر نیز به‌یادگار خواهد ماند. این موضوع به‌قدری مهم است که در اسناد و برنامه‌های ارائه‌شده از سوی سازمان ملل نیز بارها به آن اشاره شده و یکی از راه‌های مقابله با آن را اجرای سیاست‌های توسعه پایدار دانسته‌اند. این برنامه عملیاتی جهانی که در سال ۲۰۱۵ تصویب شد، اقدامات ویژه‌ای را برای دستیابی به جهانی عادلانه‌تر، مرفه‌تر و با احترام بیشتر به محیط‌زیست در طول ۱۰ سال آینده ارائه می‌کند. اما پرسشی که پیش می‌آید این است که آیا اجرای این برنامه‌ها می‌تواند اثرگذاری خوبی داشته باشد یا برای پیشگیری بسیار دیر شده است؟

در این گزارش ۷ مورد از اصلی‌ترین مشکلات زیست‌محیطی جهان که سازمان ملل اعلام کرده، بررسی می‌شود.

۱. تغییرات اقلیمی

طبق اعلام سازمان ملل متحد از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۹ میزان تولید دی‌اکسیدکربن ۵۰ درصد افزایش یافته که همین موضوع زمینه را برای افزایش و تشدید اثر گلخانه‌ای بر وضعیت اقلیمی کره زمین فراهم کرده است. کره زمین در دهه جاری میلادی، به‌دلیل تسریع در فرآیند انتشار دی‌اکسیدکربن با سرعت سرسام‌آوری به سمت تولد یک ابربحران در حرکت است و دانشمندان مدام نسبت به وقوع یک فاجعه بشری هشدار می‌دهند؛ فاجعه‌ای که می‌تواند منجر به ایجاد حوادث طبیعی مانند خشکسالی، آتش‌سوزی، سیل، از بین رفتن پوشش

۲. معضل آلودگی

طبق گزارشاتی که سازمان بهداشت جهانی (WHO) منتشر کرده ۹۰ درصد انسان‌های کره زمین در حال حاضر به هوای پاک دسترسی ندارند و در آلودگی کامل آلوده تنفس می‌کنند؛ از همین رو این نهاد بین‌المللی خواستار کاهش تولید آلاینده‌هایی مانند سرب که باعث بروز بیماری‌های تنفسی و سرطان در جوامع بشری می‌شود، شده است. این نهاد گزارش داده که اگر تولید گازهای آلاینده هوا ۳۰ درصد کاهش پیدا کند حدود ۵ میلیون مرگ کمتری را در طول هر سال شاهد خواهیم بود.

۴. انرژی‌های پاک

سازمان ملل متحد اعلام کرد در حال حاضر بیش از ۶۰ درصد انرژی جهان از طریق استفاده از منابع آلاینده‌ای که باعث افزایش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و سایر آلاینده‌ها در جهان می‌شوند، تولید می‌شود، این در حالی است که گفته می‌شود حدود ۱۳ درصد مردم روی زمین دسترسی به برق نداشته و مجبورند از منابع انرژی آلاینده برای گذران زندگی بهره ببرند. موضوع زمانی

۶. توسعه شهری

سازمان‌های نظارتی بین‌المللی گزارش می‌کنند که رشد شهرها تا سال ۲۰۳۰ میلادی به‌گونه‌ای خواهد بود که حدود ۵ میلیارد نفر رادر خود جای می‌دهد؛ یعنی شهرها که بزرگ‌ترین منابع تولید مواد آلاینده روی زمین هستند، حدود ۱۹ درصد بزرگ‌تر خواهند شد و این به‌معنای افزایش میزان تولید گازهای گلخانه‌ای، آلاینده‌های گازی، ریزگردها، به‌خطر افتادن امنیت غذایی و... است. کارشناسان بر این باورند که بشر باید برای حل این مشکل اقدام به ساخت شهرهایی کند که با اکوسیستم پیرامونی خود در تضاد و تقابل نباشند. در واقع هم‌ساز بودن با طبیعت یکی از محورهای است که دانشمندان برای حل مشکل بزرگ شدن شهرها به دولت‌ها پیشنهاد می‌کنند اما در بسیاری از کشورهای در حال توسعه دولت‌ها فقط در بی ساخت مسکن ارزان هستند، زیرا اولویت آنها با ایجاد رفاه و افزایش سطح رضایتمندی فعلی شهروندان است.

گیاهی و جانوری و... شود. همان‌طور که پیش‌تر نیز گفته شد مهم‌ترین عامل ایجاد تغییرات اقلیمی در جو زمین انتشار گازهای گلخانه‌ای است که توسط کشورهای صنعتی جهان انجام می‌شود، به همین دلیل سازمان ملل در سال ۲۰۱۵ با ارائه طرحی تحت عنوان معاهده پاریس سعی کرد اقتصادهای بزرگ جهان را مقید به کاهش میزان تولید گازهای گلخانه‌ای (به‌ویژه دی‌اکسیدکربن) کند. در ابتدا این معاهده توسط دولت‌هایی که بیشترین میزان تولید گازهای آلاینده را داشتند امضا شد که از آن جمله می‌توان به ایالات متحده آمریکا، چین، بریتانیا، فرانسه، ژاپن و... اشاره کرد اما این معاهده را وی کار آمدن دونالد ترامپ در کاخ سفید به‌طور کلی

باید توجه داشت معضل آلودگی فقط به هوا محدود نمی‌شود، بلکه به‌گفته موسسه پژوهشی آکسفام اینترمون، آلودگی منابع و ذخایر آبی باعث مشکلات عمده بیولوژیک شده که سالانه باعث ۵ میلیون مرگ است. سازمان ملل متحد نیز اعلام کرده راه‌حل این معضل از بین بردن پدیده دامپینگ است اما در کنار آن باید تولید مواد شیمیایی را محدودتر کرد. از طرفی سیستم‌های تصفیه فاضلاب در جهان نیز باید گسترش پیدا کند، زیرا بسیاری از کشورهای دنیا حتی به آب لوله‌کشی هم دسترسی ندارند و بخش عمده‌ای از انسان‌هایی که از لوله‌کشی آب شرب بهره می‌برند نیز از دسترسی به آب آشامیدنی سالم محرومند.

۳. حفاظت از اقیانوس‌ها

گزارشات سازمان‌های محیط‌زیستی نشان می‌دهد اقیانوس‌ها تبدیل به زباله‌دانی بی‌انتهای برای دورریزهای پلاستیکی شده‌اند که توسط بشر تولید، استفاده و در طبیعت رها می‌شود. علاوه بر این، مشکلات جدی زیست‌محیطی دیگری نیز در رابطه با اقیانوس‌ها وجود دارد که از آن جمله می‌توان به آسیب به اکوسیستم‌ها به‌دلیل گرم شدن کره زمین، رهاسازی مواد آلاینده در اقیانوس‌ها، فاضلاب و نشت مواد شیمیایی و... اشاره کرد. سازمان ملل خواستار بهبود کیفی و کمی مدیریت مناطق حفاظت‌شده، جلوگیری از صید بی‌رویه، جلوگیری از آلودگی و اسیدی شدن اقیانوس‌ها و... شده، اما مسئله نگران‌کننده دیگری که باعث شده فعالان محیط‌زیستی نگران شوند افزایش دمای اقیانوس‌هاست که باعث شده تنوع زیستی در آب‌های آزاد نیز به خطر بیفتد.

۵. انقراض گونه‌های زیستی

دانشمندان تخمین می‌زنند بشر در یک قرن اخیر حدود ۸ درصد گونه‌های شناخته‌شده حیوانات را از دست داده و ۲۲ درصد به‌دلیل تخریب زیستگاه‌های طبیعی‌شان، شکار غیرقانونی و برهم خوردن تعادل زیستی و غلبه گونه‌های مهاجم، در معرض خطر انقراض قرار دارند. سازمان ملل متحد نیز خواستار اقدامات قاطع دولت‌های جهان برای پایان دادن به این تهدیدها و حفاظت از میراث طبیعی کره زمین، از جمله جنگل‌ها شده است.

۷. تنش هیدرولیک

به گزارش دانشگاه کالیفرنیا بیش از ۴۰ درصد جمعیت جهان از آب آشامیدنی سالم محروم هستند. بیش از ۷۰ درصد منابع آب شیرین مصرفی در کره زمین در بخش‌های کشاورزی استفاده می‌شود، اما در بسیاری از کشورهای مردم امکان پیدا کردن آب سالم را نیز ندارند. بحران کم‌آبی حیات انسان و سایر گونه‌های زیستی را با خطری جدی مواجه کرده و اگر دولت‌ها فکری به حال تنش‌های هیدرولیکی نکنند، قطعاً باید خودشان را برای وقوع یک فاجعه گسترده بشری آماده کنند که جان میلیون‌ها و شاید میلیارد‌ها انسان را تهدید خواهد کرد. استفاده مسئولانه از منابع هیدرولوژیکی باعث بهبود تولید غذا و انرژی و همچنین محافظت از تنوع زیستی اکوسیستم‌های آبی و کمک به کاهش سرعت فرآیند تغییرات آب‌وهوایی می‌شود. منبع: www.iberdrola.com

تصاویری از محیط زیست شهری تهران به مناسبت روز جهانی محیط زیست

پیروزی «حناچی» با اختلاف یک رای!

هر ذهن پرسشگری بعد از خواندن این شعار، تنها یک سوال به ذهنش می‌رسد، آیا تهران شهری برای همه است؟ ما تنها چیزی که از قوانین کشوری می‌دانیم این است که هیچ قانونی نمی‌تواند افراد را برای زندگی در شهر و محیطی خاص در کشور خود طبقه‌بندی یا تفکیک کند.

ساکنان کشور مجاز هستند هر منطقه و شهری از کشور خود را با توجه به شرایط معیشتی، شغلی و زیست‌محیطی برای زندگی انتخاب کنند و تمام افراد از این حق برابر برخوردارند. ما از هدف شهرداری تهران برای انتخاب چنین شعاری می‌گذریم و پرسشگری درباره چنین شعاری را به عهده مخاطبان می‌گذاریم. در این شماره ۱۸۰۴ به مناسبت روز جهانی محیط‌زیست گزیده‌ای از تصاویر محیط زیست شهری تهران را در نظر گرفته‌ایم.

آیدا فریدی: «تهران شهری برای همه»؛ مدتی است پیروز حناچی سکاتدار شهرداری تهران، این شعار را برای معرفی پایتخت کشور در نظر گرفته است. پیروز حناچی پس از محمدباقر قالیباف، مدیریت شهرداری پایتخت را در دست گرفت. او در تاریخ ۲۲ آبان ۹۷ از سوی شورای شهر تهران با ۱۱ رای به‌عنوان شهردار تهران برگزیده شد. انتخابات سومین شهردار تهران در پنجمین دوره شهرداری شهر حاشیه‌هایی را به همراه داشت. اختلاف رای حناچی با عباس آخوندی به‌عنوان دیگر نامزد شهرداری تهران تنها یک رای بود.

برگردیم به شعار «تهران شهری برای همه». آیا واقعا تهران، شهری برای همه افراد است؟ ما این‌گونه در نظر می‌گیریم که مدیران شهرداری تهران برای انتخاب چنین شعاری، اتاق فکر و معیاری داشته و تنها جملهای کلیشه‌ای و بی‌هدف را بر در و دیوار شهر ننوشته‌اند.

چهارشنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۰ - ۲۱ شوال ۱۴۴۲ - ۲ ژوئن ۲۰۲۱ - شماره ۱۸۰۴ - پیاپی ۲۱۲۲

صنعت معدن تجارت

<div><div></div>مشهور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه‌های</div>	
<div><div></div>صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «سمن»</div>	
<div><div></div>مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر</div>	
<div><div></div>سر‌دبیر:عاطفه خسروی</div>	
<div><div></div>تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره: ۸۸۷۱۳۲۲۰ - پیامک: ۰۸۲۱۹۰۳۰۰۰</div>	
<div><div></div>سازمان آگهی‌ها: ۰۳-۸۸۷۲۲۳۲۲-۸۸۷۲۴۲۱۱-شماره آگهی‌ها: ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶-۸۸۷۲۴۲۱۱</div>	
<div><div></div>امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۳۲۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹</div>	
<div><div></div>توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۳۲۵</div>	
<div><div></div>تهران، خیابان قائم مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱</div>	
<div><div></div>روابط عمومی: ads@smtnews.ir آگهی: tozi.smtnews@gmail.com</div>	
<div><div></div>امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir</div>	
<div><div></div>چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر</div>	
<div><div></div>info@smtnews.ir</div>	
<div><div></div>www.smtnews.ir</div>	
<div><div></div>telegram.me/smtnews</div>	
<div><div></div>instagram.com/smtnewspaper</div>	
<div><div></div>tozi.smtnews@gmail.com</div>	
<div><div></div>روزنامه‌های سمن با ۶۳ امتیاز رتبه ۲</div>	<div><div></div>عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی</div>
<div><div></div>در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱</div>	<div><div></div>عضو انجمن مدیران رسانه</div>
<div><div></div>در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲</div>	<div><div></div>عضو تعاونی مطبوعات</div>

طبیعت، بسان مادری مهربان انسان را در دامن خود می‌پروراند و سخاوتمندانه، همه منابع و سرزمین‌های خود را به پای او می‌ریزد. تاکنون همه موجودات روی زمین کوشیده‌اند تا به قانون و نظام طبیعت پیرامون خود گردن نهند و خود را با آن سازگار کنند، اما انسان، خواسته و ناخواسته، روند طبیعی محیط‌زیست خود را دگرگون کرده است. هر روز درختان بسیاری با قساوت، قلع و قمع می‌شوند و آب‌ها هدر رفته و آلوده می‌شوند. جنگل‌های طبیعی از میان می‌روند، بسیاری از گونه‌های زیستی در حال انقراض هستند و صدها گونه به‌علت از دست دادن زیستگاه‌های خود، نابود شده‌اند. متأسفانه، آدمی بر خلاف دیگر موجودات، همواره تاثیر عمیقی در ناپودی و تهدید محیط‌زیست از خود بر جای گذاشته است؛ چنانکه اکنون، از مهم‌ترین عوامل تخریب محیط‌زیست شناخته می‌شود.

روزی برای محیط زیست

۵ ژوئن، مصادف با ۱۵ خرداد به‌عنوان روز جهانی محیط‌زیست انتخاب شده است. روز جهانی محیط‌زیست (مخفف انگلیسی: WED) روزی است که از سوی سازمان ملل برای افزایش آگاهی مردم برای نگهداری محیط‌زیست و تحریک سیاستمداران به گرفتن تصمیماتی برای رویارویی با تخریب محیط‌زیست و گونه‌های زیستی جانوری، به‌عنوان روز محیط‌زیست انتخاب شده است.

اهداف برگزاری یک روز خاص

۴۴ سال است که سازمان ملل در سراسر جهان مراسم ویژه‌ای را به‌مناسبت این روز برگزار می‌کند. مراسم این روز می‌تواند به اشکال مختلف باشد؛ مثل راهپیمایی‌های خیابانی، هماهیش‌های دوچرخه‌سواری، نمایش، مسابقات نقاشی و مقاله‌نویسی در مدارس، و درختکاری، فعالیت‌های مربوط به بازیافت، پاکسازی و… هدف از برگزاری چنین مراسم‌هایی جلب توجه عمومی به مسائلی است که محیط‌زیست را آلوده می‌سازد. هر سال نیز یکی از مسائلی که به‌طور جدی محیط‌زیست را تهدید می‌کند به‌عنوان موضوع این روز انتخاب می‌شود.

هدف UNEP از برگزاری چنین مراسمی عبارت است از:

- بخشیدن چهره‌ای انسانی به مسائل زیست‌محیطی
- توانمندسازی مردم برای تبدیل شدن به فعالانی در زمینه توسعه پایدار و متوازن
- ارتقای آیین بینش عموم که جوامع در تغییر دیدگاه‌ها و در زمینه مسئله محیط‌زیست نقش محوری و اساسی ایفا می‌کنند.
- ترویج مشارکت با هدف اطمینان از برخورداری همه ملت‌ها از آینده‌ای امن‌تر و سعادت‌مندانه‌تر

تغییرات جهانی نیاز به یک جامعه جهانی دارد

روز جهانی محیط‌زیست بستر جهانی برای الهام بخشیدن به تغییرات مثبت فراهم می‌کند و نشان می‌دهد تغییرات جهانی نیاز به یک جامعه جهانی دارد. افراد باید درباره شیوه مصرف خود، کسب و کارها بر اساس مدل‌های سبزتر، محصولات کشاورزی بر اساس تولید با دوام بیشتر، تفکر کنند. معلمان نیز باید الهام‌بخش دانش‌آموزان باشند تا دروازه‌بان آینده جهان سبز شوند.

۲سال است که میلیون‌ها نفر در سراسر جهان به‌صورت دیجیتالی این روز را جشن می‌گیرند و از این‌روش ابزاری برای یادگیری، اشتراک‌گذاری و اقدامات در این زمینه استفاده خواهد شد.

همه‌گیری کووید ۱۹ به ما نشان داد که چقدر سریع می‌توانیم سازگار شویم؛ به‌عنوان مثال در بخش مشاغل می‌توانیم محصولات و خدمات را برای رفع نیازهای مختلف مشتریان تغییر دهیم. پس تغییر رفتار در زمینه حفاظت از محیط‌زیست نیز عملی خواهد بود.

چندین شهر هند در بین آلوده‌ترین شهرهای جهان جای گرفتند. مطالعات نشان می‌دهد نزدیک ۷۰۰ میلیون نفر در هند در معرض هوای ناسالم قرار دارند و نتایج خانه‌نشینی این بیماری نشان داد که اقتصاد باید مکمل سلامتی و محیط سالم باشد.

گذشته‌از فواید سلامتی کاهش آلودگی هوا، گاز‌های گلخانه‌ای که باعث ایجاد تغییرات آب‌وهوایی می‌شوند نیز کاهش می‌یابد و باید بدانیم کنترل نشدن گازهای گلخانه‌ای بزرگ‌ترین خطر برای اقتصاد، سلامتی و زندگی است.

براساس تحقیقات سازمان بهداشت جهانی، نتیجه تغییرات آب‌وهوایی افزایش دما و سوء‌تغذیه است و منجر به افزایش حدود ۲۵۰ هزار مرگ در بین سال‌های ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰ خواهد شد.

هنگامی که آلودگی هوا و گاز‌های گلخانه‌ای را کاهش دهیم، سلامتی را بهبود می‌بخشیم و محیط زندگی دلپذیرتری ایجاد می‌کنیم و از این طریق خطرات متعدد مرتبط با تغییرات آب‌وهوایی را کاهش خواهیم داد.

توقف اجباری در تولید گاز‌های گلخانه‌ای، آلاینده‌های هوا، پسماندها و فاضلاب‌های صنعتی و حتی جلوگیری از تخریب منابع طبیعی از آثار مثبت شیوع بیماری کرونا بر محیط‌زیست قلمداد می‌شود که بشر با کاستن از فعالیت‌های اقتصادی خود به‌نوعی، فرصت مجدد به محیط‌زیست داده است.

«**کارتون روز**»

بدون شرح

طرح: حسین عزیزاده

«**از فضای مجازی**»

گردش مالی هزار میلیارد تومانی آدامس

آدامس محصول قاچاقی است که شبکه توزیع گسترده‌ای دارد. از سوپرمارکت‌ها، کیوسک‌های مطبوعاتی و صفحات مجازی گرفته تا فروشندگان سیار، آدامس می‌فروشند. از سال ۹۷، با اعمال تحریم‌ها و در راستای اعمال سیاست‌های ارزی و حمایت از تولید داخلی، آدامس هم در فهرست کالا‌های ممنوعه قرار گرفت و واردات آن متوقف شد. این اقدام سبب شد برخی تولیدکنندگان داخلی با دریافت وام از صندوق توسعه ملی خطوط تولیدی خود را افزایش و سهم خود از بازار را اندکی افزایش دهند، اما این نته‌نهایت باعث نشد سهم آدامس‌های خارجی در بازار کاهش چشمگیری یابد، بلکه آدامس‌هایی با برندهای تقلبی و متفرقه به همراه برندهای اصلی از مجاری غیرقانونی به بازار راه یافتند. باوجود اعمال ممنوعیت‌ها، امروز حداکثر ۳۰ درصد بازار آدامس ایران دست چند شرکت تولیدکننده داخلی است و همچنان ۷۰ درصد بازار را آدامس‌های قاچاق تشکیل می‌دهند.

درباره آمار قاچاق آدامس اطلاعات دقیقی در دسترس نیست. ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به‌دلیل آنچه بی‌اهمیتی می‌نامد، آدامس را در ردیف سایر کالاها قرار داده و آمار قاچاق آن را به‌صورت تفکیکی ندارد؛ با این وجود، این محصول پای ثابت کشقیات قاچاق دستگاه‌های ناظر است.

تا قبل از جهش نرخ دلار، میزان مصرف آدامس در ایران را روزانه بین ۱۴ تا ۱۵ تن تخمین می‌زدند و گفته می‌شد ایرانی‌ها سالانه ۵۰۰ میلیارد تومان آدامس مصرف می‌کنند. براساس تحقیق یک شرکت فیلیپینی، ایران و عربستان سعودی در صدر فهرست مصرف‌کنندگان آدامس در جهان قرار دارند. براساس این پژوهش، ۸۲ درصد ایرانی‌ها آدامس می‌چوند و عربستان با ۷۹ درصد و آمریکا با ۵۹ درصد در رتبه‌های دوم و سوم مصرف آدامس در جهان قرار دارند. اما یونس ژائله‌سعدآباد، فعال صنعت غذا، این آمارها را تلویحاً رد می‌کند.

حجم تولید داخلی آدامس را می‌توان براساس «گام بیس» وارداتی از طریق گمرک تخمین زد. مثلاً اگر ۳ هزار تن گام بیس به کشور وارد شود (که حجم واردات همین حدود است)، این عدد را ضربدر ۵ کرده و کل تولید آدامس ایران را به‌دست می‌آورند و به رقم ۱۵ هزار تن می‌رسند.

در بسیاری از استان‌های مرزی به‌ویژه در نوار جنوبی کشور نه‌تنها نمی‌توان رد پای از برندهای معروف و پرمصرف در دیگر نقاط ایران مثل تریدنت، اربیت و… یافت، بلکه برندهایی در این بازارها وجود دارند که تاآشنا هستند. همه شواهد نشان می‌دهد محصولی مثل آدامس به‌طور گسترده و متنوع به ایران قاچاق می‌شود. در بسیاری از مرزها آدامس به‌صورت قاچاق به کشور وارد می‌شود. این محصول از بازار ترکیه توسط کولبران به داخل ایران می‌آید. از جنوب در قالب تلنجی وارد می‌شود.

بازارچه‌های مرزی و مناطق آزاد محل‌هایی هستند که ورود آدامس به‌صورت چمدانی از آنجا انجام می‌شود. آدامس به‌ویژه آدامس‌های خارجی از جمله محصولاتی است که برای فروشنده حاشیه سود بسیار بالا تولید می‌کند، زیرا آدامس خارجی کلایمی تعزیراتی نیست که نرخ داشته باشد؛ بنابراین فروشندگان هر قیمتی بخواهند روی آن می‌گذارند.

آنها یک آدامس کوچک خارجی را به‌طور مثال ۲۵ هزار تومان می‌فروشند اما ناگزیرند آدامس ایرانی را که کمی نظارت بر نرخ آن وجود دارد، با نرخ ۹ هزار تومان بفروشند. این مسئله سبب می‌شود حاشیه سود فروشنده در زمان عرضه ۲ محصول متفاوت شود. از سوی دیگر باتوجه به اینکه محصولات قاچاق عمدتاً تاریخ مصرف‌شان به اتمام رسیده یا نزدیک به انقضاست، به نرخ بسیار کم به فروش می‌رسند و وقتی به صورت قاچاق راهی بازار ایران می‌شوند، عوارض دولتی را پرداخت نکرده و به این ترتیب، قدرت رقابت را از نمونه مشابه داخلی می‌زدند، برخی فعالان بازار هم بر این باورند که آدامس‌هایی که در مترو عرضه می‌شود، در کشورهای ترکیه و افغانستان و در کارگاه‌های زیرپله‌ای تولید و با جسل برندهای معروف به کشور قاچاق می‌شوند؛ به این ترتیب طبیعی است که قیمتی ارزان داشته باشند و جای خود را در بازار به‌خوبی پیدا کنند.

آدامس جذابیت دیگری هم برای قاچاق دارد. شاخص دلار به گرم این محصول بسیار به‌صرفه است. عموماً برای قاچاق از محصولات سبک و حجیم استفاده نمی‌کنند، بلکه قاچاقچی به سمت محصولی می‌رود که بتواند در حجم کم، تعداد زیادی از آن را وارد کند. آدامس از آن محصولاتی است که ۱۷۰ بسته آن در یک کارتن جا می‌شود و این مسئله شرایط مطلوب و مناسبی را برای قاچاق آدامس فراهم می‌کند.

بیباید ساده‌لوح نباشیم!

مجتبی لشکرپلوکی - استراتژیست و **کارشناس**: احتمالاً شما هم در شبکه‌های مجازی سارقان شما را مجبور کردند که رمز کارت بانکی‌تان را وارد کنید، آن را برعکس وارد کنید آنگاه پلیس می‌فهمد و به کمک شما می‌آید یا اینکه دیوار چین از ماه دیده می‌شود یا نام گرم بستنی (و در نتیجه

آیس کریم) از کریم باستانی که در شهرری بیخ‌فروش بوده گرفته شده است.

اما به‌راستی چند درصد این خبرها درست و چند درصد نادرست هستند. برای پاسخ به این سوال باید بدانیم وقتی با یک مطلب برخورد کردیم برای تشخیص درست یا نادرست بودن آن باید چه کار کنیم؟

در نخستین اقدام باید به منبع یا رفرنس توجه کرد. آیا خبر منبع معتبر دارد؟ این مطلب یا ادعا بر چه مبنایی است و از کجا چنین حرفی در آمده است؟ برای پاسخ به این سوال ۱۴ قاعده و سرخ کاربردی عنوان می‌شود که به‌طور خلاصه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- به کل ماجرا یا یک قطعه فیلم و تکه عکس توجه کنید. یک عکس همان قدر که به اندازه هزار خط نوشته‌شده حرف دارد می‌تواند هزار داستان تخیلی نیز درست کند. زایوه خاص فیلمبرداری، مشخص نبودن اتفاقات قبل و بعد از آن تکه جدا شده از فیلم، ربط دادن عکس به مطلب نامرتبط، دستکاری عکس و فیلم (فتوشاپ) و… فرصت را برای داستان‌سازی تخیلی ایجاد می‌کند. مثلاً عکس کودکی که مار داخل سرش است. بعضی‌ها حتی با تکیه بر یک عکس مخدوش، یک خبر می‌سازند!

- اعلام زمان‌های نسبی به‌جای ذکر تاریخ مشخص از دیگر نشانه‌های درست بودن یک خبر یا واقعه است. یک ساعت پیش، دیشب، به‌تازگی، از فردا، آخرین دستاوردها و همه از جمله مواردی هستند که اگر آنها را در خبر دیدید می‌توانید به صحت خبر شک کنید. برای مثال گفته می‌شود بیش از ۳ سال است که شایعه «به‌تازگی گوگل برای تغییر نام خلیج‌فارس رای‌گیری اینترنتی گذاشته» یا «آخرین تحقیقات دانشمندان ژاپنی…»

- دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا. عباراتی که نشان می‌دهد رازی مخوف یا سندی فوق محرمانه کشف شده است. مانند اینکه بگوییم شرکت‌های دارویی برای کم نشدن سودشان نمی‌گذارند شما بدانید لیمو همه بیماری‌های لاعلاج را درمان می‌کند! یا نامه فوق‌محرمانه درباره زلزله تهران!

- از پذیرش جملات خبری علمی‌طور اما مبهم خودداری کنید، مانند اینکه «دانشمندان کشف کرده‌اند که خوردن کره در ساعت ۱۲ ظهر باعث…»

اما کدام پژوهش؟ در این موارد باید سریع بپرسید کدام دانشمندان؟ این دانشمندان در چه سالی به نتیجه یادشده رسیده‌اند؟ این نتایج در کدام نشریه علمی و کجا منتشر شده است؟ نمونه آماری چند نفر بوده است؟ سوالاتی از این دست. اگر برای این سوالات پاسخی یاقتید می‌توانید به درستی خبر تکیه کنید.

- از پذیرش خبر آدم‌های بدون نام و منابع آگاه خودداری کنید. چراغ‌ها هر وقت خواندید و شنیدید که گفته شد «کارشناسان معتقدند» یا «به گزارش شاهدان عینی» رد نکنید اما شک کنید، اما اگر شنیدید و خواندید به‌گفته «منابع آگاه» حتما بپرسید کدام منابع آگاه؟

- ارجاع دروغین خبرهای ناشنیده به خبرگزاری‌های بسیار مشهور و معتبر برای اعتباربخشی به مطلب هم از دیگر شگردهای درست جلوه دادن خبر است. در این‌گونه مطالب به‌صورت خیلی کلی نوشته می‌شود «منبع: سی.ان.ان یا بی.بی.سی یا پلیس فتا» یا ارجاع به منابع غیرواقعی با اسم‌های عجیب و غریب و پرابهت مانند: «شبکه خبری Alien News فرانسه، شبکه آزادنگاران بدون مرز، تیم تحقیقاتی دکتر چوانگ در مرکز توکیو» «

- تحریک شدید احساسات از طریق اغراق در داستان‌های غم‌انگیز، عکس‌های دلخراش، تحریک حس وطن‌پرستی یا اعتقادات مذهبی و… نشانه اولیه دروغ بودن است.

- اگر ارتباط منطقی و تخصصی بین منبع یا متن پیدا نکردید، آن خبر درست نیست؛ مثلاً رئیس مرکز «قلب» ژاپن گفته سیگنال موبایل برای «مغز» مضر است!

- اینترنت و گوگل منبع نیستند! اینها ابزارهای جست‌وجو هستند. هر چیزی در آن پیدا شود، درست نیست حتی اگر صد جا تکرار شده باشد. انگلیسی‌بوندن یک مطلب هم به‌معنی معتبر بودنش نیست. انگلیسی‌زبان‌ها هم به اندازه ما استعداد گول خوردن دارند.

- «آیا می‌دانید»‌ها قابل‌اعتماد نیستند. نادانسته‌های کوچک و سطحی جهان آنقدر زیاد است که تشخیص راست بودن‌شان بسیار مشکل است. زیاد آنها را باور نکنید حتی اگر هم راست باشند، تغییری در زندگی شما ایجاد نمی‌کنند. - به شاهدان غیبی اعتماد نکنید. همه ما افرادی را دیده‌ایم که در دفاع از یک ادعای عجیب می‌گویند، «یکی از دوستانم با چشم خودش دیده‌ا». برای احترام به شعور خودمان هم که شده درخواست کنیم با آن شخص سوم گفت‌وگو کنیم. - به شیوه نگارش و سطح علمی بودن مطالب توجه کنیم. اشتباه املایی و نگارش شتابزده و غیرحرفه‌ای هم نشانه خوبی است که پی به درست و نادرست بودن خبر ببریم.

- زیبایی مساوی صحت و درستی مطلب نیست. داشتن عکس‌ها و ظاهر گرافیکی زیبا یا تدوین یک ویدئوی حرفه‌ای دلیلی برای درست بودن آن نیست. بسیار دیده شده برای مطالب چرند تصاویر گرافیکی زیبا یا حتی ویدئو ساخته‌اند و افراد فریب ظاهر آن را خورده‌اند.

تجویز راهبردی

- برای وقت خود ارزش قائل باشیم و اصولاً به هر چیزی گوش نکنیم و مطالبی را بخوانیم که فکر می‌کنیم هم درست است هم بدردیخور.

- برای شعور خود ارزش قائل باشیم و اجازه ندهیم دیگران هر ادعای غلطی را به ما بفروشند.

- برای زمان و شعور جمعی نیز ارزش قائل باشیم و سواد رسانه‌ای و تفکر انتقادی را توسعه دهیم. در کتاب استراتژی توسعه ایران گفته شده برای تربیت نسل توسعه‌آفرین، باید به تفکر انتقادی مجهز شویم تا در مقابل زودپذیری، تلقین‌پذیری، القاپذیری، خرافه‌پرستی، فرمانبرداری، شخصیت‌پرستی و تقلید و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری بایستیم.

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در

پایگاه خبری «گسترش نیوز»

دنبال کنید

www.Gostaresh.news